Τὸ σπίτι τοῦ παιδιοῦ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἢ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1952

ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 70 (22)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ἀπὸ σήμερα θὰ ἀπαντῶ σὲ μιὰ μόνο ἢ τὸ πολὺ σὲ δύο ἐρωτήσεις τῶν φίλων μου καὶ τοῦτο γιὰ νὰ μπορῶ νὰ ἀνταποκριθῶ στὴν ἐπιθυμία ὅλων τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ μας νὰ πάρουν ἔστω καὶ μιὰ σύντομη ἀπάντηση στὴν ἀπορία τους.

Ὁ Ν. Κούρτης θέλει νὰ μάθη ἂν ὁ Μάντης Κάλχας ἦταν τυφλὸς καὶ ἂν ναὶ ποιὰ ἡ αἰτία;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὄχι ὁ Κάλχας δὲν ἦταν τυφλός. Μόνον ὁ μάντις Τειρεσίας ἀναφέρεται ὡς τυφλός.

Ὁ Ἀντώνιος Χατζῆς μὲ ἐρωτᾶ ποιὸς ἀνακάλυψε τὸ ὑδρογόνο καὶ πότε. Ἐπίσης ποιὸς ἀνακάλυψε τὸ μαγνητισμὸ καὶ πότε;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὸ ὑδρογόνο ἀνακαλύφθηκε ἀπὸ τὸ Καίβεντις στὰ 1766. Δὲν ἀναφέρεται συγκεκριμένη ἐποχὴ ἀνακαλύψεως τοῦ μαγνήτου. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἀπὸ παλαιοτάτης ἐποχῆς εἶχε παρατηρηθῆ ἡ ἑλκτικὴ δύναμις τοῦ μαγνήτη λίθου, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ Θεσσαλικὴ Μαγνησία. Πρόκειται περὶ πέτρας μελανωπῆς ὀρυκτῆς ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ ὀξείδια τοῦ σιδήρου. Ὁ μαγνήτης αὐτὸς λίθος εἶχε τὴν ἰδιότητα νὰ ἕλκη τὸ σίδηρο, τὸν χάλυβα, τὸ νικέλιο καὶ ἄλλα μέταλλα. Ἀπὸ τὸν φυσικὸ αὐτὸ μαγνήτη κατασκευάσθηκαν οἱ λεγόμενοι τεχνητοὶ μαγνῆτες. Ὅσο γιὰ τοὺς λεγομένους ἠλεκτρομαγνήτας ποὺ παίζουν σοβαρὸ ρόλο στὴν ἠλεκτρολογία ἐργαστῆκαν ἀποτελεσματικὰ πολλοὶ ἐπιστήμονες φυσικοί. Μὰ ὁ καλύτερος ὁ Μάξουελ — Ἰάκωβος Κλὰρκ Μάξουελ — ποὺ γεννήθηκε στὰ 1831 καὶ πέθανε στὰ 1879.

Ὁ Γρηγόριος Κουλούρης μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖον ἐκ τῶν δύο παίζει σπουδαιότερον ρόλον σὲ μιὰ ἔκθεση; Ἡ λογοτεχνία ἢ ἡ σαφήνεια τοῦ ἐκθέτειν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Εἶμαι τῆς σχολῆς πὼς λογοτεχνία σημαίνει κυρίως σαφήνεια. Ἕνα πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶναι σαφές, ποὺ δὲν ἐκφράζει καθαρὰ τὰ νοήματα δὲν εἶναι λογοτέχνημα. Πάντως φρόντιζε τώρα στὰ πρῶτα σου βήματα νὰ ἔχεις γιὰ ὁδηγό σου πὼς «σοφὸν τὸ σαφές». Μόνον ἔτσι θὰ μάθης κι' ἐσὺ κι' ὅλοι οἱ νέοι νὰ γράφετε.

Ὁ Ἀλέκος Κ. Καβουλᾶκος μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖος ἔλαβε τὸ βραβεῖο Νόμπελ τοῦ 1950;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Κάθε χρόνο δὲ βραβεύεται μόνο ἕνας ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ τοῦ Βραβείου Νόμπελ. Πάντως στὰ 1950 πῆραν τὸ Βραβεῖο τῆς φυσικῆς ὁ Ἄγγλος Σέσιλ Πάουελ, τῆς χημείας οἱ Γερμανοὶ Ὄττο Ντὴλς καὶ Κ. Ἄντλερ, τῆς Ἰατρικῆς οἱ Ἀμερικανοὶ Φ. Χὲντς καὶ Ε. Κίνταλ, τῆς λογοτεχνίας ὁ Ἄγγλος Μπ. Ράσσελ καὶ τῆς εἰρήνης ὁ Ἀμερικανὸς Ρὰλφ Μπάντς, ὁ μαῦρος ποὺ ἐργάστηκε γιὰ τὴν εἰρήνευση τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν Ἀράβων.

Ὁ Σπῦρος Ἀλτίκης (Γουμένιτσα) μὲ ἐρωτᾶ: Τί ἦταν ὁ Ντυνὰν καὶ ἀπὸ ποῦ καταγόταν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Ἑρρῖκος Ντυνὰν εἶναι Ἑλβετὸς γιατρὸς ἱδρυτὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Γεννήθηκε στὰ 1828 καὶ πέθανε στὰ 1910. Δαπάνησε ὁλόκληρη τὴ μεγάλη περιουσία του γιὰ τὴν ὀργάνωση νοσοκομείων καὶ ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων. Πῆρε τὸ βραβεῖο Νόμπελ στὰ 1901.

Ὁ Θόδωρος Κυπαρισσόπουλος ἀπὸ τὴν Παιδόπολη τῆς Καλῆς Παναγιᾶς μὲ ἐρωτᾶ ἂν ὑπάρχουν στὴν ἐποχή μας σοφοί.

Ἀ π ά ν τ η σ η: Καὶ βέβαια ὑπάρχουν. Ὑπάρχουν σήμερα ἐπιστήμονες καὶ σοφοὶ στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερικὴ μπροστὰ στοὺς ὁποίους ἡ ἀνθρωπότης θὰ σκύβη μὲ εὐλάβεια γιὰ τὴ μεγάλη τους συμβολὴ στὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες ἀλλὰ πρὸ παντὸς στὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Θόδωρος Κυπαρισσόπουλος μὲ ἐρωτᾶ τί εἶναι ὁ κομήτης καὶ τί μορφὴ ἔχει;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ κομήτης εἶναι οὐράνιον σῶμα. Ἔχει μεγάλο ὄγκο καὶ μικρὴ μάζα. Περιφέρεται γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο σὲ ἐλλειπτικὲς τροχιὲς πολὺ ἐπιμήκεις. Ἐμφανίζεται στὸν Οὐρανὸ ὅταν βρίσκεται κοντὰ στὸν Ἥλιο καὶ φαίνεται σὰν ἄστρο ποὺ τὸ περιβάλλει φωτεινὸ νεφέλωμα. Τὸ νεφέλωμα αὐτὸ λέγεται κόμη δηλαδὴ «μαλλιά». Καὶ ἀπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἡ ὀνομασία ὁλόκληρου τοῦ οὐρανίου σώματος. Στὸ μέσον τῆς κόμης διακρίνεται λαμπρότερος ὁ πυρήνας τοῦ κομήτου. Πυρήνας καὶ κόμη τοῦ πλανήτου ἀποτελοῦν τὴν κεφαλήν του. Συνήθως ἡ κόμη ἐπεκτείνεται καὶ σχηματίζει τὴν λεγομένην οὐράν. Πάντως ἡ οὐρὰ δὲν εἶναι τὸ ἀπαραίτητο συστατικὸ τοῦ κομήτη. Οἱ κομῆτες «διαχέουν» τὸ φῶς τοῦ ἥλιου, ἔχουν ὅμως καὶ δικό τους φῶς, ποὺ ὀφείλεται σὲ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια. Τὸ φῶς τῶν κομητῶν ἐλαττώνεται ὅσο αὐτοὶ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν ἥλιο. Οἱ κομῆτες εἶναι διαφανεῖς. Τὸ φῶς τῶν ἀστεριῶν ποὺ βρίσκονται πίσω ἀπὸ αὐτοὺς δὲν παθαίνει καμμιὰ μεταβολή. Δὲν παθαίνουν δηλαδὴ ἔκλειψη. Ἀκόμα ὅταν ἕνας κομήτης περάση μεταξὺ γῆς καὶ ἡλίου οὔτε ἡ μάζα του προβάλλεται ἐπὶ τοῦ ἡλίου οὔτε ἡ σκιά του πάνω στὴ γῆ ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου παθαίνη τὴν παραμικρὴ ἀλλοίωση... Φαντασθῆτε δηλαδή. Τί σύννεφα κρύβουν τὸν ἥλιο. Μὰ ὁ κομήτης δὲν τὸν κρύβη... Λίγοι κομῆτες διακρίνονται μὲ τὸ μάτι... Τοὺς περισσότερους τοὺς βλέπουμε μὲ τὸ τηλεσκόπιο. Μέχρι σήμερα ἔχουν παρατηρηθῆ περίπου 1900 κομῆτες. Μὰ μόνον 26 κομητῶν ἔχει ἐξακριβωθῆ ἡ τροχιά. Ὁ ὄγκος τῶν κομητῶν εἶναι πολὺ μεγάλος. Πολλῶν ἡ κεφαλὴ εἶναι μεγαλείτερη ἀπὸ τὸν ἥλιο. Καὶ πολλῶν ἡ οὐρὰ ὑπερβαίνει σὲ μῆκος τὴν ἀπόσταση τοῦ Ἄρεως ἀπὸ τὸν ἥλιο, δηλαδὴ 227.700.000 χιλιόμετρα. Ἡ μάζα τους εἶναι ἐλαχίστη, ἡ πυκνότης τους εἶναι μικρότερη τοῦ δεκάκις χιλιοστοῦ τῆς πυκνότητας τῆς δικῆς μας ἀτμοσφαίρας. Καὶ ὅμως δὲ βρίσκεται ἡ μάζα του σὲ ἀέρια κατάσταση. Ἡ φασματικὴ ἀνάλυση ἔχει ἀποδείξει πὼς ὁ κομήτης ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ μικρὰ τεμάχια σὲ στερεὴ κατάσταση. Καθένα ἀπὸ τὰ τεμάχια αὐτὰ ἔχει δική του ἀτμοσφαίρα.

Ὁ Χρίστος Σαμανίδης μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ πόσα χρόνια πρὶν ὑπάρχει ζωὴ στὴ γῆ;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὑπολογίζεται πὼς στὴ Γῆ ὑπάρχει ζωὴ ἐδῶ καὶ 1½ δισεκατομμύρια χρόνια.

Ὁ Ἠλίας Γ. Χουλιάρας μὲ ἐρωτᾶ: Εἶχε ἐπίδραση ὁ μῦθος τοῦ Ἰκάρου καὶ τοῦ Δαιδάλου ἐπὶ τῆς ἀεροναυπηγικῆς;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Καμμία οὐσιαστικὴ ἐπίδραση. Μόνο ποὺ διαιώνιζε τὸ ὄνειρο τοῦ ἀνθρώπου νὰ πετάξη καὶ νὰ κατακτήση τοὺς αἰθέρες. Στὴν ἀεροναυπηγικὴ περισσότερο ρόλο ἀσφαλῶς ἔπαιξε ἡ ὅλη διαμόρφωση τοῦ σώματος τῶν πουλιῶν, οἱ μῦθοι ἀσφαλῶς κανένα.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ
(Σκίτσο Π. Ζάννη)

ΚΑΜΠΑΛΕΡΟ ! ! !
(Σκίτσο Πάνθηρα)

Η ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΗΠΙΣΣΑ
(Σκίτσο Πάνθηρα)

ΓΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀράχνη σὲ ἀγῶνα κεντήματος

Στὸ σχολεῖο τὰ κορίτσια εἶχαν ἕνα πρωτότυπο διαγωνισμό: Ποιὰ νὰ φτιάση τὸ καλλίτερο κέντημα. Καὶ ἡ Τασία εἶχε τὸ καλύτερο. Ἦταν, ἀλήθεια, πραγματικὸ καλλιτέχνημα. Καὶ ἡ δασκάλα της τῆς εἶχε πῆ πὼς καὶ αὐτὴ ἀκόμα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ φτιάση ὀμορφώτερο. Καὶ τὸ καμάρωναν, ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι.

Εἶχαν καὶ οἱ ἄλλες συμμαθήτριες κεντήσει πολὺ καλὰ σχέδια μὰ μπροστὰ στὸ δικό της χάνονταν. Καὶ ἡ διευθύντρια τοῦ σχολείου τους ποὺ τῆς τὸ ἔδειξαν εἶχε πῆ πὼς τὸ κέντημα τῆς Τασίας θὰ τὸ ἔβαζαν στὴ μεγάλη ἔκθεση ποὺ σὲ λίγο καιρὸ θὰ ὀργάνωναν ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς περιφερείας στὴν πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τους.

— Καὶ ἦρθα πρώτη ἐκτὸς συναγωνισμοῦ ἔλεγε ἡ Τασία στὸν παπποῦ της καὶ στὰ ἀδέλφια της ποὺ εἶχαν συγκεντρωθῆ στὴν τραπεζαρία μὲ τὸ μεγάλο τζάκι ποὺ ἐδῶ καὶ λίγες μέρες τὸ ἄναβαν.

— Αὐτὸς σας ὁ διαγωνισμὸς ἔλεγε ὁ παπποὺς μοῦ θυμίζει ἕνα ἄλλο συναγωνισμὸ ποὺ εἴχαμε μὲ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ τὴν Ἀράχνη, τὴν ὄμορφη Βασιλοπούλα τῆς Λυδίας, κόρη τοῦ Βασιλιᾶ Ἰδμώνα.

— Δὲν θὰ μᾶς τὴν διηγηθῆς; εἶπε τώρα ὁ Κωστάκης! Φαντάζομαι πὼς θὰ ἔχη πολὺ ἐνδιαφέρον. Καὶ θὰ εἶναι καὶ νόστιμη.

— Καὶ βέβαια θὰ σᾶς τὴν διηγηθῶ, ἀπάντησε μὲ τὴ συνηθισμένη καλωσύνη του ὁ παππούς. Καθὼς θὰ μάθατε ἀσφαλῶς στὸ σχολεῖο σας ἡ Ἀθηνᾶ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ προκομμένες Θεὲς τοῦ Ὀλύμπου. Δὲν ἦταν μόνο σοφή. Θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πὼς ἦταν καὶ Θεὰ τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ ἴδια πίστευε πὼς ξεπερνοῦσε ὅλες τὶς θεὲς μὰ καὶ ὅλες τὶς γυναῖκες σὲ ὅλα τὰ γυναικεῖα ἔργα καὶ ἰδίως στὰ καλλιτεχνικά. Σ' αὐτά, ὅπως πίστευε, κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ξεπεράση. Νοικοκυρὰ καὶ καλλιτέχνις. Μὰ κάποια μέρα ποὺ περιαυτολογοῦσε στὸν Ὄλυμπο γιὰ τὶς μεγάλες αὐτὲς ἱκανότητές της ἄκουσε τὸν Ἑρμῆ νὰ τὴν κοροϊδεύη:

— Ἄστες τὶς παινεσιές, Ἀθηνᾶ, καὶ μάθε πὼς κάτω στὴ Λυδία ζῆ μιὰ Βασιλοπούλα ποὺ μπροστά της ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ βγάλης πέρα στὸ κέντημα. Κατσούφιασε ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἑτοιμάστηκε νὰ τὰ βάλη μ' αὐτὸν τὸ θεὸ τὸν προστάτη τοῦ ἐμπορίου ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη ἀπὸ τέτοια. Τί ἄλλο ἤξερε αὐτὸς ἀπὸ τὸ νὰ κάνη θελήματα στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ Γῆ; Μὰ τὴν συγκράτησε τὸ αὐστηρὸ βλέμμα τοῦ πατέρα της, τοῦ Δία, ποὺ ὅταν ἀγρίευε δὲν τολμοῦσε κανένας νὰ τοῦ μιλήση:

— Ἔχει δίκιο εἶπε ὁ Δίας στὴν αγαπημένη κόρη του. Πραγματικὰ κάτω στὴ Λυδία ἡ Ἀράχνη εἶναι πρώτη στὸ κέντημα καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ παραβγῆ μαζί της. Οὔτε καὶ σύ.

Δὲν ἤθελε τίποτα ἄλλο νὰ ἀκούση ἡ Ἀθηνᾶ. Καὶ μιὰ καὶ δυὸ ἀφήνει τὸν Ὄλυμπο καὶ τρέχει γρήγορα - γρήγορα στὴ Λυδία. Μεταμορφωμένη σὲ γριὰ παρουσιάστηκε στὴν Ἀράχνη.

Ἡ Βασιλοπούλα τῆς Λυδίας τὴ δέχτηκε μὲ καλωσύνη:

— Καλῶς ὥρισες στὸ παλάτι τοῦ Πατέρα μου τῆς εἶπε. Πές μου σὲ τί μπορῶ νὰ σὲ ὑπηρετήσω καὶ θὰ τὸ κάμω ἀμέσως.

— Δὲν ἔχω σὲ τίποτα τὴν ἀνάγκη σου κορίτσι μου εἶπε περήφανα κι' ἀστόχαστα ἡ Ἀθηνᾶ. Ἔμαθα μόνο πὼς παινεύεσαι γιατὶ λέει εἶσαι ἡ καλύτερη στὸ κέντημα καὶ ἦρθα νὰ σοῦ βγάλω ἀπὸ τὸ μυαλὸ τὴν ἰδέα αὐτή.

— Ἐγὼ καλή μου γερόντισσα δὲν παινεύτηκα ποτέ μου γιὰ τὰ κεντήματά μου. Ὁ κόσμος μόνο ποὺ τὰ βλέπει τὰ θαυμάζει καὶ τὰ παινεύει. Μὰ θὰ δεχθῶ μὲ μεγάλη χαρὰ νὰ μοῦ ἀποδείξης πὼς κάποιος ἄλλος εἶναι καλύτερος ἀπὸ μέ, εἶπε ἡ Ἀράχνη.

— Ἦταν λοιπὸν τόσο ταπεινὴ ἡ Βασιλοπούλα τῆς Λυδίας; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι πάντα γνώρισμα τῶν μεγάλων. Κανένα ἄνθρωπο μὲ πραγματικὴ ἀξία δὲν θὰ τὸν δῆς ποτὲ νὰ περηφανεύεται γιὰ τὶς γνώσεις του καὶ γιὰ τὴν ἀξία του. Καὶ μόνο οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ φουσκωμένα μυαλά, ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν ἀξίζουν τίποτα θὰ τοὺς δῆς νὰ διαφημίζουν τὴν «ἀξία» τους καὶ τὶς «γνώσεις» του καὶ νὰ περιφρονοῦν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα.

— Τώρα θυμήθηκα παπποῦ διάκοψε ὁ Γιῶργος πὼς κάπου διάβασα πὼς ἡ περηφάνεια μπαίνει πιὸ εὔκολα μέσα στὰ κούφια κεφάλια, γιατὶ φυσικὰ βρίσκει ἄδειο χῶρο γιὰ νὰ θρονιαστῆ.

— Πολὺ σωστὰ παρατήρησε ὁ Παπποὺς. Μὰ βγήκαμε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε ἀπὸ τὸ θέμα μας. Ἂς ξαναγυρίσουμε, λοιπὸν στὴν Ἀθηνᾶ, μεταμορφωμένη σὲ γριὰ καὶ στὴν Ἀράχνη ποὺ δείχνει τόση ταπεινοφροσύνη. Καὶ οἱ δύο συμφώνησαν νὰ παραβγοῦν στὸ κέντημα. Ἡ Ἀθηνᾶ δὲν περίμενε περισσότερα. Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ σακκούλι της ἕνα μεγάλο ὕφασμα καὶ ἄρχισε νὰ κεντᾶ.

— Ἐδῶ τώρα θὰ δοῦμε ποιὸς κεντᾶ καλύτερα εἶπε ἡ Θεὰ στὴν Ἀράχνη. Ἐλπίζω πὼς σὲ λίγο κανένας δὲν θὰ μιλῆ γιὰ τὴν τέχνη σου.

Καὶ ἡ Ἀθηνᾶ στὴν ἀρχὴ κέντησε τὸν Ἄρειο Πάγο τῶν Θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, ποὺ ἔκρινε τὴ διαφορά της μὲ τὸν Ποσειδῶνα.

— Μὰ τί διαφορὰ ἦταν αὐτή; ρώτησε ἡ Τασία.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΓΕΡΟΝΤΑΚΟΥ

(Σκίτσο Νικολάου Ἀζᾶ)

— Μὰ δὲν σᾶς ἔχω ξαναπῆ γι' αὐτὴ εἶπε ὁ παππούς. Οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελαν νὰ δώσουν τὸ ὄνομα στὴν Νέα πόλη τοῦ Κέκροπα. Καὶ οἱ δυὸ θεοὶ ὁ Ποσειδῶνας καὶ ἡ Ἀθηνᾶ διεκδικοῦσαν ὁ καθένας γιὰ τὸν ἑαυτό του τὴν πόλη. Καὶ ἡ διαφορά τους ἦλθε στὸ τέλος στὸν Ἄρειο Πάγο στὸν Ὄλυμπο. Νικητὴς βγῆκε ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἀπὸ τὸ ὄνομά της ὠνομάσθηκε καὶ ἡ πόλη.

Ἔπειτα συνέχισε ὁ Παπποὺς ἡ Ἀθηνᾶ ἔφτιασε τὴν ἴδια της τὴν εἰκόνα ὅπως ἦταν ὅταν φόραγε τὴν πανοπλία της. Στὶς τέσσαρες ἄκρες τοῦ ὑφάσματος ἡ θεὰ κέντησε τέσσαρες διαφορετικὲς παραστάσεις. Στὴ μιὰ κέντησε τὴ θεὰ Τύχη. Στὶς ἄλλες ἄκρες κέντησε τὴν τιμωρία ὡρισμένων ἀσεβῶν ποὺ τόλμησαν νὰ σηκώσουν τὸ ἀνάστημά τους μέχρι τῶν θεῶν. Ἔτσι σχημάτισε στὸ ὕφασμα ὁ Αἶμος καὶ ἡ Ροδόπη ποὺ μεταμορφώθηκαν στὰ δυὸ γνωστὰ βουνὰ τῆς Θράκης.

— Καὶ τί ἦταν αὐτοὶ καὶ τί ἔκαναν ρώτησε ὁ Κωστάκης γιὰ νὰ μεταμορφωθοῦν σὲ βουνά;

— Ὁ Αἶμος ἦταν γιὸς τοῦ Βορέα καὶ Βασιλιὰς τῆς Θράκης. Ἡ γυναίκα του ἡ Ροδόπη ἦταν κόρη τοῦ Πόντου καὶ τῆς Θαλάσσης. Ἦταν πολὺ ἀγαπημένο ἀντρόγυνο καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τους ὁ Αἶμος ἔλεγε τὴ γυναίκα του Ἥρα καὶ ἡ Ροδόπη τὸν ἄντρα της Δία. Ἄλλοι πάλι λένε πὼς καὶ οἱ δυὸ ἔλεγαν πὼς ἦταν παιδιὰ τοῦ πατέρα τῶν θεῶν. Καὶ ἡ Ἥρα γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήση τοὺς μεταμόρφωσε σὲ βουνά. Ἔπειτα κέντησε τὴν Πυγμαίαν ποὺ μεταμόρφωσε γιὰ νὰ τὴν ταπεινώση ἡ Ἥρα σὲ Γερανό. Τὴν περήφανη Ἀντιγόνη ποὺ μεταμορφώθηκε σὲ ὄρνιο γιατὶ θέλησε νὰ παραβγῆ μὲ τὴν Ἥρα σὲ ὀμορφιά. Καὶ τέλος τὸν Κινύραν ποὺ ἀγκάλιαζε τὰ σκαλοπάτια τοῦ ναοῦ ποὺ ἦταν οἱ ἴδιες του οἱ κόρες.

— Τὰ σκαλοπάτια τῆς ἐκκλησιᾶς ἦταν τὰ κορίτσια του; ρώτησε ὁ Κωστάκης μὲ κάποια δικαιολογημένη ἔκπληξη.

— Ὁ Κινύρας εἶχε κορίτσια ποὺ ἦταν ὅμως πολὺ ἀσεβῆ. Καὶ ἔφτασαν τὴν ἀσέβειά τους σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε ἐμπόδιζαν τὸ λαὸ νὰ προσεύχεται στὸ θεό. Καὶ ὁ Δίας γιὰ νὰ τιμωρήση τὴν ἀσέβεια τους τὶς μεταμόρφωσε σὲ βαθμίδες τοῦ Ναοῦ.

Αὐτὸ ἦταν τὸ κέντημα τῆς Ἀθηνᾶς. Πῆρε τότε ὕφασμα καὶ ἡ Ἀράχνη. Καὶ κέντησε τὸν Δία Ταῦρο ποὺ ἅρπαξε τὴν Εὐρώπη. Τὸν Κρόνο σὰν Ἄλογο, τὶς μεταμορφώσεις τοῦ Δία, τοῦ Ποσειδῶνα, τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τοῦ Διονύσου. Καὶ στὶς τέσσαρες ἄκρες τοῦ ὑφάσματος ἐκέντησε φύλλα κισσοῦ πλεγμένα μὲ ἄνθη. Σὰν τὸ εἶδε ἡ Ἀθηνᾶ τὰ ἔχασε. Τὸ κέντημα τῆς Ἀράχνης ἦταν πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ δικό της. Καὶ θύμωσε. Καὶ ὅπως ξέρουμε ὁ θυμὸς εἶναι πάντα κακὸ ὁδηγός. Ἔτσι καὶ τώρα πάνω στὸ θυμό της ἡ Ἀθηνᾶ ἅρπαξε τὸ κέντημα τῆς Ἀράχνης καὶ τὸ ἔκαμε χίλια κομμάτια. Τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάστηκε μπροστὰ στὴν Ἀράχνη μὲ τὴν πραγματική της μορφή. Καὶ κεῖνη ἀπὸ τὴν ἀπελπισία της — τὸ νὰ συναγωνισθῆ μιὰ θνητὴ μὲ μιὰ θεὰ στὴν τέχνη ἦταν πολὺ τρομερὸ — καὶ ἔτρεξε νὰ κρεμαστῆ. Ἡ Ἀθηνᾶ ὅμως τὴ λυπήθηκε καὶ τὴ μεταμόρφωσε στὸ γνωστὸ ζωΰφιο ποὺ φέρνει τὸ ἴδιο ὄνομα. Τὴν Ἀράχνη. Ἀπὸ τότε ὑφαίνει ἀδιάκοπα τὸν ἱστό της μὰ δὲν τολμᾶ καὶ νὰ τὸν κεντήση. Φοβᾶται πάντα τὴν Ἀθηνᾶ, μὴ θυμώση καὶ τῆς κάμη κανένα πάλι κακό! Ἐσὺ ὅμως καλό μου κορίτσι εἶπε τώρα στὴν Τασία ὁ Παπποὺς νὰ κεντᾶς πάντοτε. Δὲν πρόκειται νὰ σὲ φθονήση καμμιὰ θεὰ γιὰ τὴν τέχνη σου καὶ μὴ ξεχάσης πὼς τὸ κέντημα εἶναι πάντα μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ εὐγενικὲς καὶ τὶς πιὸ χαρούμενες ἀπασχολήσεις γιὰ ἕνα κορίτσι. Κέντα...

— Καὶ εἶναι, παππού, ἡ ἀδελφή μας, εἶπε ὁ Γιῶργος μιὰ πραγματικὴ χρυσοχέρα. Καὶ στὸ κέντημα καὶ στὸ νοικοκυριό. Ὅ,τι πιάση στὸ χέρι της, θὰ βγῆ, σωστὸ στολίδι γιὰ τὸ σπίτι...

Α.Κ.Μ.

Ο ΚΟΣ ΖΟΥΖΟΥΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ σκάθαρος ὁ κύριος Ζουζουνόπουλος καὶ ἡ γυναῖκα του ἡ κυρία Ζουμζούνα ἐγκαταστάθηκαν ἀναπαυτικὰ στὸν κάλυκα μιᾶς τουλίπας γιὰ νὰ περάσουν ἥσυχα τὴ νύχτα τους. Ἦταν μιὰ ὁλοκόκκινη τουλίπα: Τὰ ἄλλα χρώματα, καὶ ἰδιαίτερα τὸ κίτρινο, δὲν μποροῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ τὰ ὑποφέρη ἡ κυρία Ζουμζούνα. Τῆς ἔδιναν τρομερὰ στὰ νεῦρα.

Τὸ πρᾶγμα, αὐτὸ καθ' αὐτό, δὲν εἶχε καὶ μεγάλη σημασία· γιατὶ εἶχε πιὰ σκοτεινιάσει καὶ δὲν ξεχώριζε κανένας, ἂν ἡ τουλίπα ἦταν κόκκινη ἢ κίτρινη. Γιὰ τὴν κυρία ὅμως τίποτα δὲν ἦταν ποὺ νὰ μὴν ἔχη σημασία.

Ὁ Ζουζουνόπουλος μάζεψε τὰ ἔξη λεπτὰ ποδάρια του, τὰ δίπλωσε ἀπὸ κάτω του, καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ τὸ ρίξη στὸν ὕπνο.

— Ζουζουνάκι μου, εἶπε ἡ κυρία Ζουμζούνα. Εἶναι τόσο σκοτεινὰ ποὺ δὲν βλέπω. Εἶδες καλὰ πὼς ἡ τουλίπα εἶναι κόκκινη;

— Κόκκινη εἶναι, εἶπε ἐκεῖνος.

— Ξέρεις, πὼς νευριάζω πολὺ ὅταν κοιμᾶμαι σὲ κίτρινες τουλίπες!

— Ναί, τὸ ξέρω, ἦταν ἡ ἀπάντηση.

— Ἄχ! Τί φριχτὲς ποὺ εἶναι οἱ κίτρινες τουλίπες! Μὰ γιατὶ νὰ ὑπάρχουν κίτρινες τουλίπες; ρώτησε ἡ κυρία Ζουμζούνα.

— Ποιὸς ξέρει; εἶπε ὁ ἄντρας της.

Γιὰ λίγο, ἔγινε ἡσυχία. Τὸν κ. Ζουζουνόπουλο ἄρχισε νὰ τὸν παίρνη ὁ ὕπνος.

— Ζουζουνόπουλε, εἶδες καλὰ ἂν ἡ τουλίπα ἦταν κλειστή; ξαναρώτησε ἡ συμβία του.

— Ναί, εἶδα.

— Ζουζουνάκι μου, δὲν πᾶς καλλίτερα νὰ ρίξης μιὰ ματιά, γιὰ νἄμαστε σίγουροι τὴ νύχτα; ξανάπε ἡ κυρία Ζουμζούνα.

Ὁ κ. Ζουζουνόπουλος σκαρφάλωσε πρὸς τ' ἀπάνω καὶ κατέβηκε πάλι γρήγορα κάτω.

— Κλειστὴ εἶναι ἡ τουλίπα, εἶπε, καὶ δίπλωσε τὰ ἔξη ποδάρια του γιὰ ν' ἀποκοιμηθῆ.

— Ζουζουνόπουλε, ἄρχισε ἡ κυρία Ζουμζούνα, πῶς σοῦ φάνηκε τὸ κόκκινο παλτὸ μὲ τὶς μαῦρες βοῦλες, ποὺ φοροῦσε σήμερα ἡ κυρία Πασχαλιά; Τί τῆς ἦρθε μὲ τέτοια ζέστη; Μὰ μίλα λοιπόν! Τὸ πρόσεξες;

— Δὲν τὸ πρόσεξα, ἀπάντησε μισοκοιμισμένος ὁ σκάθαρος!

— Θἄθελε σίγουρα νὰ μᾶς τὸ δείξη! Εἶναι ἢ δὲν εἶναι κουταμάρα νὰ φορᾶς τόσο βαρὺ παλτὸ μιὰ τόσο ζεστὴ μέρα; Γιατὶ λοιπὸν τὄβαλε αὐτὴ ἡ ἀνόητη;

— Ποῦ θὲς νὰ ξέρω; εἶπε ὁ σκάθαρος.

— Ζουζουνάκι μου, τί λές; Θὰ μοῦ πήγαινε ἐμένα ἕνα τόσο βαρὺ κόκκινο πανωφόρι;

— Πῶς νὰ τὸ ξέρω; ἀπάντησε ὑπομονετικὰ ὁ ἄτυχος σύζυγος!

Ἔγινε πάλι γιὰ λίγα λεπτὰ ἡσυχία.

— Ζουζουνόπουλε, ρώτησε τώρα φοβισμένη ἡ κυρία Ζουμζούνα, εἶσαι βέβαιος πὼς ἡ τουλίπα εἶναι κλειστή;

— Εἶμαι βέβαιος.

— Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ δὲν πᾶς ἄλλη μιὰ φορὰ ἀπάνω νὰ δῆς γιὰ νἄχωμε τὸ κεφάλι μας ἥσυχο;

Ὁ Ζουζουνόπουλος σκαρφάλωσε ψηλὰ καὶ κατέβηκε πάλι γρήγορα κάτω.

— Ἡ τουλίπα εἶναι κλειστή, βεβαίωσε. Δίπλωσε τὰ ἔξη ποδάρια του κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν μισοπῆρε ὁ ὕπνος.

— Ζουζουνόπουλε, εἶπε ἡ Ζουμζούνα, πρόσεξες τί ψιλὸ φουστάνι φόραγε σήμερα ἡ πεταλούδα ἡ κυρὰ - Φτερωτή; Μὲ τέτοια ψύχρα! Τρελλάθηκε;

— Τὸ πρόσεξα, ἀπάντησε ὁ κύριος Ζουζουνόπουλος, μὰ σὺ δὲν ἔλεγες πρωτήτερα πὼς ἔκανε πολλὴ ζέστη σήμερα;

— Καὶ πῶς μποροῦσα νὰ πῶ πὼς ἔκανε ζέστη ἀφοῦ ἔκανε τόσο κρύο; γρύλλισε θυμωμένη ἡ κυρία Ζουμζούνα, ποὺ κούνησε μὲ φούρκα τὶς κεραῖες της. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἀνόητη ἡ κυρὰ - Φτερωτὴ νὰ φοράη μεταξωτὸ φουστάνι μὲ τέτοιο καιρό; Γιατὶ τὄβαλε λοιπόν;

— Ποῦ νὰ ξέρω; ἀπολογήθηκε ὁ Ζουζουνάκης.

— Ἀντρούλη μου, θὰ μοῦ πήγαινε ὅμορφα ἕνα μεταξωτὸ φουστάνι;

— Ποῦ νὰ ξέρω;

Γιὰ λίγο, δὲν ἀκούστηκε τίποτα. Ὁ κύριος Ζουζουνάκης εἶχε πάρει τὸν πρῶτο γλυκὸ ὕπνο.

— Ζουζουνάκη μου, ξύπνα! Δὲν βρίσκω ἡσυχία. Μήπως ξανάνοιξε ἡ τουλίπα καὶ μπῆκε κανένας μέσα;

— Ὄχι, δὲν ξανάνοιξε.

— Ζουζουνάκη μου, ἂν δὲν πᾶς ἄλλη μιὰ φορὰ δὲ θὰ κλείσω μάτι ὅλη τὴ νύχτα. Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ βεβαιωθοῦμε!

Ὁ κύριος Ζουζουνόπουλος σκαρφάλωσε γιὰ τρίτη φορὰ ἀπάνω, κι' ὕστερα πάλι κάτω. Μάζεψε ἀπὸ κάτω τὰ ἔξη ποδάρια

του κι' ἀποφάσισε νὰ κοιμηθῆ γιὰ καλά.

— Ζουζουνάκη μου, εἶπε ἡ κυρία Ζουμζούνα, δὲ μοῦ λὲς γιατὶ τρώει τόσο πολὺ ὁ κὺρ - Δάγκανας, ὁ χρυσοκάνθαρος ὁ ξάδερφός σου; Τόσα φύλλα μέσα σὲ μιὰ μέρα! Πώ! πώ! πώ! Τί λαίμαργος!

— Δὲν ξέρω. Μπορεῖ νἄχη ὄρεξη. Δὲν τρώει ὅσο θέλει...

— Πῶς δὲν ξέρεις; Θἄπρεπε νὰ τὸ ξέρης, κύριε! Εἶναι οἰκογενειακή σου ὑπόθεση αὐτή. Ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρης. Σοῦ τὸ λέω καθαρά! Ποτὲ δὲν θἄθελα νἄχω τέτοιους συγγενεῖς ποὺ νὰ τρῶν σὰν τὰ γουρούνια!...

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἡ κυρία Ζουμζούνα, κουνοῦσε ἐπιδεικτικὰ τὶς κεραῖες της, σὰν νἄθελε νὰ φανερώση τὴ βαθειά της περιφρόνηση γιὰ τοὺς χυδαίους συγγενεῖς τοῦ ἄντρός της!

Ὁ καϋμένος ὁ κύριος Ζουζουνόπουλος ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του ἐξαντλημένο.

— Ζουζουνόπουλε, τί λές; νομίζεις θὰ μ' ὠφελοῦσε ἂν ἔτρωγα καὶ γὼ ἔτσι πολὺ σὰν τὸν ξάδερφό σου τὸν χρυσοκάνθαρο Δαγκάνα;

— Δὲν ξέρω. Μπορεῖ νὰ σ' ὠφελοῦσε. Μπορεῖ καὶ ὄχι, εἶπε ὑπομονετικὰ ὁ σκάθαρος. Ρώτησε αὔριο τὸ γιατρό!

Ἔγινε μιὰ μικρὴ παύση. Ὁ κ. Ζουζουνόπουλος κόντευε ν' ἀποκοιμηθῆ, ὅταν πετάχτηκε πάλι ξαφνιασμένος ἀπ' τὴ φωνὴ τῆς κυρίας Ζουμζούνας.

— Ἀντρούλη μου, εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους κλειστὴ ἡ τουλίπα; Δὲν μοὖπες ὅτι εἶσαι βέβαιος!

— Εἶμαι καὶ παραεῖμαι βέβαιος.

— Ζουζουνόπουλε, δὲν ἀνεβαίνεις καλλίτερα μιὰ στιγμὴ ἀπάνω νὰ δῆς μήπως καὶ ξανα.....

— Ὄχι! βροντοφώνησε ξεσπώντας ὁ κύριος Ζουζουνόπουλος. Δὲν ἀνεβαίνω! Ξέρω καλὰ πὼς δὲν ξανάνοιξε. Πῶς θὰ ξανάνοιγε ἀφοῦ καθόλου δὲν ἔκλεισε; Κι' οὔτε εἶναι κόκκινη ἡ τουλίπα, παρὰ κίτρινη. Κίτρινη, κίτρινη, κίτρινη! Τί θἄλεγα γιὰ τὸ βαρὺ κόκκινο παλτό; Θἄλεγα πὼς θὰ σοῦ πήγαινε ἀπαίσια. Καὶ γιὰ τὸ μεταξένιο ψιλὸ φουστάνι; Ἀκόμα χειρότερα. Κι' ἂν ἔτρωγες τόσο πολὺ σὰν τὸν ξάδελφό μου τὸν χρυσοκάνθαρο - Δαγκάνα; Τότε θἄσουν ἀκόμα πιὸ ἀνυπόφορη, γιατὶ θὰ ρώταγες ἀκόμα πιὸ πολλὰ ἀπ' ὅσα ρωτᾶς τώρα!

* * *

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἦτανε παντρεμένος, κοιμήθηκε ὁ κ. Ζουζουνόπουλος περίφημα.

Ἐκείνη τὴ νύχτα γιὰ πρώτη φορά, μετὰ τὸ γάμο της ἡ κυρία Ζουμζούνα δὲν ἔκλεισε μάτι. Καὶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή της σώπασε πραγματικά. Δὲν ἔπαψε ὅμως ὅλο τὸ βράδυ νὰ κουνάη ἀδιάκοπα καὶ ἀπειλητικὰ τὶς κεραῖες της, κι' αὐτὸ ἦταν σὰν μιὰ φοβερὰ γιὰ τὴν ἡμέρα ποὺ ἄρχιζε τώρα νὰ ξημερώνη.

Τὸν καϋμένο τὸν κύριο Ζουζουνόπουλο! Ποιὸς ξέρει τί τὸν περιμένει ἀκόμα. Κρίμα μόνο, ποὺ ἐμεῖς δὲν πρόκειται νὰ τὸ μάθουμε ποτέ.

(Διασκευή) Φ. Μ.

◊◊◊

Νέοι ποιηταί

ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ...

Ἦταν τῆς Χαρᾶς τὸ μήνυμα
ποὺ μᾶς τὄφερνε τ' ἀγέρι
πάν' ἀπὸ στεριὲς καὶ θάλασσες
κι' ἀπὸ σκοτεινοὺς δρυμούς...

Κι' ἔσβυσε τὴν τόση πίκρα μας
— τῆς γαλήνης περιστέρι —
καὶ στὰ στήθη μας ἀνάστησε,
ὅλους τοὺς νεκροὺς χυμούς!

Ἦταν τῆς Χαρᾶς τὸ μήνυμα,
ἐλαφρό, λεπτὸ σὰν αὖρα,
καὶ σιγὰ μᾶς ἐψιθύρισε
κάτι νέο κι' ἁπαλό...

Μᾶς ξανάδωσε τὴν πίστη μας
— πὼς τὰ βλέπαμ' ὅλα μαῦρα —
καὶ καινούργιες νότες χάρισε
στῶν ἐλπίδων τὸν αὐλό!

Ἦταν τῆς Χαρᾶς τὸ μήνυμα
ποὺ ἐσκόρπισε τοὺς τρόμους
καὶ μᾶς γέμισε μὲ δύναμη,
μὲ ἀγάπη φωτεινή.

Μᾶς ἐθέριεψε στὸ πάλεμα,
μᾶς ἀτσάλωσε τοὺς ὤμους
καὶ τὴν ὄψη μας ἐφώτισε
τὴν ματιά μας τὴν στυγνή.

Ἦταν τῆς Χαρᾶς τὸ μήνυμα,
ποὺ μᾶς τὄφερνε τ' ἀγέρι,
παν' ἀπὸ στεριὲς καὶ θάλασσες
καὶ ψηλὲς βουνοκορφές...

Μᾶς ξανάδωσε τὴν πίστη μας,
— ἦταν τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι —
καὶ ψηλάθε χαμογέλαγαν
ἄσαρκες, λευκὲς μορφές!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια

— Βούλιαξαν τὰ καράβια σου Θάνο; ρώτησε χαμογελῶντας ὁ παπποῦς.

Ὁ Θάνος καθόταν μπροστὰ στὸ τραπέζι μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο πάνω στὸ ἕνα του χέρι — ἀκριβῶς ὅπως δὲν ἄρεσε στὴ μητέρα του νὰ τὸν βλέπη. Σὰν νὰ τοῦ εἶχαν πραγματικὰ «βουλιάξει τὰ καράβια» ἢ σὰ νὰ γύρευε νὰ βρῆ... «πόσα εἶναι τὰ μισὰ τῆς χιλιάδας», ὅπως τὸν πείραζε ὁ παπποῦς.

Ὁ Θάνος ὅμως δὲν εἶχε καράβια στὴ θάλασσα γιὰ νὰ φοβᾶται μὴν τοῦ βούλιαξαν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς μισῆς χιλιάδας, δὲν τὸν ἀπασχολοῦσε διόλου.

Ὁ Θάνος συλλογιζόταν.

Κι' ἐπειδὴ συλλογιζόταν βαθειά, εἶχε κρίνει καλὸ νὰ πάρη καὶ τὴν ἀνάλογη πόζα. Ὅταν ὅμως τοῦ μίλησε ὁ παπποῦς, τράβηξε τὸ χέρι του ντροπιασμένα ἀπὸ τὸ τραπέζι λὲς καὶ καταλάβαινε πὼς δὲν ἦταν καλὴ ἡ στάση του.

— Συλλογίζομαι παπποῦ... εἶπε...

— Σὰν τί;

— Μιὰ ἱστορία ποὺ μᾶς εἶπε ὁ δάσκαλος. Εἶναι λέει ἀληθινὴ ἱστορία. Τὴν ἀνιστορεῖ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας στὴν αὐτοβιογραφία του. Ἕνας ξένος συγγραφέας. Δὲν θυμᾶμαι πιὰ πῶς τὸν λένε.

— Λοιπόν;

— Λοιπὸν νά, ἄκου... Πὲς πὼς εἶμαι ἐγὼ ὁ συγγραφέας καὶ διηγοῦμαι τὴν ἱστορία. «Ὅταν ἤμουν μικρὸς» διηγεῖται ὁ συγγραφέας, «ἤμουν μᾶλλον ἔξυπνο παιδί. Εἶχα μάθει γράμματα ἀπὸ πολὺ μικρὴ ἡλικία, κι' ἔτσι ὅταν πηγαίναμε στὴν ἐξοχή, στὸ κτῆμα μας, μποροῦσα νὰ κάνω τὸν καμπόσο στ' ἄλλα συνομήλικά μου παιδιὰ ποὺ ἦταν χωριατόπουλα. Τοὺς διηγόμουν τόσο θαυμαστὰ γιὰ τὴν πρωτεύουσα ἀπ' ὅπου ἐρχόμουν — ἄλλα φανταστικά, ἄλλα ἀληθινὰ — ποὺ ἔμεναν μ' ἀνοιχτὸ στόμα. Ὁ γυιὸς μάλιστα τοῦ περιβολάρη μας, ὁ Γιῶργος, μὲ θαύμαζε ὅσο δὲν λέγεται. Θαρρῶ μάλιστα πὼς ὕστερα ἀπὸ τὴν μητέρα μου ἐμένα θαύμαζε πιὸ πολὺ στὸν κόσμο. Ἦταν ἕνα παιδὶ ἀρκετὰ χρόνια πιὸ μεγάλο ἀπὸ μένα γεροδεμένο καὶ ψηλό. Ἦταν ἕνας σωστὸς κρεμανταλάς, καὶ μὲ περνοῦσε ἕνα κεφάλι. Κι' ὡστόσο τὸν ἔκανα ὅτι ἤθελα. Τοῦ εἶχα πάρει τόσο τὸν ἀέρα, ποὺ τὸν πρόσταζα κιόλα, μὲ τὴν συνηθισμένη αὐθάδια τῶν παιδιῶν. Πηγαίναμε συχνὰ ἐκδρομές, ὁ καθένας μὲ τὸ σακκίδιό του. Λοιπὸν σὲ λίγο, τὸν φόρτωνα καὶ μὲ τὸ δικό μου σακκίδιο, τὸ παγούρι μου, κλπ., μ' ἄλλο λόγια τοῦ φερνόμουν σὰν τύραννος.

Ἡ μητέρα μου δὲν τἄβλεπε μὲ καλὸ μάτι ὅλ' αὐτά. Καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ τὸ ἀντιλήφθηκε πὼς φόρτωνα καὶ τὰ δικά μου πράγματα τοῦ Γιώργου, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Πῆρε τὸν φίλο μου ἰδιαιτέρως καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν ντρέπεσαι ἐσὺ ἕνα κοτζάμ ἀγόρι ν' ἀφήνης νὰ σὲ κάνη ὁ Πέτρος ὅτι θέλει; Κρίμας στὸ μπόϊ σου καϋμένε!

— Μὰ κυρία... ἄρχισε νὰ δικαιολογῆται ὁ φουκαρᾶς ὁ Γιῶργος.

— Δὲν ἔχει κυρία καὶ κυρία. Εἶσαι πιὸ μεγάλος ἀπὸ κεῖνον. Δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα νὰ σοῦ φέρνεται ἔτσι, κι' ἀπορῶ πῶς τὸ δέχεσαι... Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέση σου...

Τοῦ εἶπε τόσα πολλὰ ἡ μητέρα μου ποὺ τοῦ γύρισε τὸ κεφάλι.

Κι' ἦταν εὐχαριστημένη ἡ καϋμένη πὼς ἔτσι εἶχε βάλει τὰ πράγματα στὴ θέση τους, κι' ὅτι θὰ ἔπαιρνα ἕνα καλὸ μάθημα. Ὁ Γιῶργος ὅμως τὸ εἶχε μάθει κι' αὐτὸς καλὰ τὸ μάθημά του, καὶ μάλιστα περισσότερο ἀπ' ὅτι ἔπρεπε.

Τὴν ἄλλη μέρα, ξεκινήσαμε νὰ πᾶμε ἐκδρομή, φορτωμένοι μὲ τὰ σακκίδιά μας.

Ὅταν ὅμως φτάσαμε στὸν τόπο ὅπου συνήθως γίνονταν τὸ... φόρτωμα, βλέπω τὸ Γιῶργο νὰ λύνη τὸ σακκίδιό του, καὶ νὰ μοῦ τὸ δίνη γιὰ νὰ τὸ φορτωθῶ.

— Μά... τόλμησα νὰ πῶ.

— Δὲν ἔχει μὰ καὶ ξεμά...

Ἤμουν κουτὸς κι' ἡ μητέρα σου μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. Ἄντε, μπρός, φορτώσου τὸ σακκίδιο καὶ δρόμο... Εἰδεμὴ θὰ φᾶς τέτοιο ξύλο ποὺ δὲν τὄφαγες ποτέ σου.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ Γιῶργος μὲ τὸν ἴδιο τρόπο μοῦ φερνόταν, γιατὶ ἐγὼ βέβαια δὲν καταδεχόμουν νὰ παραπονεθῶ στὶς... μεγάλες δυνάμεις. Μοῦ φόρτωνε τὰ πράγματα ποὺ σήκωνε, μοῦ ἀσχημομιλοῦσε, μὲ ζόριζε...

Ἀλλοίμονο! Ἡ μεσολάβηση καὶ ἡ διδασκαλία τῆς μητέρας μου, δὲν εἶχαν ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ ν' ἀλλάξη ὁ τύραννος. Ἀντὶ νὰ εἶμαι ἐγώ, ἦταν τώρα αὐτός...».

Αὐτὴ παπποῦ εἶναι ἡ ἱστορία ποὺ μᾶς διηγήθηκε ὁ δάσκαλος.

Ὁ παπποῦς ἄρχισε νὰ γελάη. Δυνατά, μὲ ὅλη του τὴν ψυχή.

— Πολὺ ἀστεία ἱστορία! εἶπε. Δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἀληθινὴ ἢ ἂν ὁ συγγραφέας ποὺ λὲς τὴν ἔγραψε ἐπίτηδες γιὰ νὰ κάνη τοὺς ἀναγνῶστες του νὰ σκεφτοῦνε, ἀλλὰ εἶναι στ' ἀλήθεια πολὺ ὡραία.

— Λοιπὸν παπποῦ, ἔκανε ὁ Θάνος στενοχωρημένος, ἐμένα αὐτὴ ἡ ἱστορία μὲ μπερδεύει.

— Σὲ μπερδεύει; Καὶ γιατὶ σὲ μπερδεύει;

— Πῶς ἦταν πιὸ καλά, ὅταν ὁ πιὸ μικρὸς τυραννοῦσε τὸν πιὸ μεγάλο, ἢ ὕστερα ποὺ ὁ μεγάλος ἔβαλε μυαλὸ καὶ τυραννοῦσε αὐτὸς τὸν μικρό;

Αὐτὴ τὴ φορά, ὁ παπποῦς κοίταξε τὸν Θάνο παραξενεμένος.

— Σοβαρὰ ρωτᾶς Θάνο; ἔκανε.

— Μὰ ναί, παπποῦ. Σοβαρά. Αὐτὸ συλλογιζόμουν ὅταν μὲ ρώτησες ἂν βούλιαξαν τὰ καράβια μου.

— Καλά, καὶ δὲν σοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὅτι οὔτε τὸ ἕνα εἶναι σωστό, οὔτε τὸ ἄλλο;

Ὁ Θάνος ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ στόμα.

— Ὄχι! εἶπε τέλος.

— Μοῦ φαίνεται πολὺ παράξενο... ἔκανε κάπως δυσαρεστημένος ὁ παπποῦς. Αὐτὸ σημαίνει πὼς δὲν ἔχεις καταλάβει ἀκόμη αὐτὸ ποὺ λέμε ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Ὅταν ἕνας σοῦ φέρεται ἄσχημα, σὲ τυραννεῖ, σὲ προσβάλει, ἂν ἔχης καταλάβει τί σημαίνει ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, δὲν θὰ θυμώσης γιατὶ ἐκεῖνος εἶναι πιὸ δυνατὸς κι' ἐσὺ πιὸ ἀδύνατος, κι' ἔτσι δὲν μπορεῖς νὰ τὸν πληρώσης μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα. Θὰ θυμώσης γιατὶ ἕνας ἄνθρωπος ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὴν δύναμη ποὺ ἔχει, ἀπὸ τὴν ὑπεροχή του ἀπέναντί σου, γιὰ νὰ προσβάλη κάτι ποὺ σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσβληθῆ. Τὴν ἀξιοπρέπειά σου. Ὡστόσο αὐτὴ ἡ ἀξιοπρέπεια, δὲν εἶναι μοναχὰ δική σου... Εἶναι κάτι ποὺ ἀνήκει σὲ ὅλους. Εἶναι ἡ κοινή, ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπειά μας. Ὅταν κάποιος ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὴν δύναμή του γιὰ νὰ σοῦ φερθῆ ἄσχημα καὶ νὰ σὲ προσβάλη ἄδικα τῶν ἀδίκων, δὲν προσβάλει μονάχα ἐσένα. Προσβάλει ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, ποὺ θίγεται ὅταν ἔστω κι' ἕνας ἄνθρωπος ἀδικεῖται... Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶναι ὄχι' ποιὸς ἔχει περισσότερα δικαιώματα νά... ζορίζη καὶ νὰ τυραννῆ τὸν ἄλλον, οὔτε πὼς νὰ γίνη κανεὶς πιὸ δυνατὸς ἔτσι ὥστε νὰ ζορίζη αὐτός, κι' ὄχι νὰ τὸν ζορίζουν, ἀλλὰ πὼς ὁ κακὸς ἀλλὰ δυνατὸς ἄνθρωπος νὰ μὴν μπορεῖ νὰ κάνη κακό. Κατάλαβες.

— Μὰ νομίζω ναί...

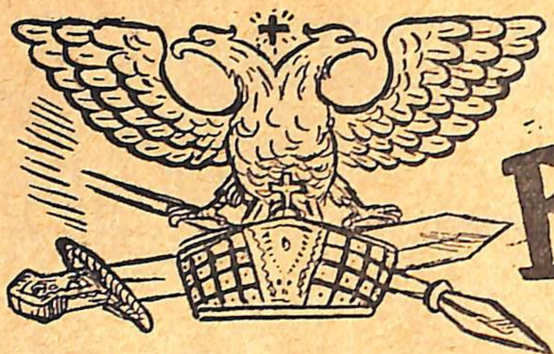
— Πολλοὶ λίγοι ἄνθρωποι καταλαβαίνουν τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἀνθρώπινη αὐτὴ ἀξιοπρέπεια ποὺ λέμε. Οἱ περισσότεροι, ὅταν ὑποφέρουν μιὰ ἀδικία δὲν συλλογίζονται πὼς θὰ σβύση ἀπὸ τὸν κόσμο ἡ ἀδικία ὥστε κανένας, ποτέ, νὰ μὴν ἀδικιέται, μόνον ὀνειρεύονται πὼς θὰ γίνη ἔτσι ὥστε νὰ ἔλθη ἡ δική τους σειρὰ νὰ ἀδικοῦν. Ὅπως τὰ μικρὰ παιδιά, τὰ νήπια, ποὺ σοῦ λένε «θέλω νὰ μεγαλώσω, νὰ κάνω κι' ἐγὼ παιδιά... γιὰ νὰ τὰ δέρνω!» λὲς καὶ ἡ μεγαλύτερη διασκέδαση τοῦ γονιοῦ εἶναι νὰ δέρνη τὰ παιδιά του... Κι' ὡστόσο ἡ περισσότεροι ἄνθρωποι, δὲν ἔχουν πιὸ πολὺ μυαλὸ ἀπὸ τὰ μωρά, τὰ νήπια... Λίγοι συλλογίζονται πὼς ἂν εἶναι ὡρισμένα πράγματα ἄσχημα πρέπει νὰ λείψουν ἐντελῶς ἀπὸ τὸν κόσμο ἀλλὰ ὅτι γιὰ νὰ λείψουν πρέπει νὰ βάζουμε πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸ κάθε τί, πιὸ ψηλὰ κι' ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους, τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια ποὺ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ θίγεται οὔτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀλλ' οὔτε κι' ἀπὸ μᾶς. Ὅσο δὲν τὸ καταλαβαίνομε αὐτό, θὰ συμβαίνουν συχνὰ στὸν κόσμο ἱστορίες γιὰ γέλια καὶ γιὰ κλάματα σὰν αὐτὴ ποὺ μοῦ διηγήθηκες πρίν, γιὰ ν' ἀναρωτιῶνται οἱ ἀφελεῖς καὶ τὰ παιδιὰ τί εἶναι καλύτερο: ὁ μικρὸς νὰ τυραννάη τὸν μεγάλον, ἢ ὁ μεγάλος τὸν μικρόν;

— Τί ἀνόητος ποὺ ἤμουν παπποῦ! ἔκανε χαμογελῶντας ὁ Θάνος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

(Σκίτσο τοῦ Μυτιληναίου)

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

46ον.

— Μιχαήλ, μιὰ μέρα μοῦ ζήτησες μιὰ χάρη, εἶπε ὁ στρατηγὸς προφέροντας μιὰ - μιὰ τὶς λέξεις, καὶ σοῦ τὴν ἔκανα... Καὶ μοῦ εἶπες τότε πὼς ἂν ποτὲ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τυφλὴ ἀφοσίωση, νὰ ἔλθω σὲ σένα. Ἤθελες νὰ πᾶς σὲ κάποιο μοναστήρι ὅπου βρίσκουνταν πληγωμένος...

Τὸ στόμα τοῦ Μιχαὴλ συσπάστηκε. Σήκωσε τὸ χέρι καὶ σταμάτησε τὸ στρατηγό.

— Καλά, εἶπε, θὰ ἔλθω.

— Καὶ θὰ κάνεις ὅ,τι σοῦ πῶ;

— Θὰ κάνω ὅ,τι θέλεις.

Ὁ Δαφνομήλης ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο τοῦ νέου καὶ μὲ συγκίνηση εἶπε:

—Ὅποιος ἔλθει μαζί μου πρέπει ν' ἀποφασίσει πὼς δὲ θὰ γυρίσει ζωντανός.

— Τὸ ξέρω.

— Σκέφθηκες τὴν Ἀλεξία;

Ἀπότομα πῆρε ὁ Μιχαὴλ τὸ χέρι τοῦ Δαφνομήλη καὶ τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὸν ὦμο του.

— Ναί, εἶπε, τὴ σκέφθηκα.

Καὶ γύρισε νὰ φύγει.

— Καὶ ἂν σκοτωθεῖς; ἔκανε ὁ Δαφνομήλης.

Ὁ Μιχαὴλ εἶχε φθάσει στὴν πόρτα. Σήκωσε τὴν κουρτίνα καὶ χωρὶς νὰ γυρίσει ρώτησε:

— Πότε φεύγομε;

—Ἀμέσως, εἶπε ὁ Δαφνομήλης.

— Σὲ περιμένω ἔξω, εἶπε ὁ Μιχαήλ.

Καὶ βγῆκε.

Σὰν ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, εἴτε Ἕλληνες ἦταν, εἴτε Βούλγαροι, ὁ Ἰβάτζης, μὲ ὅλη του τὴ σκληρότητα, ἦταν ὅμως πολὺ θεοφοβούμενος.

Ἀποφάσισε τὴν ἑορτὴ τοῦ Δεκαπενταύγουστου νὰ τὴν ἑορτάσει ἐκεῖνο τὸ χρόνο τοῦ 1018, στὸ παλάτι του τῆς Πρόνιστας, μ' ἐξαιρετικὴ πολυτέλεια.

Ὅλους του τοὺς συγγενεῖς, ὡς καὶ τοὺς πιὸ ἀπομακρυσμένους, τοὺς κάλεσε καὶ τοὺς μάζεψε γύρω του γιὰ νὰ δείξει τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ δύναμη τῆς φάρας του.

Βασιλικὰ τοὺς ὑποδέχθηκε καὶ τοὺς φιλοξένησε στὸ παλάτι του.

Καὶ τόσος κόσμος μαζεύθηκε, ποὺ τὸ ἐξοχικὸ αὐτὸ κτῆμα κατήντησε σὰ μικρὴ πόλη.

Ξημέρωσε ὁ Δεκαπενταύγουστος.

Ἐνόσω ἀπάνω στὴν Πρόνιστα ὁ Ἰβάτζης δέχουνταν τὰ συγχαρητήρια τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν προσκαλεσμένων του, κι ἑτοίμαζε πολυτελέστατη τελετή, κάτω, στὴ ρίζα τοῦ Βροχωτοῦ, οἱ στρατιῶτες ποὺ φύλαγαν τὰ στενὰ εἶδαν ἔξαφνα μὲ μεγάλη ἀπορία τρεῖς Ἕλληνες ποὺ πλησίαζαν ἄφοβα, χωρὶς καμμιὰ προσπάθεια νὰ κρυφθοῦν.

Ὁ ἕνας φοροῦσε λαμπρὴ στολὴ Βυζαντινοῦ στρατηγοῦ.

Οἱ φρουροὶ σαστισμένοι τοὺς σταμάτησαν καὶ τοὺς ρώτησαν τὶ θέλουν.

— Πηγαίνετε στὸν Ἰβάτζη, διέταξε ὁ στρατηγός, καὶ πεῖτε του πὼς ὁ πατρίκιος Εὐστάθιος Δαφνομήλης, στρατηγὸς τῆς Ἀχρίδας, ἦλθε νὰ πανηγυρίσει μαζί του.

Τρεχάτος ἀνέβηκε ἕνας στρατιώτης κι ἔφερε τοῦ ἀφέντη του τὴν ἀπίστευτη είδηση.

Σὰν τὸ ἄκουσε ὁ Ἰβάτζης ἔμεινε ἄφωνος.

Δὲν τοῦ χωροῦσε στὸ κεφάλι πὼς μποροῦσε νὰ ἔλθει ἔτσι, ἀσυλλόγιστα, ὁ Ἕλληνας στρατηγός, χωρὶς συνοδεία, νὰ παραδοθεῖ στὰ χέρια του.

Γιατὶ ὅσο καὶ ἂν εἶχαν διακοπεῖ οἱ ἐχθροπραξίες, ἀφότου ἄρχισε ἡ ἀλληλογραφία του μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, πὼς ἦταν δυνατὸ νὰ ὑποθέσει ὁ Δαφνομήλης πὼς θὰ τὸν ἄφηνε ποτὲ ὁ Ἰβάτζης νὰ φύγει ζωντανὸς ἀπὸ τὰ χέρια του;

Εἶδαν τρεῖς Ἕλληνες ποὺ πλησίαζαν ἄφοβα...

Τόσο ἀνόητο νὰ φαντασθεῖ τὸν Δαφνομήλη δὲν μποροῦσε. Ἄρα ἄλλη αἰτία πρέπει νὰ ἔφερνε τὸν Ἕλληνα στρατηγὸ στὰ νύχια του.

Καὶ τὶ μποροῦσε ἡ αἰτία αὐτὴ νὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ προδοσία;

Εὐθὺς ἔδωσε διαταγὴ ὁ Ἰβάτζης νὰ ὁδηγήσουν τὸν Δαφνομήλη στὸ παλάτι του.

Ἀπάνω καὶ κάτω στὸ δωμάτιό του περπατοῦσε ὁ βολιάς, γυρνώντας καὶ ξαναγυρνώντας στὸ νοῦ του ρωτήματα καὶ ἀπαντήσεις.

Καὶ ὅλο στὸ ἴδιο συμπέρασμα ἔφθανε. Πὼς γιὰ νὰ τολμήσει ὁ Δαφνομήλης μὲ τόση ἀστοχασιὰ νὰ παραδοθεῖ στὸν ἐχθρό, ποὺ ἀμείλικτα τὸν εἶχε πολεμήσει τόσα χρόνια, θὰ πεῖ πὼς παρατοῦσε, πὼς πρόδινε τὸ Βασιλέα του... ποιὸς ξέρει ἀκόμα τὶ ἄλλες προτάσεις τοῦ ἔφερνε!

Ἡ καρδιά του φούσκωνε ἀπὸ ὑπερηφάνεια καὶ χαρά.

Χίλιες - μύριες χρυσὲς ἐλπίδες ἔλαμψαν μπροστά του. Μὲ τὸ λαμπρὸ Δαφνομήλη σύμμαχο, τὶ δὲ θὰ καταπιάνουνταν, τὶ δὲ θὰ κατόρθωνε!

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ὁ στρατηγὸς μπῆκε.

Ἦταν μόνος.

Ἀρματωμένος ἦταν, βέβαια, τὰ λαμπρά του ὅπλα ἔλαμπαν ἀπὸ τὰ πολύτιμα πετράδια στὴ ζώνη καὶ στὸ πλευρό του. Μὰ ἦταν μόνος, μ ό ν ο ς στὰ χέρια τοῦ θανάσιμου ἐχθροῦ του.

Ἀπὸ τὴ χαρὰ ποὺ χύθηκε μέσα του, ὁ Ἰβάτζης δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξει. Ἔτρεξε στὸν Δαφνομήλη, τὸν ἀγκάλιασε, τὸν φίλησε, τὸν καλωσόρισε μὲ λόγια κολακευτικά, καὶ ἀμέσως τὸν πῆρε καὶ τοῦ σύστησε τοὺς σημαντικότερους ἄρχοντες τῆς συντροφιᾶς του, καὶ μαζὶ πῆγαν στὴν ἐκκλησία ὅπου πανηγυρικὰ ἄρχισε ἡ λειτουργία.

Μὲ περιέργεια κοίταζαν οἱ Βούλγαροι τὴ μόνη αὐτὴ ἑλληνικὴ στολὴ ἀνάμεσά τους, καὶ γύρευαν νὰ μαντέψουν τὸ σχέδιο τοῦ ἀρχηγοῦ τους.

Πὼς ὁ Δαφνομήλης δὲ θὰ ἔβγαινε ζωντανὸς ἀπὸ τὴν Πρόνιστα, τὸ ἤξεραν ὅλοι ὅσοι γνώριζαν τὸν Ἰβάτζη. Μὰ γι' αὐτὸ ἴσα - ἴσα τοὺς φαίνουνταν ἀνεξήγητοι οἱ εὐγενικοὶ τρόποι τοῦ βολιᾶ καὶ τὰ ζαχαρένια λόγια ποὺ δὲν ἔπαυε νὰ μουρμουρίζει τοῦ Ἕλληνα στρατηγοῦ.

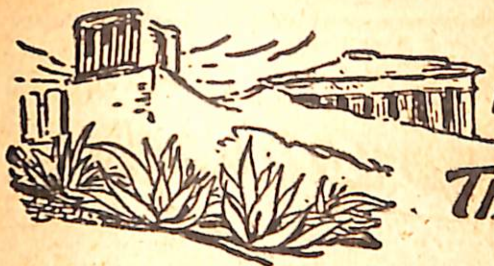
Ἀφοῦ τελείωσε ἡ ἐκκλησία, ὅλοι οἱ προσκαλεσμένοι σκορπίστηκαν καὶ ἀποτραβήχθηκαν, ὁ καθένας στὴν προσδιορισμένη του κατοικία.

Τότε ὁ Δαφνομήλης σίμωσε τὸ βολιά.

—Ἰβάτζη, εἶπε χαμηλόφωνα, ἦλθα γιὰ νὰ πανηγυρίσομε μαζὶ τὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, μὰ ἦλθα καὶ γιὰ νὰ σοῦ μιλήσω. Ἡ αἰτία ποὺ μὲ φέρνει εἶναι σπουδαία καὶ μυστική. Καὶ ὅσα ἔχω νὰ σοῦ πῶ, ἄλλος δὲν πρέπει νὰ τ' ἀκούσει.

Τότε πιὰ πείστηκε ὁ Ἰβάτζης πὼς οἱ ὑποψίες του ἀλήθευαν, πὼς ὁ Δαφνομήλης, προδότης τοῦ βασιλέα του, ἦλθε νὰ συνεννοηθεῖ μαζί του, ἴσως νὰ τοῦ παραδώσει τὴν Ἀχρίδα.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Πρὸς τὸ Πήλιο

Ὁ θεῖος Βρασίδας, ποὺ συναντήσαμε στὸ Βόλο, ἔδωκε νέο κέφι στὴ συντροφιά μας. Τὸν εἴχαμε τόσο ἐπιθυμήσει κι' ὁ Λεωνίδας μὲ τὴ Μυρτὼ ἦταν πιὰ στὶς χαρές τους.

— Λοιπόν, ὁ πατέρας θὰ ἔχη τὴν ἀρχηγία, τὶς μέρες ποὺ θἆναι μαζί μας, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ἔλα, πατερούλη, νὰ κάνης τὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἐκδρομή μας στὸ Πήλιο. Θαρρῶ πὼς τὸ ξέρεις καλά.

— Πιθαμὴ πρὸς πιθαμή, κόρη μου, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Ἔχω ἕναν κουμπάρο στὴν Πορταριὰ καὶ τὸν ἐπισκέπτομαι τακτικά. Ἔχει σπουδαίους μηλόκηπους κι' εἶναι τώρα ἡ ἐποχή τους. Θὰ εὐχαριστηθῆ νὰ μᾶς δῆ.

Δὲ μᾶς κρατοῦσε τίποτε πιὰ στὸ Βόλο. Εἴχαμε δῆ καὶ τὰ ἐργοστάσια καὶ τὸ Μουσεῖο κι' ὅλα του τὰ κέντρα... Πήραμε καὶ τὸ βαποράκι κι' ἐπήγαμε ἀντίκρυ στὸν κάβο, ποὺ κάνει ὁ κόσμος τὰ μπάνια του. Εἶναι τόσο ζεστὸ τὸ φθινόπωρο, ποὺ ἡ θάλασσα μᾶς τραβᾶ, ὅπως καὶ τὸ καλοκαίρι.

— Τί κρῖμα! Στὸ Πήλιο, θὰ τὴ στερηθοῦμε τὴ θάλασσα, εἶπε ὁ Λεωνίδας.

— Ποιὸς σοῦ τὸ εἶπε; Τὸν ἔκοψε ὁ θεῖος Βρασίδας. Θὰ κάμουμε μπάνια στὸ Χορευτὸ καὶ στὸν Ἄη Γιάννη ποὺ ποτὲ δὲ θὰ τὰ ξεχάσης.

— Μὰ τότε ἂς φύγουμε, τί καθόμαστε;

Τ' ἄλλο πρωῒ πήραμε τ' αὐτοκίνητο γιὰ τὴν Πορταριά. Καθὼς ἀνεβαίνουμε, ὁ Παγασητικὸς παίρνει μιὰ παράξενη ὀμορφιὰ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας. Εἶναι ντυμένος τὴ μεταξένια γαλάζια στολή του, ποὺ μέσα στὸ φῶς τῆς αὐγῆς ἀστραποβολᾶ, δίχως μιὰ πτυχή.

— Τί γαλάζιο! Τὸ πιὸ ζωηρό, τὸ πιὸ διάφανο ποὔχουν δῆ τὰ μάτια μου, εἶπε ἡ Μυρτὼ καταμαγεμένη. Ἕνας καθρέφτης παραμυθένιος ποὺ σὲ καλεῖ νὰ κοιτάξης τὴν ὄψη σου στ' ἀρυτίδωτο κρούσταλλό του.

— Εἶναι ὁ καθρέφτης τοῦ Πηλίου, εἶπε ὁ Φάνης. Κι' ἂν εἶναι ἔτσι πεντάμορφο, ὅπως λέτε, τ' ἀξίζει ὁ πιὸ γαλάζιος καθρέφτης τῆς γῆς.

Ἀνεβαίνουμε κάτω ἀπὸ πράσινες μεγαλόπρεπες ἀψῖδες. Λεῦκες, μηλιές, δέντρα, βαριὰ φορτωμένα καὶ πλῆθος λουλούδια στοὺς φράχτες.

— Ὁ Ἄνω Βόλος, λέει ὁ θεῖος Βρασίδας. Νὰ κι' ἡ Ἐπισκοπή, ὅπου ἦταν τὸ κάστρο τῆς Ἰωλκοῦ στὰ πανάρχαια χρόνια.

— Ἰωλκός! εἶπε ὁ Φάνης. Μὰ δὲν εἶναι ἡ πατρίδα τοῦ Ἰάσονα;

— Φυσικά, ἀποκρίθηκα, εἴμαστε στοὺς τόπους, τοὺς μυθικούς, ἀπὸ ὅπου ξεκίνησε ἡ Ἀργώ... Σ' ἐτοῦτο τὸ λόφο βασίλευε ὁ Πελίας. Ἐδῶ τοῦ παρουσιάστηκε, κάποια μέρα, ὁ μονοσάνταλος ποὺ τοῦ εἶχε πῆ ὁ χρησμὸς νὰ φοβᾶται... Ἔλα, Μυρτώ, διηγήσου μὲ λίγα λόγια τὸ μῦθο.

— Τὸν ξέρω κι' ἐγώ, εἶπε ὁ Φάνης. Μά, ἂς τὸν πῆ ἡ Μυρτώ, θὰ τὸν ξέρη καλλίτερα.

— Στὰ παλιὰ παλιὰ χρόνια, παλιότερα κι' ἀπ' τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο, ἄρχισε ἡ Μυρτούλα, ἡ Ἰωλκός, ποὖταν μιὰ πανίσχυρη πολιτεία, εἶχε ἕνα δίκαιο καὶ καλὸ βασιλιᾶ, ποὺ τὸν ἔλεγαν Αἴσωνα. Μὰ ὁ Αἴσωνας εἶχε ἕναν ἄδικο καὶ κακὸ ἀδερφό, τὸν Πελία, ποὺ κάποια μέρα τοῦ πῆρε τὸ θρόνο. Ὁ Αἴσωνας πῆρε τὸ γυιό του τὸν Ἰάσονα,— ἕνα ἀγόρι ἀνήλικο, καὶ τὸ πῆγε στὸν Κένταυρο Χείρωνα τὸ σοφὸ δάσκαλο ποὖχε τὸ σκολειό του σὲ μιὰ σπηλιὰ τοῦ Πηλίου. «Ἀνάθρεψέ τον, τοῦ εἶπε καὶ κάμε τον ἥρωα. Κι' ὅταν μεγαλώση, πές του ποιὸς εἶναι καὶ τὶ τοῦ κατακρατεῖ ὁ Πελίας».

Ὁ Χείρωνας ἔθρεφε τὸν Ἰάσονα, μὲ μυαλὰ λιονταριῶν καὶ τὸν ἔστελνε μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ τῶν ἡρώων νὰ κάνη τὴν ἄσκησή του στὰ δάση, παλεύοντας μὲ θεριά. Ἔτσι ἔγινε χεροδύναμος, τολμηρός, καὶ γενναῖος. Μὰ καὶ περήφανος καὶ ὡραῖος, ποὺ μὲ τὴν πρώτη ματιὰ καταλάβαινες πὼς δὲν ἦταν κοινὸς θνητός.

Σὰ μεγάλωσε κι' ἔμαθε ποιὸς ἦταν, πῆρε ἀπόφαση νὰ ζητήση ἀπ' τὸν Πελία τὸ θρόνο τῆς Ἰωλκοῦ. Ἕνα ποταμάκι ὁρμητικό, ποὺ κυλοῦσε σ' αὐτὲς τὶς πλαγιὲς καὶ ποὺ τὄλεγαν Ἄναυρο, πῆρε τὸ σαντάλι τοῦ βασιλόπουλου στὴν ὁρμή του. Ἔτσι, σὰν πῆγε στὴν Ἰωλκό, ἦταν μονοσάνταλος. Ὁ Πελίας, ὅταν τὸν εἶδε μπροστά του, φοβήθηκε. Ἕνας χρησμὸς τοὖχε πῆ νὰ φοβᾶται τὸ μονοσάνταλο.

— Καὶ τὸν ἔστειλε νὰ τοῦ φέρη ἀπ' τὴν Κολχίδα, τὸ χρυσόμαλλο δέρας, συμπλήρωσε ὁ Λεωνίδας. Νὰ χαρῇς, Μυρτώ, πές τα λίγο πιὸ σύντομα γιατὶ χάνουμε τὴν ἐξαίσια θέα. Ἐξ ἄλλου ὅλοι τὴν ξέρουμε δὰ τὴν παλιὰ αὐτὴ ἱστορία. Ὁ Ἰάσονας κάλεσε τοὺς ἥρωες ὅλους, ποὺ ζοῦσαν αὐτὸ τὸν καιρό, κι' ἔκανε μαζί τους τὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία. Ἔφτιασε τὴν Ἀργώ, καὶ ξεκίνησε μὲ τοὺς Ἀργοναῦτες γιὰ τὴν Κολχίδα. Ἐκεῖ τὸν βοήθησε ἡ Μήδεια πῆρε τ' ὁλόχρυσο δέρμα καὶ τὄφερε στὸν Πελία. Χρειάζεται τίποτε ἄλλο. Νά, ποὺ τὸν εἶπα τὸ μῦθο!

— Τὸν δολοφόνησες δηλαδή, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας.

— Ἂς εἶναι, τὰ ξέρουμε αὐτά, εἶπε κι' ἡ Μυρτὼ γιὰ νὰ μὴν προσβάλη τὸν ἀδερφό της. Ἐξ ἄλλου, τὰ ξαναλέμε σ' ἄλλη εὐκαιρία. Τὰ βουνὰ τοῦτα, σὲ κάθε μας βῆμα, θὰ μᾶς θυμίζουν πανάρχαιους θρύλους. Ποῦ ἦταν, θεία, οἱ Παγασὲς ὅπου βρέθηκαν οἱ θαυμάσιες ζωγραφιές, ποὺ θαυμάσαμε στὸ Μουσεῖο; Ὅπου ἔφτιασε τὴν Ἀργὼ ὁ Ἰάσονας, ἀπ' τὸ εἰδικὸ ἐκεῖνο πευκόξυλο τοῦ Πηλίου ποὺ ἄντεχε στὴ θάλασσα σὰν τὸ σίδερο; Ἀπ' αὐτὲς θὰ πῆρε τὸ ὄνομά του κι' ὁ κόλπος.

— Νά, ἐκεῖ, πάνω κάτω, τῆς εἶπα, δείχνοντας τὴ θέση Φανάρι, ἀντίκρυ στὸ Βόλο. Ἦταν ἐπίνειο τῶν Φερρῶν, κι' εἶχαν τείχη σπουδαῖα ποὺ σώζονται ἀκόμη τὰ ἴχνη τους.

Ὅλο κι' ἀνηφορίζουμε στὶς κατάφυτες καὶ μαγευτικὲς πλαγιὲς τοῦ Πηλίου. Ὅλα ἐδῶ εἶναι ἥμερα, γοητευτικά, γελαστὰ καὶ χαρούμενα. Ὁλάκερα δάση ἀπὸ μηλιές, κερασιὲς κι' ἄλλα καρποφόρα. Ἀξέχαστο θὰ μᾶς μείνη τὸ θέαμα τῶν φρουτόκηπων μὲ τὰ κόκκινα μῆλα, πυκνοπλεγμένα στὰ πλούσια κλωνάρια τους.

— Ἀπὸ δῶ μᾶς ἔρχουνται τὰ φυρίκια, λέει ὁ θεῖος Βρασίδας. Ἐξαίσια μῆλα, μονάχα λιγάκι ἁλμυρὰ στὴν τιμή. Δώδεκα χιλιάδες τὰ πῆρα τὴ μέρα ποὺ ἔφυγα ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Καὶ ξέρετε πόσο πουλιοῦνται ἐδῶ στὴν παραγωγή τους; Τέσσερις χιλιάδες καὶ κάποτε χοντρικὰ τρεῖς καὶ δυὸ μοναχά.

— Μὰ τί λές, πατέρα; εἶπε ἡ Μυρτώ. Καὶ πῶς φτάνουν στὶς δώδεκα στὴν Ἀθήνα;

— Μεσολαβοῦν τόσοι, θυγατέρα, ἀπὸ τὸν πρῶτο παραγωγὸ ὣς τὸν τελευταῖο ἀγοραστή. Κι' ὅλοι θέλουν τὸ κέρδος τους καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο γιατὶ ὅλοι χρειάζουνται στὸ ἐμπόριο. Μόνο ποὺ θἄπρεπε νὰ ἀμείβουνται λίγο καλλίτερα οἱ ἀγρότες, ποὺ θρέφουν μὲ τὸν ἱδρῶτα τους τὸν καρπό.

Τὸ ἕνα χωριό, ὕστερα ἀπὸ τ' ἄλλο, πιὸ γραφικό, πιὸ παραμυθένιο. Πνιγμένα μέσα στὴν ἥμερη ὀργιαστικὴ βλάστηση, μὲ τὴν ἐκκλησίτσα τους, τὰ μικρά τους σπιτάκια, τὰ δάση τὰ πλουτοφόρα ἀπὸ μηλιὲς κερασιὲς καὶ κληματαριες.

Ἐπὶ τέλους, νὰ κι' ἡ Πορταριά, τὸ περίφημο θέρετρο τοῦ Βόλου. Μιὰ μεγάλη πλατεῖα βαθύσκιωτη, ἀπὸ τρία πελώρια πλατάνια, μᾶς δέχεται στὰ δροσόλουστα κέντρα της. Δυὸ ξενοδοχεῖα, ποὺ στὴν καρδιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ εἶναι ξέχειλα ἀπὸ κόσμο, ἀνοίγουν τώρα τὶς πόρτες τους διάπλατες γιὰ νὰ μᾶς δεχθοῦν. Τοῦτον τὸν καιρὸ ἔχουν ἔλλειψη ἀπὸ πελάτες. Μὰ ὁ κουμπάρος τοῦ θείου Βρασίδα, ποὺ καταφθάνει στὴν ὥρα, τὸ θεωρεῖ προσβολὴ νὰ περάσουμε τὴ βραδυὰ σὲ ξενοδοχεῖο.

Ἔτσι, κονεύουμε στοῦ φιλόξενου νοικοκύρη ποὺ σφάζει γιὰ χάρη μας τρεῖς πουλαδίτσες. Τρῶμε μιὰ σοῦπα ποὺ τὴ θυμόμαστε ἀκόμη.

Τὴν ἄλλη μέρα μᾶς πάει στὸν καταρράχτη. Τί θαῦμα! Κατηφορίζοντας ἀπ' τὰ σύσκια πλάγια, ἕνα μικρὸ ποταμάκι χορεύει, πηδᾶ, τραγουδᾶ, ξεπετιέται ψηλὰ παιχνιδιάρικα καὶ μᾶς λούζει. Τὸ νερό του, ὅταν τέλειωσε τὰ παιχνίδια του, διασχίζει μέσα σ' ἕνα κομψὸ καναλάκι, τὶς γειτονιές, συνοδεύοντας τοὺς διαβάτες.

Τ' ἀκολουθοῦμε ἀνηφορίζοντας καὶ σὲ λίγο τὸ χάνουμε.

— Θὰ τὸ βροῦμε στὶς μάνες, μᾶς λέει ὁ κουμπάρος. Εἶναι οἱ πηγὲς τῶν νερῶν μέσα σ' ἕνα δάσος ἀπὸ πλατάνια.

Κι' ἀλήθεια τὸ βρήκαμε καὶ καθόμαστε ὧρες, ἀκούγοντας τὸ βαρὺ βουητό του, καθὼς περνᾶ τὶς χαράδρες. Τ' ἀπογευματάκι κάναμε ἕναν περίπατο μὲ τὰ πόδια σ' ἕνα γειτονικὸ χωριὸ ἀπ' τὰ ὡραιότερα τοῦ Πηλίου.

Ἡ Μακρυνίτσα, ποὺ πῆρε αὐτὸ τὸ ὄνομα ἀπ' τὸ μάκρος της, ἀρχίζει ἀπ' τὴν κορφὴ ἑνὸς λόφου καὶ φτάνει ὡς κάτω ἀρεόκτιστη καὶ στενὴ λουριδίτσα. Εἶναι γιὰ τὰ μάτια ἀληθινὸ χάρμα!

Τὰ σπίτια, μὲ τὶς παράξενες σταχτερὲς στέγες, ἀπὸ γερὲς πέτρες, γιὰ ν' ἀντέχουν στὰ χιόνια ποὺ τὰ σκεπάζουν ὁλοχειμωνίς, καὶ γερτὲς γιὰ νὰ τρέχουν τὰ νερά, ὅταν λυώνουν τὰ χιόνια, μοιάζουν μὲ ζωγραφιές, κρεμασμένες ἀπανωτά, στὸ βαθὺ ὁλοπράσινο μανδύα τοῦ λόφου. Σωστὲς ἀετοφωλιὲς τὰ χωριὰ τοῦ Πηλίου, λάμπουν ἀπὸ πάστρα καὶ τάξη κι' ἡ κάθε αὐλίτσα εἶναι κι' ἕνας μπαξές, μὲ τὶς γλάστρες της.

Μά, τὸ πιὸ θαυμαστό, εἶναι ἡ μεγάλη πλατεῖα - ἐξέδρα τῆς Μακρυνίτσας. Κρεμαστὴ πάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσο τῆς μεγάλης χαράδρας, ποὺ πάει κατηφορίζοντας γιὰ τὸ Βόλο. Μιὰ γραφικὴ ταράτσα, βαθύσκιωτη μ' ἕνα αἰωνόβιο πλάτανο ποὺ κανεὶς δὲ θυμᾶται τὰ χρόνια του καὶ ποὺ οἱ πλατειές του κουφάλες εἶναι κλεισμένες μὲ πόρτες καὶ χρησιμεύουν γιὰ ἀποθῆκες.

Καθόμαστε κάτω ἀπ' τὸ πλατάνι καὶ πίνουμε τὸν καφέ μας, κοιτάζοντας τὸ πανόραμα κάτω. Σούρουπο πιά! Σκούρηνε ὁ κόλπος, σκοτείνιασε ὁ Βόλος, σκεπάστηκαν ἀπ' τοὺς ἴσκιους οἱ κάβοι καὶ τὰ νησάκια κι' ἡ Εὔβοια πέρα.

Κι' ἄξαφνα, ἄστραψε ἡ πολιτεία σὰν ἀπὸ χέρι Θεοῦ, κι' ἔγινε λαμπρόφωτη. Λὲς καὶ πάτησε κάποιος ἕνα κουμπὶ καὶ φωτίστηκε ὁ Βόλος μὲ μιᾶς, μονοκόμματος.

Γυρίζομε μὲ τὸ τελευταῖο αὐτοκίνητο.

— Λοιπὸν πῶς σᾶς φάνηκε ἡ Μακρυνίτσα; ρωτᾶ ὁ κουμπάρος.

— Ἀπίστευτο, λέει ὁ Φάνης. Τὸ Πήλιο μοιάζει ὁλάκερο ἕνα παραμύθι.

— Τὸ Πήλιο; λέει ὁ κουμπάρος. Μὰ δὲν τὸ εἴδατε ἀκόμα τὸ Πήλιο. Εἶστε στὸ ἔμπασμα τοῦ βουνοῦ, στὰ προπύλαια του, ὅπως τὸ λέτε ἐσεῖς οἱ γραμματισμένοι. Αὐτὸ θὰ πῆ Πορταριά: Πόρτα τοῦ Πηλίου.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Τά παιδιά γράφουν

ΚΥΠΡΟΣ

Κάποιο κλάμμα βουβό, θλιβερό, κάποιος θρῆνος ποὺ σοῦ καίει τὴν καρδιά, φτάνει στ' αὐτιά μου. Καὶ τ' ἀπαλὸ φύσημα τοῦ μπάτη, ἀπὸ κάποια ἀπόμερη τοῦ Αἰγαίου γωνιά, φέρνει στὰ ἀπαλὰ φτερά του τὸ βουβὸ καὶ πικρὸ αὐτὸ κλάμμα. Φυσᾶ ὁ μπάτης, ἐλαφροπατᾶ στὴ θάλασσα, φορεῖ στὰ κύματα τὶς λευκὲς σκούφιες καὶ σκορπᾶ στὴ στεριὰ τὸ ἄρωμά του. Κάποια κόρη, κάποια νεράϊδα ὀνειρευτή, ποὺ πρόβαλε στὸ φλογερὸ χάδι τοῦ ἥλιου σὲ μιὰ ἀφρογάλαζη γωνιὰ τῆς Μεσογείου, κλαίει - κλαίει. Κλαίει ἡ Κύπρος ἡ ὀρφανή. Κάτι ἀκριβό, π' ἔχασε ζητᾶ νὰ βρῆ. Καὶ τὴν βλέπω — ὤ βάστα καρδιά μου βάστα — μέσα σ' ἕνα θεοσκότεινο ὑγρὸ κελλί. Ματωμένη, κλαμμένη. Γύρω της, σκόρπια, κάποιων πυρίνων στεφανιῶν, μαραμένα κλώνια δάφνης. Ποθεῖ ἡ Κύπρος μιὰ μητρική, μιὰ στοργική, μιὰ γνώριμη κυανόλευκη ἀγκάλη. Ὀνειρεύεται τὸ φλογερὸ γαλάζιο φιλί. Ζητᾶ τὸ στοργικό, τὸ ἀπαλὸ σὰν φύσημα αὔρας, μητρικὸ χάδι. Καὶ τὴ βλέπω. Νά, πάντα βαδίζει σ' ἕνα δρόμο στρωμένο μὲ βάγια, φωτεινό. Καὶ ἡ ἴδια εἶναι φῶς, φοβέρα τῶν ἐχθρῶν. Καὶ βλέπω πάντα τὴν δόξα στὸ πλευρό της, λαμπερή, θεία. Ἡ φωτεινὴ τῶν ματιῶν της λάμψη, εἶναι γιὰ κάθε ἐχθρὸ αἷμα, κατάρα, βογγητό.

Κι' ἀκούω κονταριῶν καὶ ἀσπίδων κλαγγή, κούφιους κρότους τουφεκιῶν, σμίξιμο σπαθιῶν, παιᾶνες. ἄσματα, ἐμβατήρια, τὸ παρήγορο τῶν τόσων της μαρτύρων φτερούγισμα, χιλίων χιλιάδων καρδιῶν παλμούς, μυρίων μυριάδων παίξιμο ματιῶν, φτερουγίσματα παράξενα ὀνείρων, πόθων, ἐλπίδων.

Καὶ ὅλα αὐτὰ ἑνώνονται σὲ μιὰ ἀλλόκοτη μουσική, σ' ἕναν νέο παιᾶνα, σὲ μιὰ θεία ἰαχὴ ποὺ μοιάζει προσταγή, ποὺ μοιάζει φοβέρα καὶ χύνεται στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης καὶ λέει:

«Λευτεριὰ στὴν Κύπρο». «Ἡ Κύπρος εἶναι Ἑλληνική».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΧΑΤΖΗΣ
(Παιδόπολη Βόλου)

Ο ΓΑ·Ι·ΔΑΡΟΣ

— Τὸ γάϊδαρό μου ἔχασα
καὶ τώρα τί νὰ κάμω;
Ἂν μείνω δίχως γάϊδαρο
καὶ τὴ δουλειά μου χάνω.
— Βρὲ ποῦ τὸν εἶχες κὺρ Θωμᾶ;
— Τὸν εἶχα ἐδῶ ἀφημένο.
— Καὶ πῶς τὸν εἶχες δηλαδή,
λυμένο ἢ δεμένο;
— Λυτὸ τὸν εἶχα μάτια μου
δὲν εἶναι λίγη ὥρα
κι' αὐτὸς ποὺ λὲς μοῦ τόσκασε
καὶ τὸν γυρεύω τώρα.
Αὐτὸν τὸν ἀφιλότιμο
τὸν εἶχα γιὰ νὰ φάη
μὰ ὁ γαϊδουρογάϊδαρος
μοῦ τόσκασε καὶ πάει.
— Ἄχ κὺρ Θωμᾶ δὲν ἤξερες
δεμένο νὰ τὸν ἔχῃς
τέτοιο γάϊδαρο ἔπρεπε
πολὺ νὰ τὸν προσέχῃς.
Γιατὶ Θωμᾶ νὰ ποὺ ὁ ἀφιλότιμος
Κακὸ σοῦ ἐμαγείρευε
Βρὲ κάλλιο γαϊδουρόδενε
Παρὰ γαϊδουρογύρευε!

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
(Μαθητὴς Γ΄ τάξεως Γυμνασίου — Σουφλὶ)

ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Χάνετ' ὁ χρυσοστόλιστος
ἀφέντης τῆς ἡμέρας
κι' ἀρχίζει νὰ φυσᾶ ἀπαλὸς
νυχτερινὸς ἀγέρας.
Πέρα στ' ἀντικρυνὸ βουνὸ
βοσκοὶ καὶ τσελιγκάδες
φέρνουν στὴν στάνη τὰ ἀρνιὰ
τὰ γίδια τὶς γελάδες.
Σιγὰ - σιγὰ ἁπλώνεται
ὁλόγυρα σκοτάδι
ποὺ σὰν καντήλι τὸ φωτᾶ
τ' ὁλόγιομο φεγγάρι.
Μὲ στὸ μικρὸ σπιτάκι μας
γύρ' ἀπὸ τὴν γιαγιά μας
γλυκὰ πλανιῶντ' ὁλόγυρα
τὰ παιδικὰ ὄνειρά μας.
Κι' ἀκοῦμε γιὰ πελώριους
δράκους καὶ βασιληάδες
γιὰ φοβεροὺς κι' ἀνίκητους
γενναίους πολεμιστάδες.
Τὸ παραμῦθι τῆς γιαγιᾶς
γλυκὰ μᾶς νανουρίζει
κι' ἔρχετ' ὁ ὕπνος ποὺ γοργᾶ
τὰ βλέφαρα σφαλίζει.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΟΤΑΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ

Ἔρχεται τὸ μαῦρο θηρίο μὲ τὰ κόκκινα τὰ μάτια καὶ τὴ μακριὰ οὐρά. Δυὸ σιδερένια σκέλεθρα εἶναι τὸ καθημερινό του μονοπάτι. Ἡ νύχτα μόλις ἄρχισε νὰ ἁπλώνῃ τὰ μαῦρα της δίχτυα. Σὲ λίγο σταματᾶ στὸ σταθμό. Καὶ νά, ἀρχίζει ἡ μεγάλη κίνηση. Ἄ... Τί βλέπω; Μιὰ μάνα τρέχει μ' ἀνοιγμένα τὰ χέρια κι' ἀγκαλιάζει κάποιον. «Παιδάκι μου...», «Μανούλα μου...» φωνάζουν, ἐνῶ τὰ δάκρυα τρέχουν ποτάμι. Ὅλων τὰ μάτια γυρίζουν πρὸς αὐτούς. Εἶναι ὁ ξενητεμένος γιὸς ποὺ ἡ μάνα του, τὸν περιμένει, χρόνια τώρα. Σὲ μιὰ στιγμὴ τὰ μάτια τοῦ ὄχλου παίρνουν ἄλλη διεύθυνση. Δυὸ λογομαχοῦν γιὰ μιὰ θέση. Στὸ τέλος ἀφοῦ δὲν ὑπερισχύει κανεὶς μὲ λόγια, τακώνονται στὰ χέρια. Σὲ μιὰ στιγμὴ χωρίζονται. Ἕνας χωροφύλακας τοὺς πιάνει ἀπὸ τὸ γιακὰ καὶ τοὺς τραβᾶ παραπέρα, ἐνῶ ἄλλος πιὸ ἔξυπνος κάθεται... στὸ μῆλο τῆς ἔριδος. Γελῶ μὲ τὴν κουταμάρα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Παραπέρα κάποιος σκύβει καὶ φιλεῖ τὸ χέρι τῆς μάνας του, λέγοντας: «Τὴν εὐχή σου μάνα μου». «Στὴν εὐχὴ τῆς Παναγιᾶς καὶ τοῦ Χριστοῦ, παιδί μου», λέει ἐκείνη, ἐνῶ τοῦ περνᾶ στὸ λαιμὸ ἕνα σταυρουλάκι γιὰ φυλακτό. Εἶναι ὁ αὐριανὸς φαντάρος ποὺ τρέχει νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα τῆς Ἑλλάδας μας. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ μηχανὴ κάνει τὶς μανοῦβρες της. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀκούγεται ἕνα διαρκὲς σφύριγμα, ποὺ σημαίνει τέλος τῆς διαμονῆς τοῦ τραίνου στὸ σταθμὸ ἐτοῦτο. Τὸ τραῖνο ξεκινᾶ. Ἄλλος γελᾶ κι' ἄλλος κλαίει, ἐνῶ «ἀντίο» ἀκούγονται. Γυρίζω κι' ἐγὼ στὸ σπίτι μου συγκινημένος. Πλῆθος σκέψεις περνοῦν ἀπὸ τὸ μυαλό μου, σὰν κινηματογραφικὴ ταινία.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗΣ (Φυλακτὸ)

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Ἐπάνω στοῦ βουνοῦ κάποια πλαγιὰ
εἶν' τ' ὄμορφο καὶ γραφικὸ χωριό μου
ἐκεῖ εἶναι ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, ἡ γιαγιὰ
ἐκεῖ 'ναι δηλαδὴ τὸ πατρικό μου.
Ἐκεῖ τὸ κάθε καλοκαῖρι θ' ἀνεβῶ
μὲ τοὺς δικούς μου λίγο γιὰ νὰ μείνω
κοντὰ στοὺς παιδικούς μου φίλους νὰ βρεθῶ
μακριὰ ἀπ' τὰ σχολεῖα, ξέγνοιαστος νὰ γίνω.

Καὶ ἕνα πρωῒ στὴν πιὸ ψηλὴ κορφὴ ν' ἀνέβω
ἐκεῖ ποὺ ὑψώνονται περήφανα τὰ ἐλάτια
νὰ κάτσω τὸ χωριό μου ν' ἀγναντέψω
καὶ νὰ γεμίσουν ἀπὸ ὀμορφιὲς τὰ μάτια.
Καὶ στὸ μεγάλο τοῦ χωριοῦ μας πανηγύρι
ποὺ θ' ἀγκαλιάζῃ ἡ χαρὰ τὴν εὐτυχία
ὅλοι μαζὶ στῆς Παναγιᾶς τὸ μοναστήρι
θὰ εὐχηθοῦμε νὰ μᾶς στείλῃ εὐλογία.
Ἔτσι ὁ καθένας τὸ χωριό του τὸ νομίζει
πὼς εἶναι ὄμορφο, ὑπέροχο μεγάλο
μὰ ἐγὼ τὸ λέω καὶ ὁ καθεὶς ἂς τὸ γνωρίζει
σὰν τὸ δικό μου τὸ χωριὸ δὲν εἶναι ἄλλο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗΣ (Ἄρτα)

ΓΛΥΚΟ ΜΟΥ ΔΡΟΣΑΓΕΡΙ

Χαρισμένο στὸν ἀγαπημένο μου φίλο.
ΣΩΚΡΑΤΗ ΤΡΑΧΑΝΗ

Γλυκό μου δροσαγέρι
πουλί μου χαρωπὸ
ὁ νοῦς μου μ' ἔχει φέρει
κοντά σου στὸν ἀφρό.
Μαζύ σου θὰ πετάξω
σὲ τόπο μακρινὸ
ὥσπου καὶ γὼ ν' ἀράξω
στὸ ξάστερο χωριό.
Κεῖ κελαηδοῦν πουλάκια
γλυκαίνουν δειλινὰ
φαντάζουν τὰ σπιτάκια
ἀνάρια ταπεινά.
Γλυκό μου δροσαγέρι
πουλί μου χαρωπὸ
Ἄχ! Πότε θὰ μ' ἀράξῃς
στ' ὁλόγλυκο χωριό.

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

«ΤΟΥ ΕΩΘΙΝΟΥ»

Γλυκοχαράζει!... Στὶς κορφὲς ἀχολογοῦν κου-
(δούνια
στῆς λεύκας τ' ἀσημόφυλλα παράξενη ἁρμο-
(νια...
Πάνω στῶν δέντρων τὰ κλαδιὰ γλυκολαλοῦν
(τ' ἀηδόνια
κι' εἶναι ἡ γλυκειά τους ἡ λαλιὰ μιὰ θεία
(συμφωνία!

Ἀστράφτουνε φεγγοβολοῦν πάνω τὰ κορφοβού-
(νια
κι' ἡ λύρα τοῦ βοσκοῦ ὑμνεῖ τὴν πρωϊνὴ μα-
(γεία,
κι' ἐνῶ ἡ σκέψη μου γυρνᾶ στὰ περασμένα
(χρόνια
στὸν νοῦ μου ἀθώρητα γλυστράει γλυκειὰ μιὰ
(νοσταλγία!...

ΝΙΚΟΣ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ
(Μηλιὰ — Γρεβενῶν)

Η ΒΑΡΚΑ ΜΑΣ

Ριγμένη στ' ἀκρογιάλι, βρίσκεται ἀκίνητη, βαριά, σκελεθρωμένη, τὸ φθινοπωρο μὲ τὶς βροχὲς καὶ τὶς μπορες καὶ τὸ χειμωνα μὲ τὰ χιόνια καὶ τα ξεροβορια. Κανεις δὲν τῆς ρίχνει οὔτ' ἕνα βλεμμα συμπάθειας καὶ ἀγάπης. Μονο τὰ κύματα της δείχνουν κάποια συμπόνια, τὴν πλησιαζουν πολλὲς φορὲς καὶ τὴ χαϊδεύουν ἀπαλὰ στὴ ράχη της καὶ στὰ πλευρὰ ποὺ κυττοῦν τὸν οὐρανὸ μερα νύχτα. Ἀλλὰ κι' αὐτὰ κάπου - κάπου ἀγριεύουν, πέφτουν ἀπάνω της μὲ ὁρμή, σὰν ὄρνια ποὺ τρώγουν τὸ ἀγρίμι, καὶ τὴ χτυποῦν ἀλύπητα. Παίρνουν τὰ τόσα μυστικά της ποὺ κρύβει καὶ τὰ μεταφέρουν στὸ σκοτεινὸ βυθό, σὲ νέους κόσμους, σὲ νέα βασίλεια...

Ὅταν ὅμως ἔρθῃ ἡ παιγνιδιάρα ἄνοιξη, τότε θυμούμαστε τὴν καϋμένη μας τὴ βαρκούλα. Τὴν πλησιάζομε μὲ βλέμμα γεμάτο ἀγάπη καὶ στοργή, τῆς κλείνουμε τὶς βαθειὲς πληγὲς ποὺ τῆς ἄνοιξε τὸ μανιασμένο κῦμα καὶ τῆς φοροῦμε ἕνα φόρεμα ποὺ δὲν ξεκολᾶ ποτὲ ἀπὸ πάνω της. Κι' αὐτὴ κάθε μέρα μᾶς παίρνει καὶ μᾶς πηγαίνει μακρυὰ στὸ γαλάζιο πέλαγος. Χτυπώντας ἁρμονικὰ τὰ δυό της μακρυὰ χέρια, σχίζει τὸ ἄσπρο κῦμα ποὺ σπάζει ἀπαλὰ στὴν κουπαστή. Ἐμεῖς γεμίζουμε τὸν ἀέρα μὲ χαρούμενες φωνὲς καὶ τραγούδια, ἐνῶ οἱ γλάροι ἀπὸ ψηλὰ μᾶς χαιρετοῦν μὲ ζηλιάρικες κραυγὲς ποὺ μαζὶ μὲ τὰ τραγούδια μας ἀποτελοῦν μιὰ ξεχωριστὴ ἁρμονία. Τὸ βράδυ, ὅταν ἀποσταίν' ἡ μικρή μας βαρκούλα, γυρίζουμε στὴν ἀγαπημένη μας Παιδόπολη, εὐχαριστημένοι καὶ χαρούμενοι ὕστερ' ἀπ' τὶς τόσο ὡραῖες διαδρομές μας στὴ θάλασσα.

ΑΘΝΑΣΙΟΣ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ (Παιδόπολη Βόλου)

ΕΛΠΙΔΑ

Μαύρη νυχτιὰ γύρ' ἁπλωμένη
μὲ τρικυμία μ' ἀγριοβόρι.
Στὴ θάλασσα τὴ μανιασμένη
παλαίει τοῦ βίου τὸ βαπόρι.

Δὲν τὸ φοβίζει ὅμως ἡ μπόρα
οὔτε τοῦ κύματος παγίδα
γιατὶ στὸν ἄνεμο ἀντικρύζει
μιὰ τρεμοσβύνουσαν ἀχτίδα

ΚΩΝ. ΗΛ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑΣ
(Βελεσσιῶτες, Γυμν. Δομοκου

175 Σὰν ἔπεσε ἡ πόλη τῆς Σιδώνας κι' ὁ βασιλιάς της, πoὔχε φέρει ἀντίσταση, ἐκθρονίστηκε, ὁ Ἀλέξανδρος μάζεψε τοὺς κατοίκους καὶ ζήτησε νὰ τοῦ βροῦν τὸν πιὸ ἄξιο γιὰ νὰ τοῦ χαρίση τὸ στέμμα.

Οἱ κάτοικοι ὅλοι, μὲ μιὰ φωνή, τοῦ ἀνάφεραν κάποιο φτωχό, μὰ ἐνάρετο καὶ γενναῖο πολίτη, τὸν Ἀβδαλλόμινο.

— Μ' ὅλο ποὺ κατάγεται ἀπὸ βασιλικὴ γενιά, εἶπαν στὸν Ἀλέξανδρο, ἔχει τόσο φτωχύνει ποὺ ζῇ ἀπ' τὰ λάχανα ποὺ μονάχος καλλιεργεῖ στὸ μικρό του κῆπο.

Ἐνθουσιάστηκε τότε ὁ νικητὴς καὶ τοῦ ἔστειλε τὴν πορφύρα.

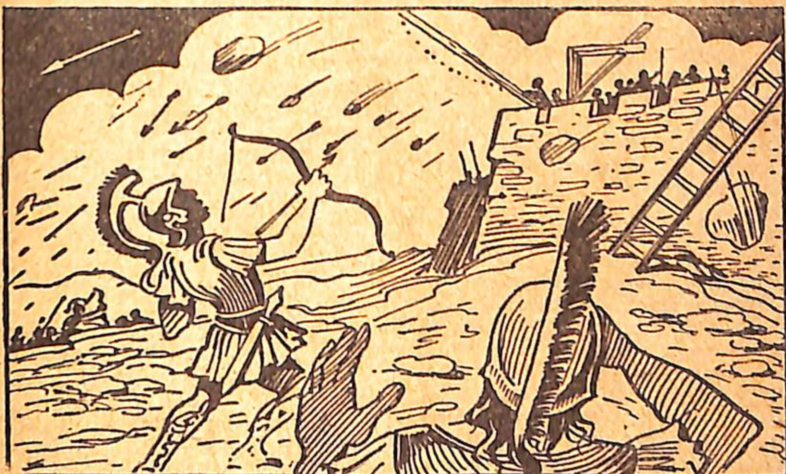
176 Κι' ὁ Ἡφαιστίωνας ἔρριξε στοὺς ὤμους του τὴ βασιλικὴ ἁλουργίδα.

Νόμισε πὼς τοῦ ἔπαιζαν φάρσα, μὰ κι' ὅταν τὸ πίστεψε, δὲ φάνηκε ἐνθουσιασμένος. Εἶχε τόσο ἀγαπήσει τὸν κῆπο καὶ τὴν ἁπλῆ του ζωή !

Ὁ Ἀλέξανδρος σὰν τὸν ἔφεραν μπροστά του θαύμασε τὸν ἄνδρα:

— Παραξενεύομαι, τοὖπε, πῶς μπόρεσες νὰ βαστήξῃς μὲ τόση ὑπομονὴ τὶς στερήσεις.

— Δὲν ἤμουν καὶ τόσο δυστυχής, ἀποκρίθηκε ὁ ἡγεμόνας. Τὰ χέρια μου μοῦδιναν ὅτι λαχταροῦσε ἡ καρδιά μου. Εἴθε νὰ κατορθώσω νὰ βαστήξω μὲ τὴν ἴδια ὑπομονὴ καὶ τὸ Στέμμα ποὺ μοῦ χαρίζετε.

177 Μὲ τέτοια φρονήματα πῶς νὰ μὴν κυριέψῃ τὴν οἰκουμένη ὁ γιὸς τοῦ Φιλίππου. Ἦταν, παντοῦ καὶ πάντα, ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη, μὲ τὴ σοφία καὶ τὴν εὐγένεια τῆς ἑλληνικῆς του ψυχῆς.

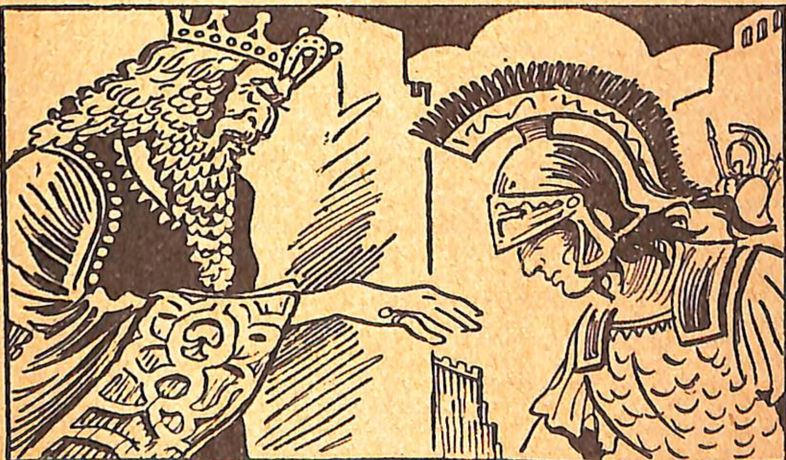
Οἱ πύλες ἄνοιγαν διάπλατα καὶ τὸν δέχονταν κι' ἂν καμμιὰ πολιτεία ἀντιστεκόταν γιὰ λίγο, στὸ τέλος ὑποτασσόταν ταπεινωμένη. Ἔτσι ἔγινε μὲ τὴν ἰσχυρὴ καὶ πανάρχαια Τύρο, ποὺ ἡ πολιορκία της κράτησε μῆνες κι' οἱ μηχανές της πετροβολοῦσαν τοὺς Μακεδόνες μὲ σφαῖρες καυτὲς καὶ μὲ ἄμμο πυρακτωμένη. Κι' ὅμως, ἔπεσε ἡ Τύρος κι' ὁ δρόμος ἀνοίχτηκε γιὰ τὴν Παλαιστίνη.

178 Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅπως λέει ὁ Ἰουδαῖος Ἰώσηπος, μπῆκε στὴ χώρα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συγκινημένος. Εἶχε ἀκούσει γιὰ τοὺς προφῆτες, τοὺς πατριάρχες της, τοὺς ἀρχιερεῖς της, γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Μόνου Θεοῦ ποὺ θεόπνευστοι νομοθέτες, τοὺς εἶχαν διδάξει.

Μὰ κι' οἱ Ἑβραῖοι ἀρχιερεῖς, γιὰ ν' ἀποσοβήσουν τὸν κίνδυνο ἀπ' τὴ χώρα τους, ἑτοιμάστηκαν νὰ δεχθοῦν φιλικὰ τὸν Ἀλέξανδρο.

Ὁ Μεγάλος ἀρχιερέας, ὁ Ἰαδδοῦς, ἄνοιξε τὶς πύλες καὶ βγῆκε ντυμένος μὲ τὴν ἐπίσημη ἀρχιερατική του στολὴ καὶ ξωπίσω του ὅλους τοὺς Λευῖτες.

179 Ὁ Ἀλέξανδρος ἔμεινε κατάπληκτος βλέποντας τὴν πομπή. Τοὺς σεβάσμιους ἱερεῖς, μὲ τὶς ἄσπρες μακριὲς φορεσιές, τὸν Ἀρχιερέα μὲ τὰ γαλάζια καὶ χρυσοκέντητα ἄμφια καὶ τὴ μίτρα μὲ τὸ ὁλόχρυσο πέταλο στὸ κεφάλι. Στήλωσε τὰ μάτια σ' ἐκεῖνο τὸ πέταλο ποὺ κατέβαινε ὡς τὸ μέτωπο κι' εἶχε ἐπάνω του τυπωμένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί, χωρὶς νὰ τὸ θέλη, σὰν ἀπὸ θεία ἔμπνευση, ὁ Ἀήττητος ἔκλινε τὰ γόνατα.

Ὁ Ἀρχιερέας, συγκινημένος, εὐλόγησε τὸν Ἀλέξανδρο.

— Παράξενο, εἶπαν οἱ Μακεδόνες νὰ κλίνῃ τὸ γόνατο, σ' ἕναν ἱερέα αὐτός, ποὺ μπροστά του γονάτισαν τόσοι λαοί!

180 — Δὲ γονάτισα μπρὸς στὸν ἄνθρωπο, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος παρὰ μπροστὰ στὴ θεότητα ποὺ τιμᾶ.

Καὶ τότε τοὺς διηγήθηκε ἕνα ὄνειρο πoὔχε δῆ στὴ Μακεδονία: Παρουσιάστηκε λέει μπροστά του ἕνας ψηλὸς μεγαλόπρεπος ἄνδρας ντυμένος μ' αὐτὴ τὴ στολὴ ποὺ τοῦ εἶπε: «Ἦρθα νὰ σ' ὁδηγήσω στὴ νίκη».

Οἱ ἱερεῖς ποὺ ταράχτηκαν ἀπ' τὸ ὄνειρο, ἔδειξαν στὸν Ἀλέξανδρο τὶς σελίδες τῆς Βίβλου, ὅπου ὁ Δανιὴλ προφητεύει πὼς ἡ Περσία θὰ νικηθῇ ἀπὸ Ἕλληνα βασιλιά, κι' ὁ Ἀλέξανδρος χάρηκε πολύ.

— Ἐσὺ εἶσαι ὁ ἐκλεκτός, εἶπαν οἱ Λευῖτες. (Ἀκολουθεῖ)

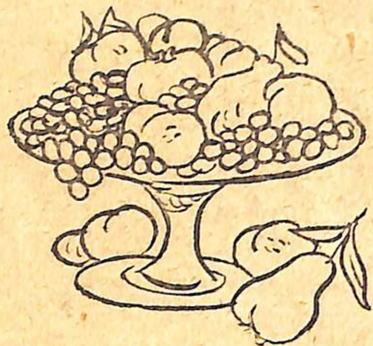
ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ

Οἱ Βιταμῖνες: Ἀπαντῶ σήμερα στὸ ἐρώτημα ποὺ τόσες φορὲς μοῦ ἔχετε κάνει, πολλὲς ἀπὸ σᾶς. Τί εἶναι τέλος πάντων αὐτὲς οἱ περίφημες βιταμῖνες; Ἀκοῦμε ὅλοι νὰ γίνεται λόγος γιὰ βιταμῖνες στὸ φαΐ, ὁ γιατρὸς μᾶς διορίζει ἀρκετὰ συχνὰ βιταμῖνες, κι' ὡστόσο δὲν ξέρομε τί καλὰ - καλὰ εἶναι.

Οἱ βιταμῖνες εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν κανονικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ τὴν ὑγεία του, καὶ γιὰ ὅλες τὶς λειτουργίες τοῦ σώματός του. Εἶναι οὐσίες ποὺ βρίσκονται σὲ μερικὲς τροφές, καὶ εἶναι τόσο ἀναγκαῖες στὸν ὀργανισμό μας ποὺ μπορεῖ, ἐνῶ τρῶμε ἄφθονα φαγητά, θρεπτικά, καλά, ποὺ δὲν ἔχουν ὅμως τὶς απαιτούμενες βιταμῖνες, νὰ μαραζώσουμε, ν' ἀδυνατίσουμε, καὶ νὰ πάθουμε διάφορες ἀρρώστειες.

Τὸ μικρὸ παιδὶ ἂν δὲν πάρη ἀπὸ τὴν τροφή του τὶς βιταμῖνες ποὺ χρειάζεται, γίνεται ἀτροφικό, καχεκτικό, καὶ σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις ραχητικό. (Ὁ ραχητισμὸς εἶναι μιὰ πάθηση στὰ κόκκαλα. Τὰ κόκκαλα εἶναι τόσο μαλακά, ποὺ

τὸ παιδὶ γίνεται καμπούρικο, κουτσό, κτλ.).

Ὡς τώρα, ἔχουν ἀνακαλυφθῆ διάφορες βιταμῖνες, ποὺ ἡ διαιτολόγοι καὶ οἱ γιατροί, τὶς ὀνόμασαν μὲ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου: Α, Β, Γ, Δ, κλπ.

Πιθανὸν ὅμως ν' ἀνακαλυφθοῦνε σιγὰ - σιγὰ καὶ ἄλλες, καὶ τότε θὰ μάθουμε πῶς διάφορες παθήσεις καὶ διάφορες ἀρρώστειες ποὺ σήμερα δὲν ξέρομε ποῦθε καὶ πῶς προκαλοῦνται, νὰ εἶναι ἀβιταμινώσεις, δηλαδὴ ἔλλειψη μιᾶς ὡρισμένης βιταμίνης. Σὲ ὅλα τὰ σπίτια γεννιοῦνται καὶ μεγαλώνουν μικρὰ παιδιά. Σὲ ὅλα τὰ σπίτια οἱ ἄνθρωποι τρῶνε γιὰ νὰ ζήσουν καὶ νὰ διατηρήσουν τὴν ὑγεία τους. Γι' αὐτὸ ἡ νοικοκυρὰ πρέπει νὰ ἔχη κάπως μιὰ ἰδέα τί εἶναι αὐτὲς οἱ μυστηριώδεις οὐσίες μέσα στὰ πράγματα ποὺ τρῶμε ποὺ τόσο μᾶς ὠφελοῦν, ἀλλὰ καὶ τόσο πολὺ μᾶς βλάφτουν ὅταν λείπουν.

Βιταμίνη Α.

Αὐτὴ λέγεται καὶ βιταμίνη τῆς ἀνάπτυξης. Εἶναι ἀπαραίτητη στὰ παιδιὰ γιὰ νὰ μεγαλώσουν. Ἡ βιταμίνη αὐτή, ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικότερες γιὰ τὸν ἄνθρωπο, βρίσκεται στὸ γάλα, στὸν κροκὸ τοῦ αὐγοῦ, στὸ σηκώτι, στὸ βούτυρο, στὸ τυρί, ἀλλὰ προπαντὸς στὸ μουρουνόλαδο.

Στὶς φυτικὲς τροφές, βρίσκεται στὰ καρότα, στὰ ἀμύγδαλα, στὰ καρύδια, στὰ φουντούκια, στὰ ὄσπρια καὶ σὲ πολλὰ λαχανικὰ (κυρίως στὸ σπανάκι στὸ μαρούλι, καὶ σ' ὅλα ἐκεῖνα ποὺ τὰ βλέπει περισσότερο ὁ ἥλιος).

Ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἕνα παιδὶ δὲν τραφεῖ μὲ τροφὲς ποὺ ἔχουν βιταμίνη Α, δὲν θ' ἀναπτυχθῆ, θὰ μείνη καχεκτικό. Ὅσο γιὰ τοὺς μεγάλους, ἂν τυχὸν τοὺς λείψει αὐτὴ ἡ βιταμίνη (ἂν τρέφωνται λ. χ. μὲ κονσέρβες) παθαίνουν μιὰ ἀρρώστεια ποὺ λέγεται «ξηροφθαλμία» (γι' αὐτὸ καὶ ἐπιστημονικὰ ἡ βιταμίνη Α λέγεται καὶ «ἀντιξηροφθαλμική»).

Τὸ τηγάνι καταστρέφει τὴν βιταμίνη Α ἐνῶ τὸ βράσιμο δὲν τὴν πειράζει. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ τηγανητὰ ὅπως καὶ τὰ τσιγαριστὰ φαγητὰ εἶναι λιγότερο ὑγιεινὰ ἀπὸ τ' ἄλλα: καταστρέφονται μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τοῦ μαγειρέματος μερικὲς ἀπὸ τὶς πιὸ πολύτιμες θρεπτικὲς οὐσίες, καὶ οἱ βιταμῖνες.

Βιταμίνη Β.

Αὐτὴ βρίσκεται κυρίως στὴν φλοῦδα τῶν δημητριακῶν, τῶν ὀσπρίων καὶ τῶν φρούτων (σταφύλια, μῆλα, ἀχλάδια κλπ.). Ἐπίσης στὸ σηκώτι, στὴ μαγιὰ τῆς μπύρας κλπ. Βρίσκεται ἀκόμη σὲ πολλὰ λαχανικά...

Αὐτὴ ἡ βιταμίνη ὅταν λείψη κάπως, ὁ ἄνθρωπος παθαίνει ἀνορεξία, ἀτονία, καχεξία. Κι' ἂν λείψη ἐντελῶς, παθαίνει ἀκόμη χειρότερα πράγματα: παράλυση, πρηξίματα καὶ διάφορα ἄλλα.

Λένε πῶς κάποτε σ' ἕνα καράβι ποὺ ἔπλεε σὲ μακρινὲς θάλασσες, οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν ἄλλο φαΐ νὰ φᾶνε ἀπὸ πατάτες. Οἱ πατάτες ἦταν λιγοστές, καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ πληρώματος πολλοί. Ἦταν κακοὶ κι' ἐγωϊστές, ἔτρωγαν αὐτοὶ τὶς πατάτες καὶ στὸν κακόμοιρο τὸν μοῦτσο δὲν ἔδιναν τίποτε. Αὐτὸς ἀναγκαζόνταν νὰ τρέφεται... μὲ τὰ φλοῦδια ἀπὸ τὶς βραστὲς πατάτες ποὺ πετοῦσαν οἱ ἄλλοι. Ἐνῶ ὅμως τὸ πλήρωμα πρήστηκε κι' ἔπαθε κι' ἄλλα διάφορα κακά, ὁ μοῦτσος ἦταν μιὰ χαρά: αὐτὸς ἦταν ὁ μόνος ποὺ ἔτρωγε μὲ τὸ φαΐ του βιταμίνες Β ποὺ βρίσκονταν στὸ φλοῦδι. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πῶς πρέπει νὰ τρῶμε τὶς πατάτες μὲ τὴν φλοῦδα. Εἶναι τόσο ἄφθονη στὶς τροφὲς ἡ βιταμίνη Β, ποὺ οὕτως ἢ ἄλλως, κατὰ κάποιο τρόπο θὰ τὴν φᾶμε. Πάντως ἂς ἔχομε ὑπ' ὄψη ὅτι τὸ μαῦρο ψωμί, μὲ τὰ πίτουρα, εἶναι πιὸ θρεπτικὸ ἀπὸ τὸ ἄσπρο, ἐξαιτίας τῆς βιταμίνης Β. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀποφεύγωμε νὰ τρῶμε τὰ φροῦτα μὲ τὴν φλοῦδα τους, ἐκτὸς ἂν ἔχωμε στομαχικά.

Βιταμίνη Γ.

Αὐτὴ βρίσκεται κυρίως στὸν χυμὸ τῶν λεμονιῶν, ἀλλὰ καὶ στὰ πορτοκάλια στὶς ντομάτες καὶ γενικὰ τοὺς χυμοὺς τῶν ξυνῶν καὶ τῶν λαχανικῶν.

Εἶναι ἀπαραίτητη σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους. Ἂν μᾶς λείψη, θὰ πάθουμε πόνους στὰ κόκκαλα, τὰ πόδια μας θὰ πρηστοῦν, θὰ πάθουμε αἱμορραγίες στὰ οὖλα κλπ. Ἂν δὲ μᾶς λείψη ἐντελῶς, θὰ πάθουμε μιὰ ἀρρώστεια πολὺ ἄσχημη ποὺ λέγεται σκορβοῦτο. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀρρώστεια ἔπασχαν πολὺ συχνὰ τὰ παληὰ τὰ χρόνια οἱ ναῦτες στὰ καράβια, ποὺ τρέφονταν μὲ γαλέτα καὶ παστὸ κρέας. Νὰ συλλογίζεται κανεὶς πῶς τόσοι ἄνθρωποι ὑπόφεραν τόσο φριχτὰ καὶ τέλος πέθαιναν, γιατὶ δὲν ἤξεραν πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ γλυτώσουν μὲ λίγο χυμὸ λεμονιοῦ!

Εἶναι σπουδαία βιταμίνη ἡ «ἀντισκορβουτική», ἡ Γ. Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ γιατρὸς ὡρίζει στὰ βρέφη χυμὸ φρούτων καὶ ντοματόζουμο, νὰ μὴ μᾶς φαίνεται αὐτὸ γελοῖο: Οἱ βιταμῖνες εἶναι τόσο ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ὑγεία τους ὅσο καὶ τὸ πιὸ θρεπτικὸ φαΐ...

Ἡ βιταμίνη Γ, καταστρέφεται μὲ τὸ βράσιμο ἐντελῶς.

Βιταμίνη Δ.

Αὐτὴ ἡ βιταμίνη, λέγεται καὶ ἀντιραχητική.

Βρίσκεται κυρίως στὸ μουρουνόλαδο στ' αὐγά, στὸ φρέσκο βούτυρο καὶ στὸ λάδι τῆς ἐλιᾶς. Ἀλλὰ ἀπείρως πιὸ πολὺ στὸ μουρουνόλαδο.

Ἂν λείψη ἀπὸ τὴν τροφὴ τῶν μικρῶν παιδιῶν, θὰ γίνουν ραχητικὰ (καμπούρικα, κλπ.).

Ὁ ἥλιος ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ σχηματίζη κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα τὴν βιταμίνη Δ. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ μένουν οἱ ἄνθρωποι στὸν ἥλιο καὶ στὸν ἀέρα. (Ὄχι βέβαια στὶς πολὺ καυτερὲς ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, ποὺ εἶναι βλαβερές, ἀλλὰ στὸν ἥλιο τῆς αὐγῆς, ποὺ δίνει ὑγεία καὶ ζωή).

Αὐτὰ ποὺ σᾶς ἔγραψα, δίνουν φυσικὰ μιὰ ἰδέα ἀλλὰ μόνον μιὰ ἰδέα γιὰ τὸ τί ἀκριβῶς εἶναι οἱ βιταμῖνες καὶ τὸ τί ρόλο παίζουν στὸν ὀργανισμό. Ὅταν τρῶμε ἀπ' ὅλα, ὅταν τρεφόμαστε μὲ ἁπλὲς καὶ ὑγιεινὲς τροφές, ὁ ὀργανισμός μας παίρνει τὶς βιταμῖνες ποὺ τοῦ χρειάζονται χωρὶς καλὰ - καλὰ νὰ τὸ καταλάβουμε.

Ὡστόσο ὅταν ἀρρωστήσουμε ἢ ὅταν αἰσθανόμαστε ἀδυναμία κλπ., μπορεῖ ὁ γιατρὸς γιὰ νὰ ἐνισχύση τὸν ὀργνισμό μας, νὰ μᾶς δώση βιταμῖνες καθαρές, σὰ φάρμακο: Α, Β, Γ, ἢ Δ... (ἡ Β εἶναι πολλῶν εἰδῶν: Β1, Β2, Β6, Β12, κλπ.). Τώρα, νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψη σας τὰ ἑξῆς: Τὰ βρέφη, τὰ παιδιὰ ποὺ μεγαλώνουν ἔχουν πολὺ μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ βιταμῖνες. Περισσότερο ἀπὸ τοὺς μεγάλους.

Γι' αὐτὸ παράλληλα μὲ ὅτι ἄλλο τρῶνε, πρέπει 1) νὰ πίνουν ἄφθονο γάλα. 2) Νὰ τρῶνε φροῦτα καὶ χυμοὺς φρούτων ἢ ντομάτες. 3) Καὶ νὰ παίρνουν μουρουνόλαδο.

Τὸ μουρουνόλαδο γιὰ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν βρεφικὴ τους μάλιστα ἡλικία, εἶναι φάρμακο ὄχι ἁπλὰ πολύτιμο, ἀλλὰ πραγματικὰ εὐεργετικό.

Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ γιατρὸς ὡρίζει στὰ παιδιὰ μουρουνόλαδο, μὲ κάθε θυσία πρέπει νὰ τὸ παίρνουν.

Τὰ γερὰ δόντια, ὀφείλονται κι' αὐτὰ στὴν βιταμίνη Α καὶ Δ, ἀλλὰ καὶ στὴν Γ.

Ἐπειδὴ τὸ φαΐ ποὺ τρῶμε εἶναι τὸ καλύτερο φάρμακο, ἐπειδὴ μεγαλώνομε, τρανεύομε, δαπανοῦμε ἐνέργεια καὶ διατηροῦμε τὴν ὑγεία μας χάρη στὸ φαΐ ποὺ τρῶμε, πρέπει νὰ καταλάβουμε ὅτι τὸ φαΐ εἶναι σπουδαία ὑπόθεση.

Γι' αὐτὸ ἡ μικρὴ νοικοκυρὰ ἐκτὸς ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἔχη ἰδιοτροπίες στὸ φαΐ ἡ ἴδια, πρέπει νὰ φροντίση ὥστε καὶ τὰ μικρότερα ἀδερφάκια της νὰ μὴν ἔχουν ἰδιοτροπίες κι αὐτά.

Οἱ περισσότερες ὑποβιταμινώσεις ὅπως καὶ ἡ κακὴ ὑγεία τῶν ἀνθρώπων, ὀφείλεται κατὰ ἕνα μεγάλο λόγο σὲ κάτι τέτοιες ἀνόητες ἰδιοτροπίες, ποὺ ἐμποδίζουν τὸν ἄνθρωπο νὰ ἔχη ποικιλία στὸ φαΐ του.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ντολορές: Ἔχω δύο βραβεῖα.

Ζηλιάρα: Ποιὸ καὶ ποιό;

Ντολορές: Τὸ ἕνα εἶναι τῆς μνήμης.

Ζηλιάρα: Τὸ ἄλλο;

Ντολορές: Α! τὸ... ξέχασα!!!

ΨΥΝ Ο ΤΗΣ ΔΡΥΟΣ

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ

Κοντὰ στὴν πρόχειρη ἐπίδεση ἑνὸς τραύματος, ἡ λιποθυμία εἶναι ἡ πιὸ συνηθισμένη περίπτωση ὅπου ἐκεῖνος ποὺ ξέρει ἀπὸ πρῶτες βοήθειες, μπορεῖ πράγματι νὰ βοηθήση.

Α ἰ τ ί α. Γιατὶ λιποθυμάει ὁ ἄνθρωπος; Ἡ ἄμεση αἰτία τῆς λιποθυμίας, εἶναι πὼς στὸ κεφάλι τοῦ ἀρρώστου (στὸν ἐγκέφαλο) γιὰ μιὰ στιγμὴ δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸ αἷμα.

Ὡστόσο ἕνας ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ λιποθυμήση ἀπὸ πεῖνα, ἢ γιατὶ ἔμεινε ἀρκετὴ ὥρα σὲ κλειστὸ χῶρο, ἀπὸ συνωστισμό, ἀπὸ μεγάλο κόπο, ἀπὸ φόβο ἢ μεγάλη χαρὰ — δηλαδὴ ἀπ' ὁποιαδήποτε ψυχικὴ συγκίνηση. Εἶναι κι' ἄνθρωποι ποὺ λιποθυμοῦν μόλις ἀντικρύσουν αἷμα — ἢ ἕνα ὁποιοδήποτε τραῦμα ἢ πληγή. Ἄλλη αἰτία εἶναι κι' ἡ ὀρθοστασία. Πολλὲς φορὲς ὅμως, ἡ αἰτία εἶναι ἄγνωστη.

Π ῶ ς π ρ ο λ α β α ί ν ο μ ε τ ὴ ν λ ι π ο θ υ μ ί α. Ὅσοι εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ δώσουν πρῶτες βοήθειες σὲ τραυματίες ἢ χτυπημένους, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν παρατήρησαν ὅτι αὐτοὶ ποὺ πάσχουν λιποθυμοῦν συνήθως ὅταν τοὺς περιποιούμεθα τὰ τραύματά τους, ἀλλὰ καὶ πολλὲς φορὲς πρὶν προφτάσουν νὰ πονέσουν. Καὶ πολλὲς φορὲς ὅταν λιποθυμοῦν ἔτσι, πέφτουν καὶ χτυποῦν περισσότερο παρὰ ὅσο μὲ τὸ ἀρχικὸ τραῦμα.

Ἐπειδὴ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα δὲν ἐπιτρέπεται, καλὸ εἶναι νὰ ξαπλώσωμε τὸν τραυματία ποὺ πρόκειται νὰ περιποιηθοῦμε τὸ τραῦμα του, γιατὶ συνήθως ὁ ξαπλωμένος δὲν λιποθυμάει. Ἂν βρίσκεται σὲ ἄλλη θέση, ξαπλῶστε τον ἂν δῆτε καὶ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ λιποθυμήση.

Ἂν κανεὶς αἰσθάνεται πὼς πρόκειται νὰ λιποθυμήση, καλὸ εἶναι νὰ ξαπλωθῆ ἀμέσως χωρὶς μαξιλάρι κάτω ἀπὸ τὸ κεφάλι του.

Ἂν αὐτὸ εἶναι δύσκολο, ἂν τὸ ἄτομο εἶναι καθισμένο, τὸ καλύτερο εἶναι νὰ γύρη τὸ κορμὶ μπροστά, ὥστε τὸ κεφάλι του νὰ βρίσκεται ἀνάμεσα στὰ γόνατά του.

Κι' ἂν ἀκόμη κι' αὐτὸ εἶναι δύσκολο νὰ γίνη, τότε πρέπει νὰ γονατίση μὲ τὸ ἕνα γόνατο, σὰν νὰ θέλη νὰ δέση τὸ κορδόνι στὸ παπούτσι του, ἔτσι ὥστε τὸ κεφάλι του νὰ εἶναι πιὸ χαμηλὰ ἀπὸ τὴν καρδιά του.

Ἂν σὲ μιὰ συγκέντρωση ὅπου εἶναι μαζεμένος πολὺς κόσμος κάποιος παραπονεθῆ πὼς δὲν αἰσθάνεται καλὰ καὶ πὼς θὰ λιποθυμήση, μὴν προσπαθήσετε νὰ τὸν κάνετε νὰ βγῆ σὲ μέρος ἀνοιχτό, γιατὶ πιθανὸν θὰ πέση πρὶν προφτάση νὰ βγῆ. Πέστε του νὰ σκύψη πρὸς τὰ ἐμπρός, καὶ ἂν καθίση, ν' ἀκουμπήση τὸ κεφάλι του στὰ γόνατα, κι' ἀμέσως θὰ αἰσθανθῆ καλύτερα. Τότε μπορεῖ νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν συγκέντρωση χωρὶς φόβο.

Σ υ μ π τ ώ μ α τ α. Στὴν λιποθυμία συνήθως τὸ πρόσωπο εἶναι ὠχρὸ καὶ τὸ μέτωπο ὅπως καὶ τὸ πρόσωπο πάνω ἀπὸ τὸ πάνω χεῖλος, εἶναι ἱδρωμένο. Μὲ «ψιλὸν ἱδρῶτα» ὅπως λένε. Τὸ ἄτομο αἰσθάνεται ζαλάδα (σκοτούρα) καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια του περνοῦν μαῦρα σύγνεφα.

Τὸ πρόσωπό του ὅσο πάει καὶ χλωμιαίνει, ὥσπου στὰ τελευταῖα πέφτει κάτω λιπόθυμος. Ἡ ἀναπνοή του εἶναι ἐλαφριά, καὶ ὁ σφυγμὸς ἀδύνατος καὶ συνήθως ἀργός.

Θ ε ρ α π ε ί α: Πρέπει ν' ἀφήσωμε τὸν λιπόθυμο ἄνθρωπο ξαπλωμένο, μὲ τὸ κεφάλι ἂν εἶναι δυνατὸν χαμηλότερα ἀπὸ τὸ σῶμα. Ἂν εἶναι δύσκολο νὰ χαμηλώσωμε τὸ κεφάλι, τότε ὑψώνομε τὰ πόδια. Χαλαρώνομε ὅλα τὰ ροῦχα ποὺ πιθανὸν νὰ τὸν σφίγγουν, καὶ τοῦ δίνομε νὰ μυρίση ξύδι ἢ ἀμμωνία. Ἐπίσης καλὸ εἶναι νὰ ραντίζωμε τὸ πρόσωπο μὲ κρύο νερό, γιατὶ αὐτὸ τονώνει τὴν κυκλοφορία στὸν ἐγκέφαλο. Τὰ χαστούκια ποὺ συνηθίζουν μερικοὶ εἶναι ἐντελῶς περιττά: τὸ νερὸ φέρνει τὸ ἴδιο καὶ καλύτερο ἀποτέλεσμα. Συνήθως ὁ λιπόθυμος συνέρχεται πολὺ γρήγορα.

Ὅταν συνέλθη ἐντελῶς, μποροῦμε νὰ τοῦ δώσωμε διεγερτικὰ (καφέ, τσάϊ, κλπ.). Πάντως πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμε ξαπλωμένον, ὡς νὰ γίνη ἐντελῶς καλά.

Ἂν ἡ λιποθυμία παραταθῆ, προσπαθοῦμε νὰ κρατήσωμε ζεστὸ τὸν ἄρρωστο (γιὰ τὸν φόβο τῶν κακῶν ἐπακόλουθων τοῦ «σόκ») καὶ καλοῦμε τὸν γιατρό.

Α π ο π λ η ξ ί α (κοινῶς κόλπος, ταμπλάς). Ἡ ἀποπληξία συμβαίνει σχεδὸν πάντα σὲ ἀνθρώπους ποὺ εἶναι πάνω ἀπὸ 50 χρόνων καὶ ποὺ οἱ ἀρτηρίες τους δὲν εἶναι πολὺ ἐν τάξει (ἔχουν ἀρτηριοσκλήρωση, ἢ μεγάλη πίεση). Τότε εἶναι δυνατὸν μέσα στὸν ἐγκέφαλο τοῦ ἀνθρώπου, νὰ σπάση μιὰ μικρὴ ἀρτηρία. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀρτηρία χύνεται ὅπως εἶναι φυσικὸ αἷμα ποὺ σχηματίζει θρόμβους (πήζει) ποὺ ἡ πίεσή τους πάνω στὸν ἐγκέφαλο (τὸ μυαλὸ) κάνει τὸν ἄνθρωπο νὰ χάση τὶς αἰσθήσεις του καὶ νὰ πάθη παράλυση.

Ἡ ἀποπληξία εἶναι βέβαια σοβαρὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πολὺ συχνὰ ὁ ἄρρωστος γίνεται καλά, συνέρχεται καὶ βρίσκει ξανὰ τὴν χρήση τῶν μελῶν ποὺ εἶχαν παραλύσει.

Σ υ μ π τ ώ μ α τ α. Τὸ πρόσωπο εἶναι κόκκινο. Κάποτε ὅμως ἔχει χρῶμα σταχτὶ πρὸς τὸ γκριζωπό.

Ὁ σφυγμὸς εἶναι δυνατὸς ἀλλὰ ἀργός.

Ἡ κόρη τοῦ ἑνὸς ματιοῦ, εἶναι συχνὰ πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν κόρη τοῦ ἄλλου (ἀνισοκορία). Ὁλόκληρη ἡ μιὰ πλευρὰ τοῦ σώματος ἢ ἕνα μόνον χέρι ἢ πόδι εἶναι παράλυτα (δὲν μποροῦν νὰ κινηθοῦν).

Τὸ στόμα φαίνεται κάποτε σὰν νὰ εἶναι τραβηγμένο πρὸς τὸ ἕνα μέρος.

Ὁ ἄρρωστος εἶναι ἐντελῶς ἀναίσθητος.

Ἡ ἀναπνοή του μοιάζει μὲ ροχαλητό.

Π ρ ῶ τ ε ς Β ο ή θ ε ι ε ς. Ξαπλῶστε τὸν ἄρρωστο στὴν ράχη μὲ τὸ κεφάλι καὶ τοὺς ὤμους λίγο πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸ σῶμα.

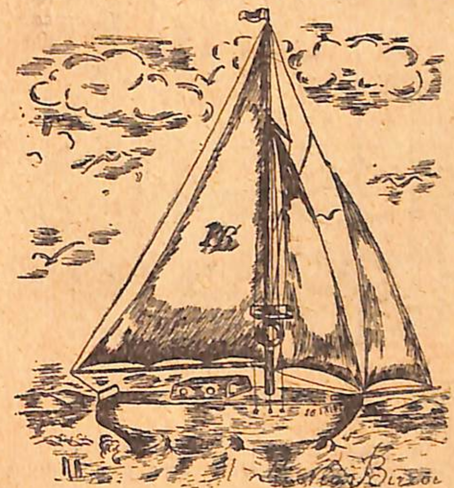
Βάλετε ἀ μ έ σ ω ς κρύες κομπρέσες ἢ παγοσακούλα στὸ κεφάλι.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 604)

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

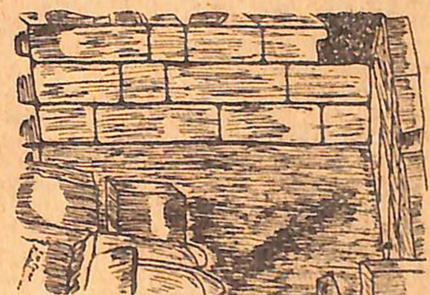
ΗΡΩΑΣ !
(Σκίτσο Νίκου Σαλονικιοῦ)

«ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΛΗΡΑΚΙ»
(Σκίτσο Λ. Ντὰ Βίντσι)

ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΤΩΝ ΣΚΥΛΙΩΝ
(Σκίτσο Ἀγρ. Λαουτζίκου)

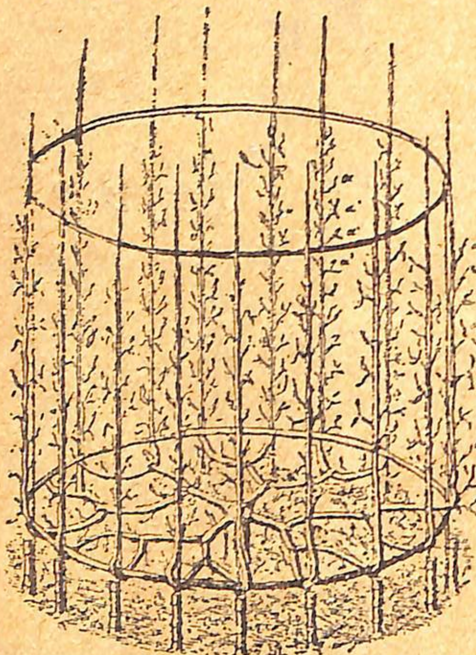
ΤΟ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΡΜΟΥ
(Σκίτσο τοῦ Μιχαὴλ Μαραγγούλα)

ΤΟ ΚΛΑΔΕΜΑ

Σχῆμα ποτηριοῦ

Στὰ προηγούμενα ἔχομε μιλήσει γιὰ τὸ πῶς κλαδεύονται τὰ δένδρα μὲ σχῆμα πυραμίδας. Ὡστόσο εἶναι ἄλλα ὀπωροφόρα ποὺ τὸ σχῆμα τοῦ ποτηριοῦ (κυπελλῶδες) τοὺς ταιριάζει καλύτερα. Τέτοια εἶναι ἡ ἀπιδιά, ἡ ροδακινιά, ἡ βερυκοκιά, ἡ κερασιά, ἡ δαμασκηνιὰ κ.ἄ. Ἔτυχε πολλὲς φορὲς νὰ δοῦμε ὅλοι μας νὰ δίνουν αὐτὸ τὸ σχῆμα σὲ δένδρα στὸν τόπο μας, ἄτεχνα ὅμως καὶ χωρὶς σκέψη.

Σχῆμα 1.—Κλάδεμα σὲ σχῆμα κυπέλλου μὲ στήριγμα.

Δίνουν καμμιὰ φορὰ αὐτὸ τὸ σχῆμα καὶ σὲ δένδρα μεγάλης ἡλικίας, κόβοντας μερικὰ κεντρικὰ κλαριά.

Λίγοι ὅμως φαίνεται νὰ καταλαβαίνουν τί κακὸ κάνουν στὸ δένδρο ἀνοίγοντας τέτοιες μεγάλες πληγές. Γιατὶ τὸ ν' ἀφαιρέσωμε ἀπὸ τὸ δένδρο κλαριὰ μεγάλης ἡλικίας, εἶναι σὰν νὰ τοῦ προξενοῦμε πληγὲς ποὺ δὲν κλείνουν.

Οἱ τέτοιες πληγές, ἔχουν γι' ἀποτέλεσμα:

Α) νὰ προκαλέσουν τὸ σάπισμα τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου (κουφάλα).

Β) στὰ πυρηνοειδῆ (αὐτὰ δηλαδὴ ποὺ ἔχουν κουκούτσι), ὅπως ἡ ροδακινιά, ἡ βερυκοκιὰ κ.λ.π.) νὰ προκαλέσουν τὴν ἀρρώστεια ποὺ λέγεται κ ο μ μ ί ω σ η.

Γ) ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτά, ὅταν ἀφαιροῦμε κλαριὰ μεγάλης ἡλικίας, προξενοῦμε σοβαρὴ ἀνωμαλία στὴ βλάστηση καὶ στὴν καρποφορία. Ἂς ἀφήσωμε ποὺ εἶναι δύσκολο νὰ διατηρήσωμε καὶ τὴν ἰσορροπία τῆς βλάστησης.

Μ' αὐτό, δὲν θέλω νὰ κατηγορήσω τὸ σχῆμα ποὺ ἔχει αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα:

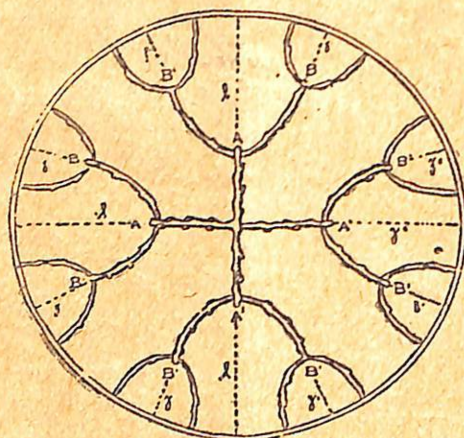
1. Τὸ «ποτήρι» σχηματίζεται καὶ διατηρεῖται εὔκολα.
2. Ἀερίζονται τέλεια ὅλα τὰ μέρη τοῦ δένδρου.
3. Οἱ χυμοὶ διανέμονται κανονικά, καὶ συνεπῶς τὸ δένδρο δίνει καρποὺς ὁμοιους.
4. Εὐκολύνει τὶς καλλιεργητικὲς ἐργασίες (κλάδεμα, ράντισμα, μάζεμα καρπῶν, κ.λ.π. Ἂν κοιτάξωμε τὸ σχῆμα, θὰ δοῦμε ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα ἄξονα ποὺ τὸ ὕψος τῆς διακλάδωσής του, κυμαίνεται ἀνάμεσα στοὺς ἑξῆντα πόντους καὶ στὸ 1.5 μέτρο.

Γιὰ νὰ γίνη τὸ σχῆμα κανονικό, πρέπει ὅλα τὰ κλαριὰ τῆς διασταύρωσης νὰ φυτρώνουν πάνω στὸ ἴδιο ὁριζόντιο ἐπίπεδο, ν' ἀκολουθοῦν γιὰ λίγο τὴν ὁριζόντια διεύθυνση, καὶ ὕστερα νὰ λυγίζουν καὶ νὰ τραβοῦνε πρὸς τ' ἀπάνω, ὅπου θὰ γίνουν οἱ διακλαδώσεις τοῦ κάθε κλωναριοῦ. Αὐτοῦ τοῦ σχήματος διακρίνομε δυὸ εἴδη. Αὐτὸ ποὺ ἔχει στήριγμα (καὶ εἶναι πιὸ διακοσμητικό), κι' αὐτὸ ποὺ δὲν ἔχει, καὶ ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦμε στοὺς μεγάλους ὀπωροφόρους κήπους.

Πῶς σχηματίζωμε τὸ κύπελλο μὲ στήριγμα.

Ὅταν φυτευτῆ τὸ δένδρο, τὸ κόβωμε σὲ ὕψος 40 πόντων ἀπὸ τὸ χῶμα, κι' ὕστερα τοῦ βάζομε ἀπὸ ἐπάνω ἕνα στρογγυλὸ κλουβὶ ποὺ ἔχει διάμετρο 1 μέτρο 40, σὲ τρόπο ποὺ τὸ στέλεχος (τὸ κεντρικὸ κλαρί, ὁ ἄξονας) τοῦ δένδρου νὰ βρίσκεται ἀκριβῶς στὴ μέση τοῦ κλουβιοῦ. Τὸ κλουβὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ στεφάνια ξύλινα ὅπου στερεώνουμε ἀνάμεσά τους δεκάξη ἴσια ραβδιὰ ξύλινα σὲ ἴση ἀπόσταση. Κάθε ραβδὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι κοντήτερο ἀπὸ 1.80 μ.

Τὸ πρῶτο στεφάνι θὰ εἶναι σὲ ὕψος 50 πόντων πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ σὲ ἀπόσταση ἑνὸς μέτρου ἀπ' αὐτόν, τὸ δεύτερο στεφάνι. Τὴν ἄνοιξη τοῦ πρώτου χρόνου

Σχῆμα 2.— Σχηματισμὸς κυπέλλου μὲ στήριγμα.

ἀφήνομε ν' ἀναπτυχθοῦν τέσσερα κλαδιά, ἐκεῖνα ποὺ εἶναι τὰ πιὸ ψηλὰ ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα καὶ δὲν κάνομε ἄλλο παρὰ νὰ τὰ παρακολουθοῦμε νὰ μεγαλώνουν ὁμοιόμορφα. Τὸν χειμῶνα τοῦ ἄλλου χρόνου, τοῦ δεύτερου δηλαδή, κόβομε τὸ κάθε κλαρὶ σὲ μῆκος 25 πόντους ἀπὸ τὸν ἄξονα (Α, Α' σχέδιο 2) ἀφήνοντας ν' ἀναπτυχθοῦν ἀπὸ δυὸ βλαστάρια πάνω σὲ κάθε κλαρὶ ἀπὸ τὰ τέσσερα. Τὸ καθένα ὅμως ἀπὸ τὰ κλαριὰ αὐτά, πρέπει νὰ εἶναι ἀντίθετο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ἔτσι κατὰ τὴν ἄνοιξη, θὰ ἔχωμε ὀχτὼ κλαριά, καὶ φροντίζομε πάντα ν' ἀναπτύσσωνται συμμετρικά.

Τὸν χειμῶνα τοῦ τρίτου χρόνου, κόβομε καὶ τὰ ὀχτὼ κλαριὰ σὲ ἀπόσταση 30 πόντων ἀπὸ τὴ βάση τους.

Γιὰ νὰ πάρουν τὰ κλαριὰ ὁριζόντια διεύθυνση, τὰ στηρίζομε πάνω σὲ καλάμια δεμένα πάνω στὸ στεφάνι, κοντὰ ἀπὸ τὰ κάγκελα τοῦ κλουβιοῦ, καὶ πάνω στὸν ἄξονα τοῦ δένδρου (γ', γ. σχέδιο 2).

Ὅταν τὰ κλαριὰ φτάσουν στὴν ἄκρη τοῦ στεφανιοῦ, τὰ λυγᾶμε κάθετα καὶ τὰ δένομε πάνω στὸ στεφάνι καὶ πάνω στὸ ἀντίστοιχο κάγκελο.

Τὸν χειμῶνα τοῦ τέταρτου χρόνου, κόβομε τὸ καθένα ἀπὸ τὰ κλαριὰ αὐτὰ σὲ ὕψος 6 πόντων ἀπὸ τὸ στεφάνι, καὶ τὸ καλοκαίρι φροντίζομε γιὰ τὴν ἰσορροπία τοῦ δένδρου.

Τὸν χειμῶνα τοῦ πέμπτου χρόνου, κλαδεύομε τὸ κάθε βλαστάρι, ἀφήνοντας 5, 6 ἢ 7 μάτια. Πρέπει μονάχα τὸ τελευταῖο μάτι πρὸς τὰ ἐπάνω, νὰ βρίσκεται στὴν ἄκρη καὶ πρὸς τὰ ἔξω, γιατὶ θὰ χρησιμέψη σὰν βλαστάρι προέκτασης αὐτοῦ τοῦ κλαριοῦ.

Ὅταν μεγαλώση λίγο, τὸ δένομε πάνω στὸ κάγκελο γιὰ νὰ στραφῆ πρὸς τὰ ἐπάνω. Αὐτὸ ἐξακολουθοῦμε νὰ κάνωμε καὶ κάθε χρόνο. Κι' ἀφήνομε 5, 6 ἢ 7 μάτια πάντα, ἀνάλογα μὲ τὴν εὐρωστεία τοῦ δένδρου μας.

Κόβομε καὶ ὅλα τὰ πλαϊνὰ κλαριά, μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι σ' αὐτὰ ἀφήνομε 2, 3 ἢ 4 μάτια, ἀνάλογα μὲ τὴν δύναμή τους. Γιατὶ αὐτὰ τὰ κλαριὰ θὰ σχηματίσουν τὰ ὀπωροφόρα κλωνάρια (α' α' α' σχέδιο 1). Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ κλάδεμα σὲ σχῆμα κυπέλλου χωρὶς ὑποστήριγμα.

ΚΟΝΙΚΛΟΤΡΟΦΙΑ

Τὰ κουνέλια μας στὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνα.

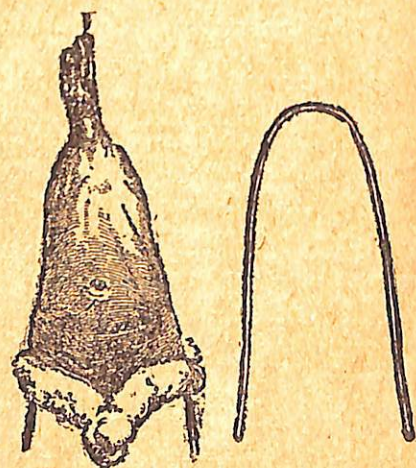
Ὁ Νοέμβριος, ὅπως κι' ὅλοι οἱ χειμωνιάτικοι μῆνες, εἶναι κατάλληλος γιὰ τὸ σφάξιμο τῶν κουνελιῶν.

Τὰ κουνέλια ποὺ σφάζονται γιὰ τὸ δέρμα τους, νὰ σφάζωνται τὸν Νοέμβριο, τὸν Δεκέμβριο, τὸν Ἰανουάριο καὶ τὸν Φεβρουάριο. Ἡ ἡλικία τους πρέπει νὰ εἶναι 8 - 10 μηνῶν, γιατὶ ἂν εἶναι μεγαλύτερη, ἡ τρίχα τους σκληραίνει καὶ γίνεται δύσκολη στὴν κατεργασία.

Ἂν σφάξωμε τὸ κουνέλι πρὶν τελειώση ἡ τριχοφυΐα του (λ.χ. τὸ καλοκαίρι) τὸ δέρμα του δὲν θὰ εἶναι καλό, καὶ δὲν θὰ γυαλίζη. Ἰδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ δίνωμε στὴν καθαριότητα τῶν κουνελιῶν ποὺ τρέφομε γιὰ τὸ δέρμα τους, πρὸ παντὸς ἂν εἶναι ἄσπρα.

Ὅταν ταΐζουμε τὰ κουνέλια, πρέπει πρῶτα νὰ τρέφωμε τὶς κουνέλες ποὺ ἔχουν μικρά, καὶ τελευταῖα τ' ἀρσενικά. Οἱ κουνέλες ποὺ θηλάζουν ἢ εἶναι νὰ γεννήσουν, στενοχωριοῦνται καὶ ταράζονται πολὺ ὅταν βλέπουν τ' ἄλλα κουνέλια νὰ τρῶνε κι' αὐτὸ βέβαια δὲν τὶς ὠφελεῖ.

Τώρα ποὺ θὰ πιάσουν τὰ κρύα, πρέπει

Σχῆμα 3.— Πῶς στεγνώνει τὸ δέρμα τοῦ κουνελιοῦ.

νὰ προσέχωμε νὰ μὴ δίνωμε στὰ κουνέλια παγωμένα χορταρικὰ οὔτε φρεσκοκομμένα καὶ βρεμμένα, γιατὶ παθαίνουν ἐντερικά.

Καὶ τὸ νερό τους δὲν πρέπει νὰ εἶναι πολὺ κρύο, στὰ δὲ μικρὰ κουνελάκια πρέπει νὰ εἶναι χλιαρό.

Τὰ παντζάρια καὶ τὰ καρόττα τὸν χειμῶνα πρέπει νὰ τοὺς τὰ δίνωμε κομμένα φέτες (τοῦ πλάτους) καὶ πασπαλισμένα μὲ πίτουρα.

Πάντως στὰ κουνελάκια ἂν δὲν κλείσουν τοὺς 4 μῆνες, δὲν δίνομε παντζάρια, καρόττα κ.λ.π.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 604)

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΙ' Ο ΓΕΩΡΓΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνα λιοντάρι γυρεύοντας τροφή, μπῆκε στὸ κτῆμα ἑνὸς γεωργοῦ.

Ὁ γεωργὸς χάρηκε πολύ, γιατὶ καθὼς τὸ κτῆμα του ἦταν γύρω γύρω μαντρωμένο, συλλογίστηκε πὼς θὰ μποροῦσε εὔκολα νὰ τὸ φυλακίση κλείνοντας τὸ πορτόνι, ὅπως καὶ τὄκανε.

— Τώρα, φιλαράκο, εἶπε στὸ λιοντάρι, πιάστηκες σὰν ποντικὸς στὴ φάκα. Νὰ μοῦ φύγης μιὰ φορὰ δὲν μπορεῖς! Νὰ δοῦμε τί θὰ κάνης!

Τὸ λιοντάρι ἤξερε τί θἄκανε. Ἀφοῦ ἐπιχείρησε κάμποσες φορὲς νὰ πηδήση τὸν φράχτη καὶ δὲν τὰ κατάφερε, βάλθηκε νὰ τρώη τὰ ζωντανά. Πρῶτα ἔφαγε τὰ πρόβατα. Ὕστερα τὰ γουρούνια. Στὰ τελευταῖα ἄρχισε νὰ τρώη καὶ τὰ βώδια.

Ὅπου ὁ γεωργὸς τότε ἄρχισε, κι' αὐτὸς νὰ φοβᾶται γιὰ τὴ ζωή του. Γιατὶ συλλογίστηκε πὼς ὅταν τὸ λιοντάρι δὲν θἄχε πιὰ τίποτε νὰ φάη, θἄτρωγε τὸν ἴδιον καὶ τὴν γυναίκα του. Τί νὰ κάνη λοιπόν, ἄνοιξε τὸ πορτόνι κι' ἄφησε τὸ λιοντάρι νὰ φύγη.

Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ καθόταν καὶ κλαιγόταν γιὰ τὴν συμφορὰ ποὺ εἶχε πάθει, ἡ γυναίκα του τοῦ εἶπε:

— Καλὰ νὰ πάθης. Ποιὸς σοῦ εἶπε νὰ φυλακίσης ἕνα θεριὸ ποὺ ὅποιος ἔχει μυαλὸ τὸ βλέπει ἀπὸ μακριὰ καὶ φεύγει;

Ὅποιος κάνει τὸν νταὴ στοὺς πιὸ δυνατούς, πρέπει νὰ σκέπτεται τὶς συνέπειες, γιατὶ διαφορετικὰ καὶ ζημιώνεται καὶ γελοιοποιεῖται.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΓΑΜΠΡΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνα λιοντάρι συλλογίστηκε νὰ νοικοκυρευτῇ. Διάλεξε λοιπὸν τὴν κόρη ἑνὸς γεωργοῦ, καὶ πῆγε καὶ τὴν ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα της.

Τοῦ κακομοίρη τοῦ ἀνθρώπου, πῆγε ἡ ψυχή του στὴν Κούλουρη. Νὰ δώση τὸ παιδί του γυναίκα σ' ἕνα θεριό; Δὲν τὸ βάσταγε ἡ καρδιά του. Ν' ἀρνηθῇ; Τὸ λιοντάρι θὰ τὸν ἔτρωγε, κι ἔτσι τὸ συμπεθεριὸ θὰ τέλειωνε πολὺ ἄσχημα γιὰ τὸν ἴδιον. Μπροστὰ γκρεμὸς καὶ πίσω ρέμα ποὺ λένε!

Τί νὰ κάνη, τί νὰ κάνη, λέει τοῦ λιονταριοῦ νὰ περιμένη, γιὰ νὰ τὸ πῇ μὲ τρόπο στὴν κόρη του καὶ νὰ μὴν τρομάξη.

Τὸ λιοντάρι ὑποσχέθηκε νὰ περιμένη. Περίμενε μέρες, περίμενε βδομάδες, περίμενε μῆνες, τὸ ζήτημα δὲν τέλειωνε.

— Πότε μὲ τὸ καλὸ τ' ἀρραβωνιάσματα; ρωτοῦσε κάθε τόσο τὸν γεωργό.

— Αἴ... Ταχιά! τοὔλεγε αὐτός. Τὸν ἄλλο μῆνα ἂν εἴμαστε καλά.

Ὅπου τὸ λιοντάρι εἶδε κι' ἀπόειδε, καὶ εἶπε τοῦ ἀνθρώπου:

— Ἄκου νὰ σοῦ πῶ πεθερέ μου, ἢ μοῦ δίνεις τὴν κόρη σου ἀμέσως, ἢ σὲ τρώω χωρὶς ἀναβολές!

— Μὰ τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λὲς γαμπρέ μου! τὸν ἔκοψε ὁ πονηρὸς χωριάτης. Νὰ μὲ φᾷς, ἐμένα τὸν πεθερό σου, τώρα ποὺ συμπεθερέψαμε; Μὴν ξαναπῇς τέτοια κουβέντα, γιατὶ μοῦ κακοφαίνεται! Μόνο νά! Δὲν καταλαβαίνεις; Ἡ κόρη μου ὅσο νὰ πῇς σὲ φοβᾶται. Αἴ, κορίτσι πρᾶμα εἶναι, καὶ τοῦ λόγου σου κοτζὰμ θεριό! Βγάλε τὰ νύχια σου καὶ τὰ δόντια σου ποὺ τὴν τρομάζουν, καὶ σὲ πάω στὸ σπίτι μας ἀμέσως!

Τὸν πίστεψε τὸ λιοντάρι. Ἔβγαλε τὰ νύχια του καὶ τὰ δόντια του, μὰ τότε ὁ χωριάτης ποὺ δὲν τὸ φοβόταν πιὰ ὁ ἴδιος, τὸ ἔδιωξε μὲ τὸ ξύλο.

Πόσοι καὶ πόσοι δὲν χάνουν θεληματικὰ τὴ δύναμή τους, καὶ γίνονται τότε κορόϊδα τῶν ἄλλων! Καὶ ὄχι μοναχὰ ἄνθρωποι, παρὰ καὶ ὁλόκληρα κράτη.

ΟΙ ΣΦΗΚΕΣ, ΟΙ ΠΕΡΔΙΚΕΣ ΚΙ' Ο ΓΕΩΡΓΟΣ

Μιὰ φορὰ ποὺ εἶχε πέσει μεγάλη ξηρασία στὸν τόπο, κάτι σφῆκες καὶ κάτι πέρδικες πολὺ διψασμένες, πῆγαν καὶ βρῆκαν ἕναν γεωργὸ καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ τὶς ἀφήση νὰ πιοῦν ἀπὸ τὸ χαντάκι τοῦ νεροῦ του. Καὶ γιὰ πληρωμή, τοῦ ἔταξαν ἡ μὲν πέρδικες νὰ σκάβουν καὶ νὰ καλλιεργοῦν τὰ χωράφια του, ἡ δὲ σφῆκες νὰ διώχνουν τοὺς κλέφτες.

— Ἂν εἶναι νὰ σᾶς δώσω νὰ πιῆτε ἀπὸ ψυχοπόνια, μετὰ χαρᾶς! εἶπε ὁ γεωργός. Ἀλλὰ ὅσο γιὰ τὶς δουλειὲς ποὺ εἴπατε, τὰ βώδια μου καὶ τὸ σκυλί μου τὶς κάνουν μιὰ χαρὰ καὶ χωρὶς πολλὰ ταξίματα!

Ὅταν θέλει κανεὶς κάτι, ἂς τὸ ζητάη χωρὶς νὰ ὑπόσχεται γι' ἀντάλλαγμα πράγματα περιττὰ στὸν ἄλλον.

Ο ΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΓΡΙΟΚΑΤΣΙΚΑ

Μιὰ φορὰ ἕνας ταῦρος ποὺ τὸν κυνηγοῦσε ἕνα λιοντάρι, στὴν τρομάρα του χώθηκε σὲ μιὰ σπηλιὰ γιὰ νὰ κρυφτῇ καὶ νὰ γλυτώση. Μέσα στὴν σπηλιὰ ὅμως ἦταν κάτι ἀγριοκάτσικα ποὺ ἄρχισαν νὰ κουτουλοῦν τὸν ταῦρο τοῦ καλοῦ καιροῦ.

Καὶ ὁ ταῦρος τότε τοὺς εἶπε:

— Τί νὰ σᾶς κάνω! Εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὰ ὑπομείνω ὅλα, ὄχι γιατὶ φοβοῦμαι ἐσᾶς, ἀλλὰ γιατὶ φοβοῦμαι τὸ θεριὸ ποὺ εἶναι ἀπόξω!

Πολλοὶ ἀδύνατοι ἄνθρωποι ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὴν δυστυχία ἑνὸς πιὸ δυνατοῦ καὶ καλύτερου τους γιὰ νὰ τὸν προσβάλουν.

ΟΙ ΔΥΟ ΧΥΤΡΕΣ

Μιὰ φορὰ ἕνα ποτάμι εἶχε πάρει ἀνάμεσα σ' ἄλλα πράγματα καὶ δυὸ χύτρες — μιὰ πήλινη καὶ μιὰ σιδερένια — καὶ τὶς πήγαινε.

Λέει λοιπὸν ἡ πήλινη χύτρα στὴν ἄλλη:

— Σὲ παρακαλῶ μὴ μὲ πλησιάζεις! Γιατὶ ἂν πέσης ἀπάνω μου καὶ τσουγκρίσωμε, ἐγὼ θὰ σπάσω. Ἂν πάλι τὰ φέρη ἡ τύχη καὶ πέσω ἐγὼ ἐπάνω σου, πάλι ἐγὼ θὰ σπάσω...

Στὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, εἶναι οἱ ἴδιοι πάντα ποὺ πληρώνουν τὰ σπασμένα.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΑΓΙΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
(Σκίτσο Στ. Χαρολκόπη)

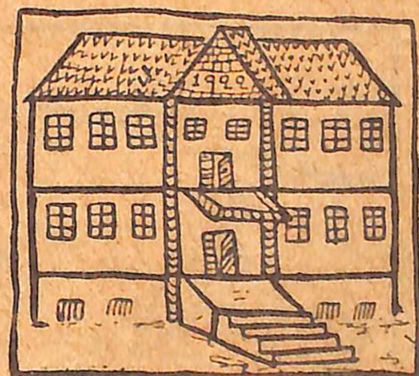
ΕΝΑΣ ΓΑΤΟΣ
(Σκίτσο τοῦ «Τυχερὸ 13»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΤΑΝΟΥ
(Ναυπακτίας)
(Σκίτσο τοῦ Κ. Τσουκαλῆ)

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
(Σκίτσο Στ. Π. Τζώτζη)

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ
(Σκίτσο Γ. Καραγιαννίδη)

Από την Επανάσταση του 1821

Ο ΚΕΡΑΜΑΣ

Διήγημα τοῦ Ι. ΜΑΡΑΝΟΥ

Ὁ νοῦς μου δὲ μποροῦσε νὰ χωρέσῃ, πὼς γέρος σὰν τὸν Κεραμᾶ, ὀγδοντάρης σωστός, ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν ἔχῃ κι' αὐτὸς κάποια ἱστορία, νὰ μὴν ἔκανε καμιὰ παλληκαριὰ στὰ νιάτα του.

Καὶ δὲν ἦταν γέρο κούφιος ὁ Κεραμᾶς. Πολλὲς φορὲς γιὰ νὰ τὸν πειράξω τοῦ ἔλεγα καλὸ γιὰ Τούρκους καὶ Βουλγάρους. Νὰ ἔβλεπες τότε πὼς ἀγρίευε τὸ μάτι του, τὶ φλόγες ἔβγαζε καὶ ἀστραπές.

Κι' ἄλλες φορὲς ποὺ ἐκαθότανε νὰ μᾶς πῆ τὶς ἱστορίες τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου μεγάλου καπετάνιου κατακοκκίνιζαν τὰ μάτια του, καὶ ὅσοι εἴμαστε γύρω καὶ τὸν βλέπαμε ἐδακρύζαμε κι' ἐμεῖς, ὄχι τόσο μὲ τὰ λόγια του, ὅσο μὲ τὴν τρεμούλα τῆς φωνῆς καὶ τὴ λαχτάρα τοῦ ἀναστεναγμοῦ του.

Ἅμα τὸν βρίσκαμε σ' αὐτή του τὴν ταραχή, τοῦ λέγαμε συχνά.

—Ἔ πές μας, τώρα, μπάρμπα Κεραμᾶ, τί ἔκανες τοῦ λόγου σου ἐκεῖνο τὸν καιρό; Δὲν ἠμποροῦμε νὰ πιστέψουμε πὼς ἐκαθόσουν μὲ χέρια σταυρωμένα.

Ἀλλ' ὁ γέρος Κεραμᾶς δὲν ἔβγαζε πλιὰ λόγο ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐσήκωνε μόνο τοὺς ὤμους του, ἐζάρωνε τὰ χείλια του καὶ μὲ αὐτό του τὸν τρόπο σὰ νὰ μᾶς ἔλεγε:

— Δὲν ἔκανα τίποτε! . . .

Μιὰ φορὰ ὅμως ἐγὼ δὲν ἐβάσταξα.

— Νὰ ἰδοῦμε καλὴ Πόλη, τοῦ εἶπα — δὲς τὶ ὅρκο σοῦ κάνω — νὰ ἰδοῦμε καλὴ Πόλη, πές μας πόσους Τούρκους ἔχεις σκοτωμένους;

Ὁ Γέρο - Κεραμᾶς δὲν ἐσυλλογίστηκε πολύ! Ἐστέναξε πρῶτα καὶ ἔπειτα μὲ σιγανή, σβυσμένη φωνὴ εἶπε:

—Κανένα!

Τόσο παράπονο εἶχε ἐκεῖνος ὁ μοναχός του λόγος, καὶ τόση λύπη ἐφάνηκε στὸ πρόσωπο του, ἀφ' ὅτου τὸν ἐξεστόμισε, ὥστε μετάνοιωσα γιατὶ νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ τὸ πῆ.

Ἀπόμεινα σὰν βουβὸς μπροστὰ στὸν πόνο του. Οἱ ἄλλοι φίλοι ἐγύριζαν τὰ μάτια ἀπὸ μένα στὸ γέρο κι' ἀπὸ τὸ γέρο σὲ μένα, σὰ νὰ μοῦ ἔλεγαν μὲ μιά τους ματιὰ νὰ σωπάσω καὶ μὲ ἄλλη τους νὰ τελειώσω τὴν ὁμιλία, ὅπως - ὅπως, ἀφοῦ τὴν ἄρχισα.

Νὰ σοῦ πῶ κι' ἐγὼ δὲν ἤξερα τὶ νὰ κάμω. Ἦτανε φῶς φανερὸ ἀπὸ τὴ στάση τοῦ Γέρο - Κεραμᾶ, πὼς ἕνα λόγο ἀκόμη ἐπερίμενε γιὰ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ἐκεῖνο τὸ «κανένα!...» ποὺ ἔβγαλε ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἀναστεναγμοὺς ἀπὸ τὴν καρδιά του. Νὰ μᾶς λύσῃ τὴν ἀπορία, ποὺ τόσον καιρὸ εἴχαμε γιὰ τὰ νειάτα του.

Μὰ ἔλα πάλι ποὺ ἐφαίνετο, πὼς θὰ ἐλυπότανε πολὺ ὁ κακόμοιρος ὁ γέρος καὶ πὼς γιὰ μιά μας περιέργεια θὰ ἐχύνοντο δάκρυα, ποὺ ἀνέβαιναν εἰς τὰ ματόκλαδα του κι ἐπερίμεναν ἕναν ἀναστεναγμό του νὰ κυλήσουν στὰ κάτασπρα γένεια του.

—Βλέπω, ποὺ δὲν θέλετε νὰ μὲ ρωτήσετε, μὰ θέλετε νὰ μάθετε πῶς ἕνας ποὺ ἤτανε νιὸς καὶ χριστιανὸς στὴ Μεγάλη Ἐπανάσταση δὲν ἐσκότωσε μήτε ἕνα Τοῦρκο. Παράξενο πρᾶμα ἀληθινά, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ γενῆ κι' ἀλλιῶς. Ἀκοῦστε με . . .

— Οἱ Τοῦρκοι λένε, πὼς ὅποιος δὲν σκοτώσῃ χριστιανὸ δὲν πάει στὸν Παράδεισο! Ἂν μπορῆ κανεὶς νὰ πιστέψη ποτὲ πὼς οἱ ἄπιστοι πηγαίνουν ποτὲ στὸν Παράδεισο! Μόνο τὸ ἀντίστροφο εἶναι τὸ σωστό: Χριστιανὸς ποὺ δὲν σκοτώνει Τοῦρκο. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἐσκότωσα. Κι' εἶναι ντροπή μου, γέρος ἄνθρωπος, ποὺ εἶχα νιάτα ζηλεμένα, τὸν καιρὸ ποὺ ἄναβε ἡ μεγάλη φωτιά, νὰ κλείσω σήμερ' αὔριο τὰ μάτια μου, χωρὶς νὰ ἰδῶ φωτιὰ ποτέ μου . . . Ἤμουνα τότε 15 χρονῶ, ἄντρας πλιὰ ὡς ἐκεῖ ἐπάνω, ὅταν μοῦ μήνυσε ὁ πατέρας μου νὰ πάω κι' ἐγὼ στὸ στρατόπεδο τοῦ Καραϊσκάκη. Μαζί του.

Ὅταν ἔφτασα δὲν ηὗρα τὸν πατέρα μου. Ἄλλοι μοῦ ἔλεγαν, πὼς ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα θὰ γυρίσῃ καὶ ἄλλοι πὼς ἐπῆγε στὴν Ἔγριπο γιὰ δουλειά.

Ὁ ἀρχηγὸς ὅμως μὲ πῆρε κοντά μου, μὲ φίλησε καὶ εἶπε στὰ πρωτοπαλλήκαρα ποὺ ἤτανε τριγύρω του:

—«Δόξα νάχῃ ὁ Θεός. Παίρνει τὸν πατέρα ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τῆς δίνει τὸ γιό!»

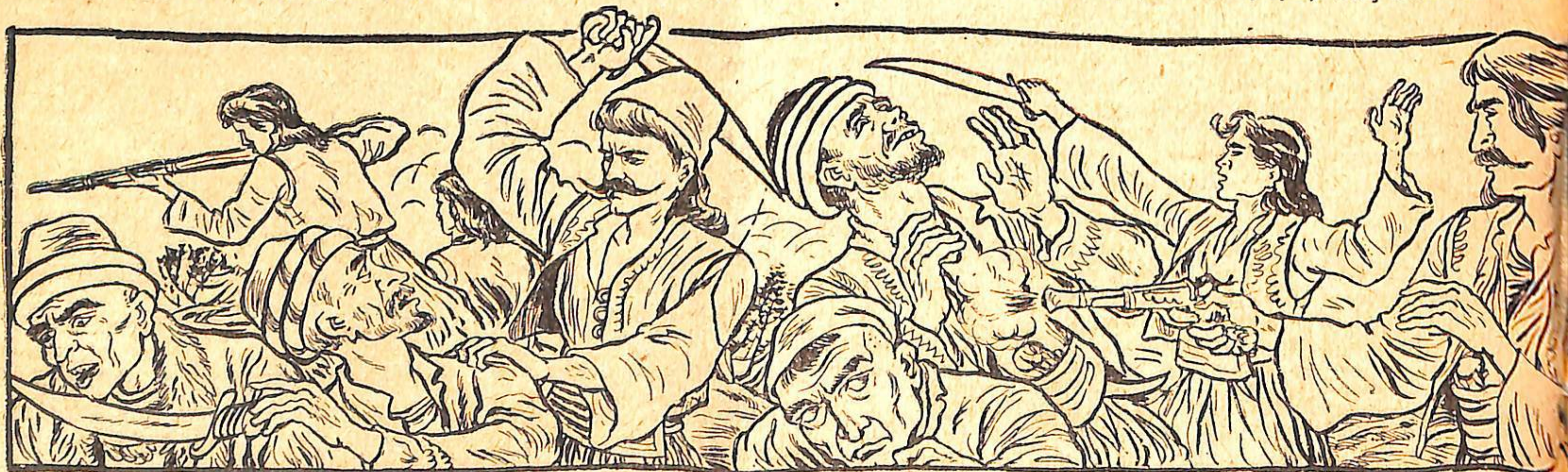
Τότε κατάλαβα πὼς τὸ πρῶτο φιλὶ τοῦ καπετάνιου ἤτανε τὸ στερνὸ φιλὶ τοῦ πατέρα μου.

Ὄχι πολύ, ὕστερ' ἀπ' ὀλίγη ὥρα, τὴν ἴδια μέρα, ἔφεραν στὸν Καραϊσκάκη ἕναν Τοῦρκο, ποὺ τὸν ἔπιασαν μὲ κάτι γράμματα. Τὸν Τοῦρκο τὸν ἐσκότωσαν, μὰ τὰ γράμματα, ἀφοῦ τὰ διάβασε ὁ ἀρχηγός, εἶπε, πὼς ἔπρεπε νὰ πᾶνε στὸ πασᾶ ποὺ ἐστέλνοντο. Ἔτσι θὰ γελιοῦνταν ὁ πασᾶς καὶ θὰ ἔστελνε διακόσους Τούρκους, σ' ἕνα μέρος, μακρυά, καὶ οἱ δικοί μας θὰ τοὺς ἔκαναν παγανιὰ καὶ θὰ τοὺς ἐκατόκοβαν.

— Αὐτὸ κι' αὐτὸ τρέχει, εἶπε ὁ Καραϊσκάκης. Ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ πάῃ τὸ γράμμα τοῦ πασᾶ;

Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε.

— Θὰ πῆ πὼς τὸ ηὗρε στὸ δρόμο, πὼς εἶναι ἥσυχος

Τὸ πάρσιμο τῆς Τριπολιτσᾶς

'Ηταν ἡ μέρα βροχερὴ κι' ἡ νύχτα πουντιασμένη
ποὺ κίνησ' ὁ Κιαμίλμπεης στὴν Τριπολτσὰ νὰ πάη...
Νύχτα σελώνει τ' ἄλογο νύχτα τὸ καλλιγώνη,
βαίν' ἀσημένια πέταλα, καρφιὰ μαλαματένια,
βαίνει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλὶ πλεμένα,
στὸν δρόμον ὅπου πάγαινε στὸ Θεὸ περικαλιέται,
Θέ μου νὰ βρῶ τοὺς προεστοὺς καὶ τοὺς κοτσαμπασίδες
νὰ πάρω τὰ κεφάλια τους στ' 'Ανάπλι νὰ τὰ στείλω.
'Ακόμ' ὁ λόγος ἔστεκε, ἀκόμ' ὁ λόγος στέκει,
κλείσαν οἱ στράτες τοῦ Μωριᾶ, κλείσαν καὶ τὰ Δερβένια
κλείσαν καὶ τὸν Κιαμίλμπεη μέσ' στὴν Ταραμπολίτσα,
δίχως ψωμί, δίχως νερό, δίχως κάνα μεντάτι
Κολοκοτρώνης μίλησ' ἀπ' ὄξ' ἀπὸ τὴν τάπια:
«Ἔβγα Κιαμίλ, προσκύνησε στοὺς Κολοκοτρωναίους
νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωή, σένα καὶ τῶν παιδιῶν σου».
«Τιγάρις εἶμαι νιόνυφη, νὰ βγῶ νὰ προσκυνήσω;
Εἶμ' ὁ Κιαμὶλ ὁ ξακουστός, στὸν κόσμο ξακουσμένος
ἤμουν κολώνα στὸ Μωριὰ καὶ φλάμπουρο στὴν Κόρθω».
«Κολοκοτρώνη Θοδωρή, πρῶτε μου καπετάνιε
μὴν ξεπατώνης τὴν Τουρκιά, τοὺς μπέηδες σκοτώνεις
πές μας ἂν θέλης καὶ χασνέ, νὰ στείλωμε ὅσα θέλης!»
— Δὲν θέλω γὼ τ' ἀσήμια σας, μηδὲ τὸ μάλαμά σας
μὸν θέλω τὰ κεφάλια σας, στ' 'Ανάπλι νὰ τὰ στείλω,
ποὺ εἶσαι βρὲ Κιαμίλμπεη καὶ σύ, Μπέη Κορθιώτη;
Γιὰ πάρ' τὰ παλληκάρια σου καὶ οὖλο σου τ' ἀσκέρι,
κι' ἔβγα νὰ πολεμήσωμε ἂν εἶσαι παλληκάρι
νὰ ἰδῆς τοῦ Πάνου τὸ σπαθί, Γενναίου τὸ τουφέκι
πῶς πολεμάει κατάκαμπα· δίχως κάνα μεντάτι».

ἄνθρωπος, πῶς βάζει τὸ κεφάλι του ἀμανάτι καὶ πῶς κάθεται κοντά του. Θὰ τρώη καὶ θὰ πίνη σὰν ἀγάς, τὴν ὥρα ποὺ θὰ τρῶμε κι' ἐμεῖς τοὺς διακόσιους καὶ θὰ χύνουμε τὸ αἷμα τους!

Πάλι κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε.

— Μωρὲ μπᾶς θαρεῖτε πὼς δὲν εἶναι παλληκαριὰ αὐτό; εἶπε τότε ἀγριεμένος ὁ Καραϊσκάκης. Καὶ εἶναι ἄλλη παλληκαριὰ σὰν αὐτή; Ἕνας δὲν σηκώνεται;

—'Εγὼ πηγαίνω!... εἶπα. Κι' ἐσηκώθηκα.

'Ο Καραΐσκος μὲ φίλησε ἄλλη μιὰ φορά, μοῦ εἶπε τὸ πῶς καὶ τὶ νὰ κάμω καὶ μ' ἀποχαιρέτησε λέγοντας:

—'Ο Θεὸς μαζί σου ἄξιε γιὲ τοῦ Κεραμᾶ.

Τὸ γράμμα τόδωκα τοῦ πασᾶ.

Καὶ γιὰ τό... σπολλάτη μ' ἔβαλε τὴν ἴδια μέρα σ' ἕνα καράβι καὶ μ' ἔστειλε σκλάβο στὴ Σκόδρα.

Ὅπως ἔμαθα ὕστερα ἀπὸ χρόνια, σὰν ἐγύρισα, οἱ διακόσιοι ἐστάλθηκαν, καὶ ὁ Καραΐσκος τοὺς ἔφαγε ὅλους.

Μὰ ἐγώ;

'Εγὼ δὲν σκότωσα ἕνα Τούρκο στὴ μεγάλη ἐπανάσταση, νιὸς ἕως ἐκεῖ ἐπάνω! Ἕναν δὲν ἐσκότωσα. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ κρῖμα τῆς ζωῆς μου, τὸ αἰώνιο μου παράπονο.

Ι. ΜΑΡΑΝΟΣ

'Ο Ι. Μαράνος εἶναι φιλολογικὸ ψευδώνυμο τοῦ ποιητῆ 'Ιωάννη Δαμβέργη. Τὸ διήγημα ποὺ δημοσιεύουμε σήμερα γράφτηκε στὸ 1891, ὅταν ἀκόμη οἱ διαφορές μας, μὲ τοὺς σημερινοὺς φίλους καὶ συμμάχους μας Τούρκους, ἦταν μεγάλες, καὶ διασταυρώναμε μαζί τους συχνὰ τὸ ξίφος στὸ πεδίο τῆς τιμῆς, γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῶν ἐθνικῶν μας δικαίων.

Τὸ διήγημα ἀναφέρεται στὴν 'Επανάσταση τοῦ 1821 καὶ εἶναι ἐμπνευσμένο ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ἀγῶνες τῶν 'Ελλήνων γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ἡ ἐλευθερία αὐτή, ἡ ἐθνικὴ ἐλευθερία τῶν ἑλλήνων, ποτίστηκε μὲ ἄφθονο αἷμα καὶ ἐκείνων ποὺ σφυρηλατοῦσαν πιὸ βαριὰ καὶ πιὸ σφιχτὰ τὰ δεσμά τους, καὶ ἐκείνων ποὺ ἀγωνίζονταν γιὰ νὰ τὰ συντρίψουν...

Μὴ σᾶς φανῆ παράδοξος ὁ καϋμὸς τοῦ Γέρο - Κεραμᾶ ποὺ ἔμεινε μὲ τὸ παράπονο πὼς δὲν μπόρεσε νὰ σκοτώση ἕνα Τοῦρκο!

Μὴ λησμονεῖτε πὼς ὁ νιὸς ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀνεβῆ στὰ βουνὰ καὶ νὰ πολεμήση γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐλευθερία ζητοῦσε σὰν μόνη εὐχὴ ἀπὸ τὴ μάνα του :

Μάνα σοῦ λέω δὲν μπορῶ
τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω.
Δὲν ἠμπορῶ δὲν δύναμαι
ἐμάλλιασ' ἡ καρδιά μου!
Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου
νὰ πᾶ νὰ γίνω κλέφτης
Νὰ λημεριάζω στὰ βουνὰ
καὶ στὶς ψηλὲς ραχοῦλες
νάχω τοὺς λόγγους συντροφιὰ
μὲ τὰ θεριὰ κουβέντα
νάχω μὲ τὰ κλεφτόπουλα
καθημερνὸ λημέρι.
Θὰ φύγω μάνα καὶ μὴν κλαῖς
μὸν δός μου τὴν εὐχή σου.
Κι' εὐχήσου με μανοῦλα μου
Τούρκους πολλοὺς νὰ σφάξω.
Καὶ φύτεψε τριανταφυλλιὰ
καὶ μαῦρο καρυοφύλλι
καὶ πότιζέ τα ζάχαρι
καὶ πότιζέ τα μόσχο.
Κι' ὅσο π' ἀνθίζουν μάννα μου
καὶ βγάζουνε λουλούδια
ὁ γιός σου δὲν ἀπέθανε
μὸν πολεμάει τοὺς Τούρκους...

Σήμερα φυσικὰ οἱ Τοῦρκοι εἶναι φίλοι μας καὶ σύμμαχοί μας. Καὶ σὰν μαθαίνουμε τὴν ἱστορία μας καὶ τοὺς σκληροὺς καὶ αἱματηροὺς μας ἀγῶνες, θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι γιατὶ τὴ σημερινὴ ἐλευθερία μας τὴν χρωστᾶμε σὲ σκληροὺς ἀγῶνες καὶ μεγάλες θυσίες ἀλλὰ καὶ βέβαιοι πὼς ἡ σημερινὴ συνεννόηση τῶν δύο λαῶν, ποὺ ἔδιωξαν ἀνάμεσα τους τὸ μῖσος — σφυρηλατεῖ δεσμοὺς ὄχι πιὰ σκλαβιᾶς, ἀλλὰ δημιουργικῆς καὶ διὰ τὰ δύο ἔθνη φιλίας.

Ὁ Δημ. Ταγκόπουλος διευθυντὴς τοῦ ἐξαιρετικοῦ φιλολογικοῦ περιοδικοῦ ὁ «Νουμᾶς» κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς λογοτέχνες τῆς περασμένης γενεᾶς, φυλακίστηκε στὰ 1921, γιὰ κάποια τυπικὴ δημοσιογραφικὴ παράλειψη. Στὸ κελὶ τῆς ὀλιγόμηνης φυλακίσεως του ἔγραψε μερικὰ πεζογραφήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων κι' αὐτὸ ποὺ δημοσιεύουμε σήμερα.

Ξαπλωμένος, μὲ τὴ ράχη του στραμένη πρὸς τὸν ἥλιο, ραχατεύει ὁ Ἀραμπῆς. Πρωῒ ἀνοιξιάτικο κι' οἱ φυλακισμένοι ἔχουμε βγῆ στὴ στενόχωρη αὐλή! Ἄλλοι καθισμένοι σὲ καρέκλες κι' ἄλλοι περπατῶντας πάνω - κάτω ρουφοῦμε λαίμαργα τὴν ἀνοιξιάτικη ὀμορφιά.

Κι' ὁ Ἀραμπῆς, μὲ τὴ ράχη του στραμένη πρὸς τὸν ἥλιο ραχατεύει. Θάχει ὥρα κι' ὥρα, ποὺ ραχατεύει ἔτσι ὁ Ἀραμπῆς καὶ δὲν ἐννοεῖ μὲ κανέναν τρόπο νὰ χαλάση τὸ ραχάτι του: Τοῦ πετᾶμε ποῦ καὶ ποῦ πετραδάκια στὴ ράχη του, τονὲ φωνάζουμε μὲ τ' ὄνομά του, τονὲ χαϊδεύουμε ἀλαφριὰ μὲ τὴ μύτη τοῦ παπουτσιοῦ μας, μ' αὐτὸς τίποτα.

Μᾶς περιφρονεῖ μὲ τὴν ἀδιαφορία του, κι' οὔτε κουνιέται καθόλου ἀπὸ τὴ θέση του. Ἴσως καὶ νὰ μᾶς ἐλεεινολογῆ καὶ νὰ λέη μέσα του:

— Κουτάνθρωποι, δὲν κάνετε κι' ἐσεῖς αὐτὸ ποὺ κάνω ἐγώ! Δὲν χαιρόσαστε καὶ σεῖς τὶς ὀμορφιὲς τῆς ζωῆς, μόνο χάνετε τὴν ὥρα σας μὲ μένα;

Γιατὶ δὲν μπορεῖ νὰ σκέφεται ἀλλιώτικα ὁ Ἀραμπῆς. Ἕνας γάτος, ποὺ αὐτοκαταδικάστηκε σὲ ἰσόβια δεσμὰ καὶ ποὺ ἔχει περάσει δεκαφτὰ ὁλόκληρα χρόνια στὴ φυλακή, θάχει πολὺ φιλοσοφήσει, καὶ θὰ βλέπη μὲ μάτια φίνα, ραφινάτα, τὴ ζωή!

— Γιατὶ ὁ Ἀραμπῆς καταδικάστηκε ἰσόβια, εἶναι ἰσοβίτης μὲ βεβαιώσανε δεσμοφύλακες καὶ παλαίμαχοι φυλακισμένοι!

Στὴ φυλακὴ μέσα γεννήθηκε καὶ στὴ φυλακὴ μέσα τ' ἀποφάσισε νὰ τερματίση τὴ ζωή του. Μακούς, σταχτερός, καλοθρεμένος, γυρίζει ἀπὸ δωμάτιο σὲ δωμάτιο, ἀνεβοκατεβαίνει τὶς πλατειὲς σκάλες, πηγαίνει στὰ ἐργοστάσια τῆς φυλακῆς, ξαπλώνεται σ' ὅποιο κρεββάτι τοῦ ἀρέσει, γυρίζει στὶς αὐλές, στοὺς εὐρύχωρους διαδρόμους κι' εἶναι δημοφιλέστατος ἐδῶ μέσα.

Ἀραμπῆ ἀπὸ δῶ, Ἀραμπῆ, ἀπὸ κεῖ. Κι' ὅλοι τὸν ἀγαποῦν, καὶ δὲν τοῦ χαλάει κανεὶς τὸ χατῆρι του. Πάει ὅπου θέλει, καὶ ζεῖ ὅπως θέλει.

Τὰ «κιγκλιδώματα» γι' αὐτόν, καὶ μονάχα γι' αὐτόν, δὲν κλείνονται τὸ βράδυ καὶ δὲν καρτεράει μὲ λαχτάρα πολλὲς φορές, σὰν καὶ μᾶς, τοὺς ἄλλους, νὰ χτυπήση ἡ αὐγινὴ καμπάνα στὶς ἔξη, γιὰ ν' ἀνοιχτοῦν τὰ κιγκλιδώματα, καὶ νὰ μᾶς δοθῆ μερικῶν τετραγωνικῶν μέτρων ἐλευθερία.

Ὁ Ἀραμπῆς τὴν τέτοια λαχτάρα δὲν τὴν δοκιμάζει ποτέ, οὔτε καμμιὰ ἀπὸ τὶς τόσες ἀγωνίες μας.

Μόνο μιὰ ἀγωνία δοκιμάζει ποῦ καὶ πού, σὰν καμμιὰ φορά, ἔτσι γιὰ γοῦστο τοῦ ἀνοίγουν οἱ δεσμοφύλακες τὴ μεγάλη πόρτα τῆς φυλακῆς καὶ τὸν φοβερίζουνε τάχα, πὼς θὰ τὸν ἀποφυλακίσουν. Τρέμει ὁ ἔρημος, μήπως τόνε ρίξουν στὴ μεγάλη κι' ἄγρια τῆς κοινωνίας φυλακή...

ΔΗΜ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 600)

Πῶς στεγνώνουν τὰ δέρματα.

Πρῶτος τρόπος. Στεγνώνομε τὸ κουνελόδερμα ὅπως τὸ γδάραμε, μὲ τὸ τρίχωμα πρὸς τὰ μέσα. Τὸ τσιτώνομε μὲ βέργες ἰτιᾶς ποὺ τὶς λυγίσαμε, καὶ τὸ κρεμᾶμε νὰ στεγνώσῃ σὲ μέρος μισοσκότεινο, στεγνὸ καὶ καθαρό.

Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ παραγεμίζωμε τὸ δέρμα μὲ ἄχυρα ἢ χαρτιά. Τὸ μαλλί του ἔτσι καταστρέφεται.

Ἄλλος τρόπος. Σκίζομε τὸ κουνελόδερμα στὴν κοιλιὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὴν οὐρά. Τὸ τεντώνομε πάνω σὲ μιὰ ξύλινη τάβλα, καὶ τὸ καρφώνομε μὲ τὸ τρίχωμα ἀπὸ μέσα.

Κρεμᾶμε τὶς τάβλες σὲ μέρος πάλι σκιερό, στεγνὸ καὶ καθαρό, ὡς νὰ στεγνώσουν.

Τὸ στέγνωμα κρατάει 20 ὡς 30 μέρες, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχή.

Ὡστόσο, ἐμεῖς πρέπει νὰ τὰ παρακολουθοῦμε, γιατὶ εἶναι φόβος ἀπὸ τὴν ὑγρασία νὰ παρουσιαστοῦν λεκέδες στὸ ἄτριχο μέρος, ὁπότε πρέπει νὰ τ' ἁπλώσουμε σὲ μέρος πιὸ στεγνό.

Ὅταν γδέρνομε τὸ ζῶο πρέπει νὰ προσέχωμε νὰ μὴ μένῃ στὸ δέρμα κρέας ἢ ὅ,τι ἄλλο ποὺ σαπίζει (αἷμα) γιατὶ τότε θὰ καταστραφῇ τὸ δέρμα.

Ἀφοῦ βεβαιωθοῦμε πὼς τὰ δέρματα στέγνωσαν καλά, τὰ φυλᾶμε σὲ ξύλινα κασονάκια ντυμένα μὲ γαλβανισμένη λαμαρίνα ἢ τσίγκινα, γοῦνα μὲ γοῦνα, ἀφοῦ τὰ πασπαλίσωμε πρὶν ναφθαλίνη. Κάθε τόσο ὅμως πρέπει νὰ ρίχνωμε μιὰ ματιὰ γιὰ νὰ βλέπωμε τί γίνονται.

Ἡ κατεργασία ὅμως τῶν δερμάτων εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη, καὶ θέλει εἰδικὸν τεχνίτη.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Ὥσπου νάρθῃ ὁ γιατρός

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 599)

Ἐπιβάλλεται ἀπόλυτη ἡσυχία. Οὔτε φωνές, οὔτε κουβέντες, οὔτε πολὺ φῶς. Ἕνας θὰ περιποιῆται τὸν ἄρρωστο, καὶ δὲν θὰ τὸν κουράζῃ μὲ ἐρωτήσεις. Ἡ ψυχραιμία εἶναι ἀπαραίτητη. Μὴ μετακινήσετε διόλου τὸν ἄρρωστο. Ἂν αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητο πρέπει νὰ μετακινηθῇ μὲ μεγάλη προσοχή, χωρὶς νὰ κουνηθῇ. Μὴν τοῦ δώσετε κανένα διεγερτικὸ (καφέ, τσάϊ, κ.λ.π.) οὔτε ἂν ζητήσῃ.

Σκεπᾶστε καλὰ τὸν πάσχοντα ὥστε νὰ εἶναι ζεστός.

Καὶ προσκαλέστε ἀμέσως καὶ πάντα τὸν γιατρὸ νὰ τοῦ κάνῃ ἀφαίμαξη καὶ νὰ τοῦ ὁρίσῃ τὴν θεραπεία ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ καὶ ποὺ μόνο ἕνας γιατρὸς εἶναι σὲ θέση νὰ ὁρίσῃ.

Ὁ γιατρὸς Κ.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΤΣΕΛΙΓΚΑΣ

(Σκίτσο Δ. Κ. Σφυρῆ)

ΓΥΡΝΩΝΤΑΣ ΑΠ' ΤΗ ΒΡΥΣΗ

(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Σημαιοφόρος

Ὁ Φάνης ἦρθε στὸ σπίτι, ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι, πολὺ εὐχαριστημένος. Ἄστραφταν τὰ μάτια του ἀπὸ ἔξαλλη χαρά. Ὅλο του τὸ πρόσωπο ἔδειχνε μιὰ βαθιὰ ἱκανοποίηση.

— Γιαγιὰ Καντιανή, φώναξε, μόλις μὲ εἶδε, μὲ ἔκαμαν σημαιοφόρο στὸ σχολεῖο. Εἶπαν πὼς εἶναι τιμὴ κι' ὅλοι μὲ συγχαίρονταν.

—Ἀγαπητό μου παιδί, ἡ σειρά μου λοιπὸν νὰ σὲ συγχαρῶ κι' ἐγώ. Πρέπει νάσαι περήφανος, ποὺ σὲ διάλεξαν γιὰ σημαιοφόρο.

— Σπουδαῖο πρᾶμα, εἶπε ὁ Τέλης ζηλιάρικα. Θὰ τὸν διάλεξαν γιὰ τὸ μπόϊ του.

— Ἦταν κι' ἄλλοι ψηλότεροι, εἶπε τ' ἀγόρι.

— Μὰ τότε σὲ διάλεξαν γιατὶ περπατᾶς μὲ ὁλόϊσιο τὸ κορμί, γιατὶ εἶσαι καλὸς στὴ γυμναστική.

— Μπορεῖ, εἶπε ὁ Φάνης κι' ἡ ἀχτίδα στὴν ὄψη του χλώμιασε λίγο.

—Ὁ Τέλης εἶναι ζηλιάρης κι' ἀνότητος εἶπε ἡ Ρηνούλα. Ἐγὼ ποὺ πρόσεχα ὅταν μαζευτήκαμε ὅλες οἱ τάξεις γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς σημαίας, ἄκουσα τὸ διευθυντὴ ποὺ τὸ εἶπε.

— Σημαιοφόρος ὁ Φάνης, γιὰ τὸν καλὸ χαρακτῆρα του καὶ τὴν πρόοδό του. Κι' ἀκόμη γιατὶ εἶναι ἕνα καλὸ Ἑλληνόπουλο.

— Ἔτσι εἶναι, Ρηνούλα, εἶπα κι' ἐγώ. Δὲν ἀρκεῖ τὸ ἀνάστημα ἢ τὸ βάδισμα ἢ τὸ γυμνασμένο κορμί. Ἡ Σημαία εἶναι τὸ σύμβολο τῆς Πατρίδας καὶ τῆς τιμῆς. Κυματίζει στὰ πλοῖα, στ' ἀεροπλάνα, στὰ κτίρια τὰ δημόσια, στὰ σχολεῖα καὶ στοὺς στρατῶνες. Εἶναι ὁ ἴσκιος τῆς πολυαγαπημένης πατρίδας καὶ τὸ κοντάρι της δὲν τὸ ἐμπιστεύονται παρὰ στὰ πιὸ ἄξια χέρια. Ὁ Φάνης λοιπὸν κρίθηκε ὁ καλλίτερος.

— Μόνο ποὺ ἔχω τώρα βαρύτερη ὑποχρέωση νὰ κρατήσω αὐτὴ τὴν τιμή.

— Καὶ θὰ τὴν κρατήσης, ἀγόρι μου. Γιατὶ δὲ μπορεῖς, πιὰ νὰ τὸ ξεχάσης πὼς σοῦ ἐμπιστεύθηκαν στὸ σχολεῖο σου τὸ πιὸ ἅγιο σύμβολο τῆς Ἑλλάδας: Τὴ γαλανὴ της σημαία. Τὰ χέρια ποὺ τὴν κρατοῦν δὲ μποροῦν νὰ κάμουν μιὰ πράξη ἀνάξια πιά. Κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς γαλανόλευκης, Φάνη, θὰ προχωρῆς ὁλοένα στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς.

Ὁ Φάνης συγκινημένος δὲν εἶπε πιὰ ἄλλη λέξη. Κι' ἐγὼ καμάρωνα τὴ χαρὰ τοῦ μικροῦ μου σημαιοφόρου. Δὲν ἔχει δίκιο νὰ εἶναι χαρούμενος; Εὔχομαι σὲ ὅλους σας τέτοια χαρά.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ ΜΑΓΙΚΟ ΠΟΡΤΟΦΟΛΙ

Μιὰ φορα κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε ἕνας φτωχὸς μπαλωματῆς. Μὰ οἱ δουλειές του δὲν πήγαιναν ποτὲ καλὰ καὶ πάντα ἦταν πεινασμένος καὶ δυστυχισμένος. Πολλὲς φορὲς πάνω στὸ κρεββάτι του συλλογιζόταν:

— Εἶναι τόσο σκληροὶ αὐτοὶ οἱ πλούσιοι, ποὺ θησαυρίζουν. Γεμίζουν τὰ σεντούκια τους λεφτὰ καὶ δὲν λογαριάζουν κανένα. Ἀπὸ τὴν τσιγγουνιά τους δὲν εἶναι ἱκανοὶ οὔτε τοὺς ἑαυτούς τους νὰ χορτάσουν. Μὰ ἂν ἤμουνα ἐγὼ πλούσιος καὶ τί δὲν θάκανα! Ὅλο καλά. Θὰ βοηθοῦσα ὅλον τὸν κόσμο. Πρὸ παντὸς τὴ φτωχολογιά!

Ξαφνικὰ ἐκεῖ ποὺ πήγαινε νὰ τὸν πάρη ὁ ὕπνος ἄκουσε μιὰ φωνή:

—Ἐγώ, εἶμαι ἡ Τύχη σου! Θέλεις νὰ γίνης πλούσιος; Πάρε αὐτὸ τὸ πορτοφόλι.

Καὶ κείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἔπεσε ἀπὸ τὸ χαμηλὸ ταβάνι τοῦ μαγαζιοῦ ἕνα πορτοφόλι.

— Πρόσεξε ὅμως, εἶπε ἡ φωνή. Τὸ πορτοφόλι αὐτὸ εἶναι μαγικό. Ἔχει μόνο μιὰ λίρα. Θὰ βγάλης ἀπὸ μέσα τὴ λίρα αὐτή. Μὰ μόλις τὴ βγάλης ἄλλη μιὰ χρυσὴ λίρα θὰ ξεπροβάλη μέσα στὸ πορτοφόλι σου. Κι' ἔτσι θὰ μπορῆς νὰ βγάνης ἀπὸ τὸ πορτοφόλι ὅσες λίρες θές. Ὅταν μαζέψης ὅσες νομίσης πως σοῦ εἶναι ἀρκετὲς τότε πρέπει νὰ ρίξης τὸ πορτοφόλι στὸ ποτάμι. Ἀπὸ τότε μπορεῖς νὰ ξοδεύης ὅσες θέλης καὶ ὅπως θέλης. Μὰ μέχρις ὅτου ρίξης τὸ πορτοφόλι στὸ ποτάμι δὲν πρέπει νὰ ξοδέψης οὔτε μιὰ λίρα. Γιατὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ὅλες οἱ λίρες σου θὰ γίνουν κάρβουνα...

Ἡ φωνὴ δὲν ξανακούστηκε πιά. Καὶ τότε ὁ μπαλωματῆς γιομάτος χαρὰ πῆρε στὰ χέρια τὸ πορτοφόλι κι' ἄρχισε νὰ βγάζη τὶς λίρες τὴ μιὰ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὴν μιὰ ἔβγαζε ἡ ἄλλη ξεφύτρωνε. Ἐκείνη τὴ νύχτα δὲν ἔκλεισε μάτι. Γέμιζε σακκούλια μὲ λίρες. Καὶ τὶς ἔκανε χαρούμενος σωροὺς - σωρούς.

— Πρωΐ πρωΐ σκεφτόταν θὰ πετάξω τὸ πορτοφόλι στὸ ποτάμι καὶ θὰ εἶμαι πλούσιος, πολὺ πλούσιος! Καὶ θὰ κάνω ὅλο καλωσύνες!

Μὰ σὰν ξημέρωσε, ὁ μπαλωματῆς σκέφτηκε πὼς ὅσα εἶχε μαζέψη δὲν ἦταν ἀρκετὰ γιὰ νὰ κάμη τὰ καλὰ ποὺ ἤθελε.

—Ἂς μαζέψω, σκέφτηκε, καὶ σήμερα καὶ αὔριο τὸ πετάω...

Μὰ τὰ ἴδια ἔκαμε καὶ τὴν ἄλλη μέρα. Τὰ ἴδια καὶ τὴν ἄλλη καὶ τὴν ἄλλη. Πέρασε ἔτσι μιὰ βδομάδα, δεύτερη βδομάδα, τρίτη. Πέρασε κι' ἕνας μῆνας.

Ὁ μπαλωματῆς ὅλο κι' ἀνέβαλλε. Πῆγε μάλιστα καὶ μέχρι τὸ ποτάμι μὰ γύρισε ἀπὸ κεῖ κρατῶντας στὰ χέρια του σφιχτὰ τὸ μαγικὸ πορτοφόλι.

Στὸ μεταξὺ ἔτρωγε κάπου - κάπου ἕνα ξεροκόμματο ψωμὶ ποὺ ζητιάνευε ἀπὸ τοὺς γείτονες του μὰ πιὸ ταχτικὰ ἔπεφτε νηστικός.

Ἔτσι περνοῦσαν τὰ χρόνια. Ὁ μπαλωματῆς γέμιζε σακκούλια μὲ λίρες καὶ πολλὲς φορὲς τὰ ἔκανε σωρούς, μεγάλους σωροὺς σ' ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ μαγαζιοῦ του. Κι' ὅλο ἔλεγε πὼς ἐπὶ τέλους θὰ πετάξη τὸ πορτοφόλι στὸ ποτάμι. Μὰ πάντα τὴν τελευταία στιγμὴ μετάνοιωνε.

Πέρασαν ἔτσι πολλὰ χρόνια καὶ μιὰ μέρα ὁ μπαλωματῆς πέθανε ἀπὸ τὴν κακοπέραση σκελετωμένος καὶ κιτρινιάρης.

Τὸν βρῆκαν νὰ κρατάη τὸ μαγικὸ πορτοφόλι σφιχτὰ στὰ ξυλιασμένα χέρια του ἐνῶ ἡ δίψα τοῦ χρυσαφιοῦ ἦταν ζωγραφισμ. η στὸ πρόσωπο του.

Ι ΑΝΕΜΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Ἡ συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἦταν ὅλοι μαζὶ δεμένοι μὲ σκοινὶ καὶ πολλὲς φορὲς ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ σκάβουν σκαλοπάτια στὸ γλυστερὸ πάγο μὲ τὴν ἀξίνα.

Ἐκείνη ἡ δεύτερη μέρα, ἦταν ἡ πιὸ κουραστικὴ τοῦ ταξιδιοῦ...

Ἀνέβαιναν, ἀνέβαιναν, κι' ἡ μιὰ κορυφὴ διαδέχονταν τὴν ἄλλη χωρὶς διακοπή...

Κατὰ τὶς τρεῖς, ὁ Ροβέρτος εἶχε γίνει κατάχλωμος, καὶ μὲ δυσκολία προχωροῦσε.

— Πρέπει νὰ σταματήσωμε φώναξε ὁ λόρδος. Ἂν ὄχι γιὰ μᾶς, τοὐλάχιστον γιὰ τὸ παιδί...

— Μὴ σᾶς μέλλει γιὰ μένα! Βαστάω ἀκόμη! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

— Μυλόρδε, ψιθύρισε ὁ Παγανέλι. Δὲν μποροῦμε νὰ περάσωμε τὴν νύχτα στὰ χιόνια... Αὔριο, κανεὶς μας δὲν θὰ ξυπνήσῃ.

— Μὰ δὲν γίνεται... Εἴμαστε ὅλοι ἐξαντλημένοι...

— Δυὸ ὧρες ἀκόμη... εἶπε ὁ Παγανέλι. Ἂς κάνωμε κουράγιο δυὸ ὧρες ὡς νὰ φτάσωμε στὴν πλαγιά!

— Ἐγὼ θὰ βαστάω τὸ παιδί! φώναξε ὁ Γουΐλσων.

Καὶ συνέχισαν τὴν πορεία μέσα στὸν ἀπέραντο παγετῶνα... Ὁ ἀέρας ἦταν ἀραιός, τ' αὐτιά τους βουΐζαν σὰ νἄχαν μεγάλο πυρετό, κι' ἀπὸ τὰ χείλη τους καὶ τὰ οὖλα τους ἄρχισε νὰ τρέχῃ αἷμα...

Ἔπρεπε ν' ἀναπνέουν συχνά, τόσο ἀραιὸς ἦταν ὁ ἀέρας, ἀλλὰ σὲ λίγο τοὺς ἔπιασε ὁ φοβερὸς ἴλιγγος τοῦ ὕψους, «ἡ ἀρρώστεια τοῦ βουνοῦ». Δὲν ἔβλεπαν πιὰ καθαρὰ μποστά τους...

Ὁ Γκλένερβαν τότε κατάλαβε πόσο ἀσυλλόγιστα εἶχε φερθῆ, νὰ παρασύρῃ τόσους ἀνθρώπους σ' ἐκείνη τὴν τρελλὴ περιπέτεια. Ἦταν ἀδύνατο νὰ προχωρήσουν ἄλλο.

Θὰ ἔμεναν ἐκεῖ, νὰ ξυλιάσουν στὸ χιόνι, καὶ οἱ δυὸ γυναῖκες ἄδικα θὰ τοὺς περίμεναν νὰ γυρίσουν.

Γιατὶ ἐκεῖ ποὺ εἶχαν φτάσει τὰ πράγματα, μόνον ἕνα θαῦμα θὰ μποροῦσε πιὰ νὰ τοὺς σώσῃ..

Κι' ὡστόσο αὐτὸ τὸ θαῦμα ἔγινε.

— Βλέπω μιὰ καλύβα! φώναξε ξαφνικὰ ὁ ταγματάρχης.

ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΥΝ ΤΙΣ ΚΟΡΔΙΛΛΙΕΡΕΣ

Ὁποιοσδήποτε ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Μὰκ Νάμπς, θὰ περνοῦσε ἑκατὸ φορὲς ἀπὸ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν καλύβα ποὺ ἦταν χωμένη στοὺς πάγους.

Ἔπρεπε νὰ τὴν ξεχώσουν ἀπὸ τὸ χιόνι. Ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα ἐπίμονη δουλειά, κατόρθωσαν νὰ τὴν κάνουν κατοικήσιμη.

Μὲ πόση χαρὰ χώθηκε σ' αὐτὸ τὸ ἄσυλο ἡ μικρὴ συντροφιά! Ἡ καλύβα ποὺ τὴν εἶχαν φτιάσει οἱ Ἰνδιάνοι ἦταν χτισμένη ἀπὸ τοῦβλα ψημένα στὸν ἥλιο. Ἦταν τετράγωνη, καὶ οἱ δυό της τοῖχοι ἦταν ἀπὸ τὸ γρανίτινο βουνό. Ἦταν δὲ χτισμένη ψηλά, σ' ἕνα βράχο ποὺ σχημάτιζε ταράτσα, κι' ἔτσι μέσα ἦταν ἀπολύτως στεγνή.

Σὲ μιὰ γωνιά, στὸ βάθος, ἦταν τὸ παραγώνι μὲ τὴν καμινάδα του, καὶ πλάϊ στιβαγμένα ξερόχορτα καὶ θάμνα τοῦ βουνοῦ, ἀπ' αὐτὰ ποὺ σκεπάζουν τοὺς βράχους.

Ἦταν ὅτι ἀκριβῶς τοὺς χρειάζονταν. Σὲ λίγο ἡ φωτιὰ τριζοβολοῦσε χαρούμενα στὸ παραγώνι, κι' ἀπάνω ἔτριζε ἡ καφετιέρα μὲ τὸν καφέ.

Ὁ Ροβέρτος ἤπιε ἕνα φλυτζάνι καφτὸ καφέ, ἔφαγε βιαστικὰ κάτι, κι' ἀποκοιμήθηκε ἀμέσως μπροστὰ στὴ φωτιά.

— Καλὴ εἶναι ἡ κονσέρβα! μουρμούρισε ὁ Παγανέλι ὅταν ἤπιε κι' αὐτὸς τὸν καφέ του, ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσα λίγο κυνήγι στὴ σοῦβλα!

— Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος φίλε μου; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Εἶμαι μυλόρδε! Ἀλλὰ συλλογίζομαι πὼς ἕνα καλὸ μπιφτέκι λάμας, εἶναι ὅτι μᾶς χρειάζεται.

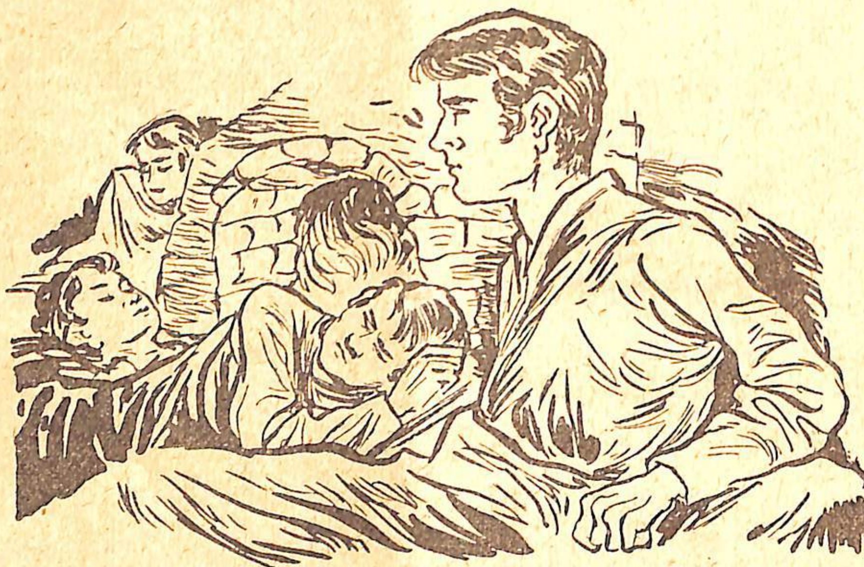
— Νὰ μᾶς λείπῃ! εἶπε ὁ λόρδος. Ὕστερα ἀπὸ τόση κούραση, ποιὸς ἔχει ὄρεξη νὰ πάῃ γιὰ κυνήγι;

Ἐκείνη τὴν στιγμή, ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα, ἀκούστηκαν τρομαγμένα οὐρλιαχτά... Θἄλεγε κανεὶς πὼς ἕνα κυνηγημένο κοπάδι ζώων φώναζε φοβισμένο.

— Τί νὰ εἶναι ἄραγε; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Νὰ εἶναι καμμιὰ χιονοστιβάδα;

— Μπά! Τέτοια ἐποχή; Ἀδύνατο!

Μόνο ὁ Λόρδος Γκλένερβαν δὲν κοιμόταν...

— Ζῶα φωνάζουν!

— Πᾶμε νὰ δοῦμε;

— Καὶ δὲν πᾶμε; Μόνο νὰ πάρωμε καὶ τὶς καραμπίνες μας μαζί!

Βγῆκαν ἀπὸ τὴν καλύβα.

Τὸ κρύο ἔξω ἦταν τσουχτερό, καὶ ἡ νύχτα ἀρκετὰ σκοτεινὴ γιατὶ τὸ φεγγάρι δὲν εἶχε ἀκόμη ἀνατείλει.

Ὡστόσο τὰ οὐρλιαχτὰ — οὐρλιαχτὰ ζώων σὲ πανικὸ — ἀκούγονταν τώρα πιὸ καθαρά.

Τί συνέβαινε;

Ξαφνικὰ ἕνας ὁλόκληρος καταρράχτης πέρασε ὄχι ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βρισκόνταν, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα μονοπάτι λίγο πιὸ ψηλά.

Ἕνας χείμαρρος ἀπὸ τρομαγμένα ζῶα... Δὲν ἦταν δέκα, δὲν ἦταν ἑκατό, ἦταν ὁλόκληρες χιλιάδες...

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἀπόσταση ἦταν δύσκολο νὰ ποῦν τί εἴδους ζῶα ἦταν: θηρία ἢ ἀγρίμια τῆς πάμπας;

Ὡστόσο πρὶν προφτάσουν νὰ καταλάβουν καλὰ-καλὰ τί συνέβαινε, τὸ ἔνστικτο τοὺς ὡδήγησε νὰ πέσουν ὅλοι κατάχαμα, γιατὶ τὸ κοπάδι περνοῦσε στὸ στενὸ μονοπάτι πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους.

Ὁ Παγανέλι ὅμως στάθηκε ὄρθιος, γιατὶ ἡ περιέργειά του ἦταν πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν σύνεσή του. Ὄχι ὅμως γιὰ πολλὴ ὥρα, γιατὶ τὰ ζῶα ἐκεῖνα τὸν ἔρριξαν χάμω παρευθείς. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀντήχησε τουφεκιά. Τὴν εἶχε ρίξει ὁ ταγματάρχης, σημαδεύοντας στὸν σωρό. Τοῦ φάνηκε πὼς εἶδε κάποιο ζῶο νὰ πέφτῃ, ἀλλὰ δὲν ἦταν καὶ τόσο βέβαιος. Σὲ λίγο ὡστόσο τὸ κοπάδι εἶχε χαθῆ στὶς πλαγιὲς τοῦ βουνοῦ.

— Ἄ! Ἐπιτέλους τὰ κρατῶ! ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Παγανέλι.

— Τί κρατᾶς, ἀγαπητέ μου; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Τὰ γυαλιά μου, διάβολε!

— Δὲν εἶσαι πληγωμένος;

— Ἄ, μπά! Διόλου! Λίγο μοναχὰ ποδοπατημένος...

— Μὰ ἀπὸ τί;

— Ξέρω κι' ἐγώ; Πέστε μου ἐσεῖς τί εἴδους ζωντανὰ ἦταν.

— Θὰ σᾶς πῶ ἀμέσως! φώναξε ὁ ταγματάρχης. Πρόφτασα καὶ σκότωσα ἕνα!

Σήκωσε ἀπὸ χάμω τὸ θήραμά του.

Ἦταν ἕνα ὄμορφο μικρὸ ζῶο, ποὺ ἔμοιαζε μὲ καμηλάκι χωρὶς καμπούρα. Τὸ κεφάλι ἦταν λεπτό, τὸ κορμὶ σβέλτο, τὰ πόδια μακριὰ καὶ φίνα. Τὸ τρίχωμά του ἦταν καφετὶ ἀνοιχτό, πολὺ ὡραῖο.

Μόλις τὸ εἶδε ὁ Παγανέλι, φώναξε:

— Ἄ! Ναί! Ξέρω! Εἶναι ἕνας γουανάκος ὅπως λέγεται ἐπιστημονικὰ «Χουανάκο ἢ Γκουανάκο» λατινικά.

— Καὶ στὴν ἁπλῆ γλῶσσα πῶς λέγεται;

— Ἄγριο... προβατοκαμηλάκι!

— Καὶ τρώγεται;

— Ἂν τρώγεται λέει! Τὸ κρέας του εἶναι σωστὴ ἀμβροσία!

— Ζήτω λοιπὸν ἡ ἀμβροσία!

— Ζήτω τοῦ ταγματάρχη ποὺ μᾶς τὴν προμήθεψε! Μὴν τὸ ξεχνᾶτε!

— Ζήτω καὶ τοῦ Παγανέλι ποὺ τὴν ἀναγνώρισε. Ποῦ νὰ ξέρωμε ἐμεῖς πὼς ὁ γουανάκος τρώγεται!

— Στὴν σοῦβλα θὰ εἶναι περίφημος!

— Δὲν ἔχομε καιρὸ νὰ τὸν φτιάσωμε στὴν σοῦβλα, εἶπε ὁ Παγανέλι. Νὰ ψήσωμε κομμάτια του στὴν χόβολη!

— Καλά! Καὶ ποιὸς θὰ τὸν γδάρῃ καὶ θὰ τὸν κομματιάσῃ;

— Ἐγώ! εἶπε ὁ Οὐΐλσων.

— Καλά. Τότε ἐγὼ θὰ τὸν ψήσω.

— Μὰ ξέρεις μαγειρική, Παγανέλι;
— Γάλλος καὶ νὰ μὴν ξέρω νὰ μαγειρεύω; Γίνεται;
—'Αλήθεια! Οἱ Γάλλοι θεωροῦνται σπουδαῖοι καλοφαγάδες...
"Υστερα ἀπὸ ἕνα τέταρτο, ὁ Παγανέλι ἔψηνε μαστορικὰ τὰ μπιφτέκια τοῦ γουανάκου στὴν χόβολη.
Καὶ σὲ λίγο, μοίραζε στοὺς συντρόφους του τὸ καλοψημένο κρέας ποὺ μοσχοβολοῦσε. "Ολοι τὸ πῆραν καὶ δάγκωσαν μὲ πολλὴ ὄρεξη... γιὰ νὰ τὸ φτύσουν σχεδὸν ἀμέσως.
— Φτοῦ! ἔκανε ὁ Οὐΐλσων. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀμβροσία σας; Δὲν μ' ἀρέσει!
— Οὔτε μένα!
— Οὔτε μένα!
— Αὐτὸ τὸ κρέας δὲν τρώγεται!
—"Εχει μιὰ ἀπαίσια μυρουδιά... Καὶ νὰ πέθαινε κανεὶς τῆς πείνας, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ φάη!
— Παγανέλι, τὴν ἔπαθες! εἶπε γελώντας ὁ Γκλένερβαν. "Η μᾶλλον τὴν πάθαμε ὅλοι!
— Σὲ βεβαιῶ, μυλόρδε, πὼς δὲν καταλαβαίνω! Τὸ κρέας τοῦ γουανάκου εἶναι ἐκλεκτό...
— Μήπως ἦταν... πολὺ σιτεμένο; ἔκανε σοβαρὰ ὁ ταγματάρχης.
"Ολοι γέλασαν.
Ξαφνικὰ ὁ Παγανέλι ἔμπηξε μιὰ φωνή:
—"Α! Τώρα κατάλαβα τί συμβαίνει! εἶπε. Πῶς δὲν τὸ σκέφτηκα ἀμέσως;
— Τί; Μήπως δὲν ἦταν γουανάκος;
—"Οχι. Δὲν γεννιέται τέτοιο ζήτημα. Γουανάκος ἦταν. Μόνον ποὺ τὸ κρέας του δὲν τρώγεται ὅταν τὸ ζῶο αὐτὸ τρέξει πολύ.
— Τί θέλετε νὰ πῆτε, κύριε Παγανέλι;
— Αὐτὸ ποὺ εἶπα. Πῶς τὸ κρέας του εἶναι ἐκλεκτὸ ἂν τὸ ζῶο σκοτωθῆ ξεκούραστο. "Αν τρέξη πολὺ καὶ κουραστῆ, τὸ κρέας του χαλάει.
— Αὐτὸ δείχνει πὼς τὸ ζῶο ἔρχονταν ἀπὸ μακριά.
— Καὶ συνεπῶς ὅλο τὸ κοπάδι.
— Εἶσαι βέβαιος γι' αὐτὸ ποὺ εἶπες; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.
— Κάτι παραπάνω ἀπὸ βέβαιος!
— Τότε τί ἦταν αὐτὸ ποὺ φόβισε τόσο αὐτὰ τὰ ζῶα καὶ τάδιωξε τόσο μακριά; Ποιὸ γεγονός; Ποιὸ φαινόμενο;
— Καὶ μάλιστα νυχτιάτικα!
— Ναί... Αὐτὴν τὴν ὥρα κανονικὰ ἔπρεπε νὰ κοιμοῦνται...
— Σ' αὐτὸ δὲν ἔχω καμμιὰ ἀπάντηση νὰ δώσω! ἔκανε ὁ σοφός. Ποῦ θέλετε νὰ ξέρω ἐγὼ τί φόβισε αὐτὰ τὰ ζῶα; Δὲν ἀποτελῶ μέρος τῆς συντροφιᾶς τους!
— Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχομε νὰ κάνωμε, εἶναι νὰ πέσωμε κι' ἐμεῖς καὶ νὰ κοιμηθοῦμε.
—'Αλήθεια! Δὲν σᾶς βλέπω ἀπὸ τὴ νύστα! εἶπε ὁ ταγματάρχης.
—"Ας κοιμηθοῦμε λοιπόν!
Τυλίχτηκαν ὅλοι στὸ «πόντσο» τους, καὶ ξάπλωσαν γύρω ἀπὸ τὴν φωτιά.
Σὲ λίγο στὸ χαμηλὸ καταφύγιο, δὲν ἀκούγονταν παρὰ ροχαλητὰ ὅλων τῶν εἰδῶν, ποὺ σχημάτιζαν σωστὴ συναυλία, μὲ τὸ «μπάσο προφόντο» τοῦ ταγματάρχη καὶ τὸν... ὀξύαυλο τοῦ Παγανέλι...
Μόνον ὁ λόρδος Γκλένερβαν δὲν κοιμόταν. Παρ' ὅλη τὴν κούραση καὶ τὴν νύστα ποὺ ἔνιωθε, μιὰ ἀπροσδιόριστη ἀνησυχία τὸν κρατοῦσε ἄγρυπνο... Χωρὶς νὰ τὸ θέλη, συλλογιζόταν ἐκεῖνο τὸ κοπάδι τῶν ἀγριμιῶν ποὺ ἔτρεχε ἀλαφιασμένο μέσα στὴν νύχτα, πανικόβλητο σὰν νὰ τὸ κυνηγοῦσαν μύριοι δαίμονες...
Γιατί ἔτρεχαν ἔτσι οἱ γουανάκοι; Τί νὰ τοὺς εἶχε ἄραγε φοβίσει; Αὐτὰ τὰ ζῶα δὲν ξεμυτίζουν ἀπὸ τὶς φωλιές τους τὴ νύχτα. Γιατί ἔτρεχαν ἔτσι σὰν τρελλά, στοὺς γκρεμοὺς τοῦ 'Αντοῦκο;
'Ο Γκλένερβαν εἶχε τὸ προαίσθημα κάποιου κοντινοῦ κινδύνου...
Θηρία δὲν ὑπάρχουν σ' ἐκεῖνα τὰ θεόρατα ὕψη... "Οχι! Κάτι ἄλλο εἶχαν φοβηθῆ οἱ γουανάκοι.. Κάτι ἄλλο... 'Αλλὰ τί;
Σιγὰ - σιγά, ἔνιωθε τὸν ὕπνο νὰ τὸν παίρνη. Σὰ μέσα σὲ μισολήθαργο, ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τὴν ἄλλη μέρα. Τὸ κατέβασμα θὰ ἦταν εὔκολο... Δὲν θ' ἀργοῦσαν νὰ φτάσουν στὴν πεδιάδα... Καὶ κεῖ ἴσως θὰ μάθαιναν σίγουρα γιὰ τὸν πλοίαρχο Γκράντ καὶ γιὰ τοὺς συντρόφους του...
"Αν πρόφταιναν νὰ κατέβουν τὸ βουνό. Μὰ γιατί νὰ μὴν προφτάσουν; Τί γελοῖες ἀνησυχίες ἦταν αὐτές;
Δὲν ἦταν ἀνησυχίες. "Ηταν προαισθήματα. 'Ο λόρδος ἀνασηκώθηκε καὶ κάθησε. "Ηταν ἀδύνατο νὰ τὸν πάρη ὕπνος.
Γιὰ μιὰ στιγμή, τέντωσε τὸ αὐτὶ ἀλαφιασμένος. Τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε... "Η μήπως ἔκανε λάθος; "Οχι. "Ακουγε πραγματικά. "Εναν ὑπόκοφο κρότο. Κάτι σὰν μακρινό, σὰν πνιγμένο μπουμπουνητό...
"Οχι ἀπὸ τὸν οὐρανό. "Οχι! Σὰ νὰ ἐρχόταν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Σταμάτησε. Ξανάρνισε. Σταμάτησε ξανά.
'Ο λόρδος τότε ἀποφασιστικὰ σηκώθηκε καὶ βγῆκε ἔξω. Τὸ κρύο ἦταν τσουχτερό, ἀλλὰ ὁ οὐρανὸς καθαρός. Ἡ διάφανη νύχτα ποὺ γαλάζωνε τὸ χιόνι, οἱ βουνοκορφὲς ποὺ ἔφεγγαν κρυστάλλινες, ἔδιναν μιὰ ἀνείπωτη μαγεία στὸ τοπεῖο.
'Ο Γκλένερβαν στάθηκε συνεπαρμένος ἀπὸ τὸν θαυμασμό, καὶ οἱ ἀνησυχίες του ὅλες διαλύθηκαν. 'Εκεῖ ὅμως ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ γυρίση στὸ καταφύγιο καὶ νὰ κοιμηθῆ, ξανάκουσε πιὸ καθαρὰ αὐτὴν τὴν φορά, τὸ πνιγμένο ἐκεῖνο καὶ βαρὺ μπουμπουνητό.
'Ετοιμάστηκε νὰ πάη νὰ ξυπνήση τὸν Παγανέλι, ὅταν ἄκουσε καθαροὺς κρότους αὐτὴ τὴ φορά: λὲς κι' ἔπαιρναν φωτιὰ ἡ μιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη ἕνα πλῆθος κάσσες μὲ πυρομαχικά...
Καὶ ξαφνικά, αἰσθάνθηκε τὴ γῆ νὰ τρέμη κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του...
— Φίλοι μου, γιὰ τὸν Θεό, ξυπνῆστε! φώναξε.
Μὰ οἱ ἄλλοι εἶχαν ξυπνήσει, καὶ πετάγονταν ἕνας - ἕνας ἀπὸ τὴν καλύβα.
— Σεισμός! φώναξε ὁ Παγανέλι. Εἴμαστε χαμένοι!
Καθὼς ξημέρωνε, μπόρεσαν νὰ παρακολουθήσουν σὰ μέσα σὲ βραχνᾶ, ἕνα θέαμα ἐφιαλτικό. Τὰ βουνὰ ἄλλαζαν θέση καὶ σχῆμα. Οἱ βουνοκορφὲς γκρεμίζονταν, οἱ Κορδιλλιέρες χόρευαν ἕναν χορὸ κολασμένο...
Αὐτοὶ οἱ τρομεροὶ σεισμοί, εἶναι κάτι συνηθισμένο στὶς Κορδιλλιέρες τῶν "Ανδεων, καὶ μάλιστα σ' ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ μέρος, ὅπου τὸ Κοπιάπο καταστράφηκε δυὸ φορὲς καὶ τὸ Σαντιάγκο τέσσαρες φορὲς μέσα σὲ δεκατέσσερα χρόνια...
Οἱ φωτιὲς οἱ ὑποχθόνιες τῆς γῆς, δουλεύουν μυστικὰ σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ μὴ μπορώντας νὰ βροῦν διέξοδο, προκαλοῦν αὐτοὺς τοὺς τρομεροὺς σεισμούς.
Καὶ τὸ παράξενο φαινόμενο ποὺ ζοῦσαν τώρα οἱ φίλοι μας, ἦταν αὐτό: "Ενα ὁλόκληρο κομμάτι τοῦ βουνοῦ—αὐτὸ ὅπου βρίσκονταν αὐτοὶ τώρα, κόπηκε σύρριζα, καὶ ἄρχισε νὰ κατρακυλάη στὶς πλαγιὲς τῶν "Ανδεων πρὸς τὴν πεδιάδα...
"Ηταν ἀλήθεια κάτι φριχτό, τὸ θέαμα αὐτῶν τῶν ἑφτὰ δυστυχισμένων, ποὺ εἶχαν ἁρπαχτῆ ἀπὸ τὰ κοντὰ θάμνα ποὺ φύτρωναν στοὺς βράχους, ἐνῶ τὸ πλάτωμα ἔτρεχε μὲ τὴν ταχύτητα ἑνὸς γοργοῦ τραίνου πρὸς τὰ κάτω...
"Ηταν θαῦμα πῶς δὲν εἶχαν σκοτωθῆ...

Τὸ κομμάτι τοῦ βουνοῦ κυλοῦσε μὲ τὴν ταχύτητα γοργοῦ τραίνου πρὸς τὴν πεδιάδα...

Δὲν εἶχαν τὴν δύναμη κὰν νὰ μιλήσουν. Οἱ ὑπόκωφοι κρότοι, ὁ θόρυβος ἀπὸ τὸ κύλισμα τῶν χιονοστοιβάδων, οἱ τεράστιοι γρανίτινοι ὄγκοι ποὺ ἔπεφταν στὸ κενό, τοὺς τρυποῦσαν τὸ τύμπανο ἐνῶ τὸ χιόνι τοὺς τύφλωνε καὶ τοὺς ἔπνιγε.
Καὶ ὁ τεράστιος γρανίτινος ὄγκος πάνω στὸν ὁποῖο ἦταν γαντζωμένοι, κυλοῦσε ἀδιάκοπα πρὸς τὴν πεδιάδα, πότε χωρὶς τινάγματα, σὰν ἕλκυθρο, πότε μὲ φοβερὰ τραντάγματα λὲς κι' ἦταν καράβι σὲ τυφῶνα. Πόσο κράτησε αὐτὸ τὸ κύλισμα, κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ. Σὲ τί γκρεμὸ καὶ σὲ τί βάραθρο θὰ ἔπεφταν, κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ συλλογιστῆ. "Αν κι' οἱ ἑφτὰ δυστυχισμένοι, δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ συλλογιστοῦνε τίποτε. Τυφλωμένοι, παραζαλισμένοι, καταφοβισμένοι γαντζώνονταν μ' ὅλη τὴ δύναμη τοῦ ἐνστίχτου ἀπὸ τὰ θάμνα, καὶ δὲν ἔλπιζαν κὰν οὔτε σὲ θαῦμα γιὰ νὰ σωθοῦν.

('Η συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες εἶναι μιὰ πανάρχαια ἑλληνικὴ παράδοση. Αἰῶνες π.Χ. οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας διωργάνωναν κάθε τετραετία στὴν Ὀλυμπία τοὺς ἀγῶνες τους. Αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν μιὰ ἱερὴ παράδοση. Οἱ πόλεμοι σταματοῦσαν ὅταν ἄρχιζαν οἱ ἀγῶνες. Αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἀγάπη

Τερματισμὸς στὸ δρόμο τῶν 100 μ.

ποὺ ἔδειχναν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας στὸ θεσμὸ τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.

Γιὰ πρώτη φορὰ μ.Χ. τὸ 1894 ἀποφασίσθηκε ἡ ἐπανάληψη τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀγώνων αὐτῶν ποὺ θὰ συναδέλφωναν τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου.

Οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ἀναβίωση ὀφείλονται στὸν γάλλο Βαρῶνο Ντὲ Κουμπερτέν.

Ἔτσι τὸ 1894 ἔγινε στὸ Παρίσι τὸ πρῶτο ὀλυμπιακὸ συνέδριο ποὺ ἔλαβαν μέρος ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὰ περισσότερα κράτη.

Σ' αὐτὸ τὸ συνέδριο ὁ ἕλληνας ἀντιπρόσωπος Βικέλας ἐπρότεινε ὅπως οἱ πρῶτοι ἀγῶνες διεξαχθοῦν στὴν Ἀθήνα. Ὅλοι συνεφώνησαν πὼς αὐτὴ ἡ τιμὴ ἀνῆκε δικαιωματικὰ στὴν Ἀθήνα, τὴν κοιτίδα τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Δημιουργήθηκε ὅμως τότε ἕνα πρόβλημα. Ἡ Ἀθήνα δὲν εἶχε στάδιο γιὰ νὰ γίνουν σ' αὐτὸ οἱ ἀγῶνες.

Συνεστήθηκε τότε μιὰ ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν τέλεση τῶν ἀγώνων στὴν Ἀθήνα. Πρόεδρος ἦταν ὁ τότε διάδοχος Κωνσταντῖνος.

Τὸ ἐπίσημο κράτος δὲν μποροῦσε νὰ προσφέρη χρήματα. Ἡ ἐπιτροπὴ ζήτησε βοήθεια ἀπὸ τοὺς πλούσιους Ἕλληνες τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Συγκεντρώθηκε ἕνα ποσὸν ἀρκετὰ μεγάλο. 332.756 δραχμές. Δὲν ἦταν ὅμως ἀρκετό. Ἕνας μεγάλος ἕλληνας προσφέρθηκε τότε νὰ φτιάση τὸ Στάδιο. Ἦταν ὁ μεγάλος εὐεργέτης Γεώργιος Ἀβέρωφ. Ἔτσι χάρις σ' αὐτὸν τὸ Στάδιο ἔγινε.

Καὶ τὸ 1896 ἡ Α΄ Ὀλυμπιάδα ἔγινε στὴν Ἀθήνα. 484 ἀθληταὶ ἔλαβαν μέρος, σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἐσημείωσαν μεγάλη ἐπιτυχία. (Τότε συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς ὡραῖο. Ἡ μεγάλη κοσμοσυρροὴ φιλάθλων ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ποὺ θὰ σημειωνόταν, θὰ εἶχε ἀσφαλῶς σὰν ἀποτέλεσμα νὰ δουλέψουν καλὰ οἱ... πορτοφολάδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Κι' αὐτὸ θὰ ἦταν εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ γοήτρου. Ὁ Διευθυντὴς Ἀσφαλείας τῆς Ἀθήνας, ὁ περίφημος Μπαϊρακτάρης ἐκάλεσε ὅλους τοὺς γνωστοὺς κλέφτες τῆς ἐποχῆς καὶ τοὺς εἶπε πὼς γιὰ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαπατήσουν τοὺς ξένους. Καὶ τὸ ἑλληνικὸ φιλότιμο νίκησε στὴν περίπτωση αὐτή. Οὔτε μιὰ καρφίτσα δὲν χάθηκε, οὔτε ἕνα πορτοφόλι δὲν ἐκλάπη, ἀπὸ τοὺς λωποδύτες τῆς ἐποχῆς, ποὺ θέλησαν νὰ συμβάλουν κι' αὐτοὶ κατὰ κάποιο τρόπο στὴν ἐπιτυχία τῆς Α΄ ὀλυμπιάδος).

Στοὺς ὀλυμπιακοὺς τοῦ 1896 ἡ Ἑλλάδα κέρδισε τὴν πρώτη θέση στὸν Μαραθώνιο δρόμο χάρις στὸν Μαρουσιώτη Σπύρο Λούη. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ προκάλεσε παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες.

Ἡ 2η ὀλυμπιάδα ἔγινε τὸ 1900 στὸ Παρίσι εἰς ἔνδειξιν τιμῆς πρὸς τὴν πατρίδα τοῦ Βαρώνου Ντὲ Κουμπερτέν, τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ποὺ μὲ τὶς προσπάθειές του ἀνεβίωσε τὸν θεσμό.

Ἔλαβαν μέρος 427 ἀθληταὶ καὶ εἶχε μεγαλύτερη ἐπιτυχία ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν.

Στὰ περισσότερα ἀγωνίσματα ἀναδείχθηκαν νικηταὶ οἱ Ἀμερικανοί.

Στὸν Ἅγιο Λουδοβίκο τὸ 1904 ἔγινε ἡ 3η ὀλυμπιάδα. 595 ἀθληταὶ ἀπὸ ὀκτὼ μόνον κράτη μετέσχον. Ἡ ἀποτυχία αὐτὴ ἀποθάρρυνε τὴν Διεθνῆ ὀλυμπιακὴ ἐπιτροπὴ καὶ πρὸς στιγμὴν ἐκινδύνευσε νὰ ματαιωθῆ ἡ ὡραία προσπάθεια.

Ἡ Ρώμη ὡρίσθηκε νὰ ὀργανώση τὴν 4η ὀλυμπιάδα τοῦ 1908. Οἱ Ἰταλοὶ ὅμως δὲν κατώρθωσαν νὰ ὑπερνικήσουν τὶς οἰκονομικὲς δυσκολίες καὶ ζήτησαν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν τιμὴ αὐτή.

Τὸ Λονδῖνον ἀντικατέστησε τὴ Ρώμη.

Ἔτσι 2.082 ἀθληταὶ ἀντιπροσωπεύοντες 22 κράτη συγκεντρώθηκαν καὶ ἀγωνίσθηκαν τὸ 1908 στὴν πρωτεύουσα τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Ἡ ἐπιτυχία ἦταν τεραστία τὸ 1912, 3.282 ἀθληταὶ ἐπῆγαν στὴν Στοκχόλμη καὶ ἔλαβον μέρος στὴν 3η ὀλυμπιάδα. Διεκρίθηκαν ἐξαιρετικὰ τότε οἱ Φινλανδοί.

Τὸ Βερολῖνον εἶχεν ὁρισθῆ σὰν τόπος τελέσεως τῆς 6ης ὀλυμπιάδος, ὅμως ὁ πόλεμος τὴν ἐματαίωσε.

Μετὰ τέσσερα χρόνια, τὸ 1920 στὴν Ἀμβέρσα στὸ Βέλγιον, ἔγινε ἡ 7η ὀλυμπιάδα. 2.741 ἦταν ὁ ἀριθμὸς τῶν μετασχόντων ἀθλητῶν.

Ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσεν ἡ 8η Ὀλυμπιὰς τοῦ 1924, ἡ ὁποία ἐτελέσθη στὸ Παρίσι μὲ συμμετοχὴ 3.385 ἀθλητῶν ἀπὸ 45 κράτη. Ἦταν ὅμως τόση ζέστη ὥστε εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου 10.000 μέτρων ἐτερμάτισαν μόνον 15 δρομεῖς, ἀπὸ τοὺς 39 ποὺ εἶχαν λάβει μέρος στὴν ἀφετηρία.

Τὸ 1928 στὸ Ἄμστερνταμ τῆς Ὀλλανδίας ἔγινε ἡ 9η ὀλυμπιάδα. Ἀντιπροσωπεύθηκαν 46 κράτη μὲ 3.905 ἀθλητές. Τότε οἱ Ἰάπωνες ἐνεφανίσθησαν γιὰ πρώτη φορά. Ἐπίσης γιὰ πρώτη φορὰ ἔγιναν ἀγωνίσματα γυναικῶν.

Ἡ κοσμοσυρροὴ ἦταν τόσο μεγάλη ποὺ ἡ Φινλανδικὴ ὁμάδα γιὰ νὰ μπορέση νὰ μπῆ στὸ Στάδιο καὶ νὰ παρελάση ἀναγκάστηκε νά... σκαρφαλώση ἀπὸ τὸν τοῖχο. Στὴν μακρυνὴ πολιτεία τοῦ Λὸς Ἄντζελες ὀργανώθηκε ἡ 10η ὀλυμπιάδα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πολιτεία βρισκόταν πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἠπειρωτικὴ Εὐρώπη μόνον

Ἡ μπάλλα ἔφυγε γιὰ καλαθιά.

1770 ἀθληταὶ μετέσχον.

Στὸ Βερολῖνο πρωτεύουσα τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας ἔγινε τὸ 1936 ἡ 11η ὀλυμπιάδα, 3.959 ἀθληταὶ ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν νίκη.

Μορφὴ τῶν ἀγώνων ἀναδείχθηκε ὁ μαῦρος Τζέσσε Ὄουενς ποὺ κέρδισε στὰ 100 μ., 200 μ., στὸ ἅλμα εἰς μῆκος καὶ παίρνοντας μέρος στὴ σκυταλοδρομία 4 Χ 100 μ. ἔδωσε τὴ νίκη στὴν ἀμερικανικὴ ὁμάδα.

Τὸ 1936 καθιερώθηκε καὶ ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὴν Ὀλυμπία τῆς ὀλυμπιακῆς φλόγας. Σ' αὐτὴ τὴ διαδρομὴ πῆραν μέρος 3.000 δρομεῖς.

Ἡ 12η καὶ 13η ὀλυμπιάδες τοῦ 1940, καὶ 1944 ἐματαιώθησαν λόγω τοῦ πολέμου.

Μετὰ τὸ πόλεμο οἱ νέοι ὅλου τοῦ κόσμου ἔδωσαν πάλι τὸ παρὼν στὴν 14η ὀλυμπιάδα τοῦ Λονδίνου. 5.000 ἀθληταὶ ἀπὸ 59 κράτη μετέσχον. Ἡ Ὀλλανδέζα ἀθλήτρια Φάνυ Μπλένκερς — Κοὲν ἀναδείχθηκε ἡ μορφὴ τῶν ἀγώνων ἀφοῦ κέρδισε τὶς πρῶτες νίκες στὰ 200 μ. τὰ 100 μ. τὰ 80 μ. μετ' ἐμποδίων καὶ στὴν σκυταλοδρομία 4 Χ 100 μ.

Τέλος στὸ Ἑλσίνκι πρὶν λίγους μῆνες, ἔγινε ἡ 15η ὀλυμπιάδα, μὲ συμμετοχὴ 7.000 ἀθλητῶν. Ἡ 16η θὰ ὀργανωθῆ στὴν Μελβούρνη τῆς Αὐστραλίας.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΡΕΚΟΡ

Πολλοὶ ἀναγνῶστες μας ζήτησαν νὰ γράψουμε γιὰ τὴν δυναμικότητα τοῦ σημερινοῦ ἀθλητισμοῦ σὲ σύγκριση μὲ τὴ προπολεμική. Ἱκανοποιώντας τὴν ἐπιθυμία τους αὐτὴ παραθέτουμε τὸν κατωτέρω πίνακα ποὺ δείχνει τὴν πρόοδο τοῦ ἑλληνικοῦ ἀθλητισμοῦ στὰ μεταπολεμικὰ χρόνια.

ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΑ ΡΕΚΟΡ (1931 — 1940)		ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΡΕΚΟΡ (1945 — 1952)	
100 μ. Φραγκούδης	10´´6	Πετράκης	10´´5
200 μ. Φραγκούδης	21´´6	Πετράκης	21´´8
400 μ. Μάντικας	50´´1	Σύλλης	48´´7
800 μ. Γεωργακόπουλος	1´57´´3	Δεπάστας	1´57´´4
1.500 μ. Γεωργακόπουλος	4´01´´4	Κανελλίδης	4´02´´7
5.000 μ. Ἀρβανίτης	15´19´´8	Μαυραπόστολος	15´09´´8
10.000 μ. Κυριακίδης	32´28´´	Μαυραπόστολος	32´20´´
Μαραθώνιος: Κυριακίδης	2 ὥρ. 40´	Ραγάζος	2 ὥρ. 35´34´´
3.000 μ. steepl Γούτης	9´37´´	Μελιδώνης	9´30´´
110 μ. ἐμποδ. Μάντικας	14´´8	Καμπαδέλλης	15´´1
400 μ. ἐμποδ. Μάντικας	53´´5	Κοσμᾶς	53´´9
Ἅλμα εἰς ὕψος: Παπανικολάου	1.89	Παρόδος	1.90.5
Ἅλμα εἰς μῆκος: Λαμπράκης	7.37	Κηπουρὸς	7.06
Ἅλμα τριπλοῦν: Παλαμιώτης	15.03	Μιχαὴλ	14.64
Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: Χλέντζος	4.01.5	Εὐσταθιάδης	4.21
Σφαιροβολία: Στεφανάκης	14.50	Γιαταγάνας	15.58
Δισκοβολία: Σύλλας	51.00	Σύλλας	50.24
Ἀκοντισμός: Παπαγεωργίου	64.69	Ρουμπάνης	65.98
Σφυροβολία: Δημητρόπουλος	50.22	Παπαγεωργίου	47.95

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Χωρὶς προκλητικότητα

Ἄφοβοι, λοιπόν; Μάλιστα, ἄφοβοι ἀπέναντι σὲ ὁποιαδήποτε καὶ σὲ ὁσηδήποτε ἀντίδραση. Ἀφοῦ ἔχουμε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ἐφαρμόσουμε στὴ ζωή μας τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε προϋπολογίσει καὶ τὴν ἀντίδραση.

Προσοχὴ ὅμως! Αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι σώνει καὶ καλὰ πρέπει νὰ προκαλοῦμε ἐχθρότητες. Ἐνῶ θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε πραγματικὰ ἄφοβοι, ταυτοχρόνως ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ ἀποφεύγουμε κάθε τι, ποὺ εἶναι προκλητικὸ ἢ προσβλητικὸ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἀκριβῶς, ἐπειδὴ διεξάγουμε μιὰ μάχη, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κάνουμε ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ πολλὲς οἰκονομίες στὶς δυνάμεις μας.

Ἂς πάρουμε πάλι τὸ παράδειγμα αὐτὸ ποὺ εἴχαμε καὶ στὸ περασμένο σημείωμά μας: Τὸν τρόπο τῆς ψυχαγωγίας μας. Νὰ ἀκολουθήσουμε τὸ δικό μας δρόμο, σύμφωνοι. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς συνέπεια νὰ ἐξερεθίσουμε τοὺς ἄλλους.

Πῶς θὰ τοὺς ἐξερεθίζαμε; Ἂν παραδείγματος χάριν, μᾶς καλέσουν νὰ πᾶμε κάπου, ὅπου ἐμεῖς κρίνομε, ὅτι δὲν θὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τὴ γραμμὴ ποὺ ἔχουμε χαράξει. Θὰ πρέπει βέβαια ἐμεῖς νὰ μὴ πᾶμε. Ὁ τρόπος ὅμως ποὺ θὰ ἀποκρούσουμε τὴν πρόταση μπορεῖ νὰ εἶναι καλός, ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι καὶ κακός, ἔτσι ποὺ νὰ ἐξερεθίσῃ αὐτοὺς ποὺ μᾶς προσκαλοῦν. Ἂν λόγου χάριν δειχθοῦμε ὑπερήφανοι, αὐτὸ μπορεῖ νὰ τοὺς πειράξῃ, πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶναι σωστό. Ἂν δηλαδὴ ὁ τρόπος μας εἶναι σὰν νὰ τοὺς λέει: «Μὲ βλέπετε; Ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν καὶ σᾶς! Σεῖς ἐπειδὴ δὲν ἀκολουθεῖτε τὸν δρόμο μου εἶσθε σὰν σκουλήκια μπροστά μου. Ἀληθινὰ σᾶς συχαίνουμαι». Ἂν φερθοῦμε ἔτσι τότε οἱ ἄλλοι θὰ πειραχθοῦν καὶ μὲ τὸ δίκηο τους. Ἐνῶ ἂν ἀπαντούσαμε μὲ σταθερότητα ἀλλὰ καὶ μὲ ταπείνωση, εἶναι ἐνδεχόμενο ὁ τρόπος μας, νὰ εἶχε στοὺς ἄλλους πιὸ μεγάλη ἐπίδραση κι' ἀπ' τὴν ἴδια τὴν ἄρνησή μας, νὰ λάβουμε μέρος στὴ διασκέδαση.

Ἐπίσης ἂν ἀπαντούσαμε μὲ νευρικότητα καὶ θυμούς, πάλι θὰ εἴχαμε ἄσχημο ἀποτέλεσμα, γιατὶ αὐτὸ θὰ πείραζε τοὺς ἄλλους. Τὸ ἴδιο θὰ συνέβαινε ἂν εἴχαμε μέσα μας πειραχθῆ ἀπ' τὴν πρότασή τους καὶ τοὺς ἀπαντούσαμε πικραμένοι. Αὐτὸ θὰ προκαλοῦσε καὶ σὲ κείνους ἀντίστοιχο αἴσθημα, ποὺ θὰ ὁδηγοῦσε σὲ λογομαχίες καὶ τσακώματα.

Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ προσέξουμε πολὺ τὸν τρόπο μας, ὅταν πρόκειται νὰ ἐπιμένουμε σὲ μιὰ καλὴ ἀπόφασή μας. Ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ἀγάπη, συνδεδεμένες μὲ τὴ δύναμη καὶ τὴ σταθερότητα χαρακτῆρος, μποροῦν νὰ κυριέψουν ἀκόμα καὶ τὰ πιὸ δυσκολόπαρτα φρούρια. Μιὰ ἱστοριοῦλα ποὺ εἶναι πραγματικὸ γεγονὸς θὰ μᾶς τὸ δείξῃ πιὸ καθαρά.

Μιὰ φορά, λέει, σὲ μιὰ πόλη τῆς Ἀμερικῆς ἕνας νέος φαρμακοποιὸς ἄνοιξε φαρμακεῖο. Αὐτὸ ἔκαμε ἄνω-κάτω τὸν παληὸ φαρμακοποιό, ποὺ μέχρι τότε ἦταν ὁ μόνος μέσα στὴν πόλη. Ἀπ' τὸ θυμό του, ὁ παληὸς ἄρχισε νὰ κατηγορῇ τὸν καινούργιο καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὰ φάρμακά του. Ὁ καινούργιος τὰ ἔμαθε, θύμωσε κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του, κι' ἀποφάσισε νὰ τοῦ κάμῃ μήνυση ἐπὶ συκοφαντίᾳ. Πῆγε, λοιπόν, στὸν καλύτερο δικηγόρο μέσα στὴν πόλη τους γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ τὴν ὑπόθεση. Ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἄκουσε τὴν ἱστορία, ἀντὶ νὰ κάμῃ τὴ μήνυση, τοῦ εἶπε: «Δὲν προσπαθεῖς μὲ τὴν καλωσύνη;» Ὁ νέος φαρμακοποιὸς ἦταν ἀρκετὰ φρόνιμος, καὶ τὸν ἄκουσε. Τὴν ἄλλη μέρα μερικοὶ ἀπ' τοὺς πελάτες του τοῦ διηγήθηκαν τί εἶχε πάλι ξεφουρνίσει ἐναντίον του ὁ παληὸς φαρμακοποιός. Ἐκεῖνος, ἀφοῦ τοὺς ἄκουσε μὲ ἠρεμία, ἄρχισε μὲ πολὺ ζῆλο νὰ δικαιολογῇ τὸν ἀρχαιότερό του συνάδελφο καὶ νὰ τὸν ἐπαινῇ μὲ τὰ καλλίτερα λόγια, σὰν νὰ ἦταν ὁ στενώτερος φίλος του. «Ὁ φαρμακοποιὸς αὐτός», κατάληξε, «θὰ εἶναι γιὰ μᾶς τοὺς νεωτέρους ἕνα φωτεινὸ παράδειγμα. Θὰ εἶμαι εὐτυχής, ἂν μπορέσω νὰ τοῦ μοιάσω». Αὐτὸ ἔγινε κι' ἄλλες φορές. Φυσικὰ τὰ καλὰ λόγια τοῦ νέου φαρμακοποιοῦ δὲν ἄργησαν νὰ πᾶνε στὰ αὐτιὰ τοῦ ἄλλου, ποὺ τώρα ἐκεῖνος πιὰ βιαζόταν νὰ συναντήσῃ τὸ νέο του συνάδελφο καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ στὴ σταδιοδρομία του.

Ἡ ἱστορία αὐτὴ δὲν φανερώνει μόνο τὴ δύναμη τῆς καλωσύνης, ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο: Πόσο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀναγνωρίζουμε καὶ νὰ διακηρύττουμε ὅ,τι καλὸ ἔχει ὁ ἄλλος. Ὅταν μὲ χαρὰ ἐξυψώνουμε τὸν ἄλλον περισσότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας, τοτε ὑπάρχει μεγαλύτερη πιθανότης νὰ τὸν κερδίσουμε καὶ στὸ ζήτημα ποὺ ὑστερεῖ. Ἔτσι, ἄλλως τε, δὲν συμπεριφερόταν καὶ ὁ Κύριός μας πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς; Τοὺς περιφρονοῦσε; Ἀγάπη καὶ καλωσύνη τοὺς ἔδειχνε. Ἂς Τὸν μιμηθοῦμε, λοιπόν, κι' ἐμεῖς.

Ο ΠΑΤΗΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἀπὸ ὅσα μᾶς στέλνουν οἱ φίλοι μας

ΘΕΕ!

Θεὲ τῆς Γῆς καὶ τ' Οὐρανοῦ
ποὺ εἶσ' ὅλος ἀγάπη
καὶ σύμβουλος κάθε καλοῦ
κι' ἐλπίδα μας μεγάλη...

Δῶσ' μας τὸ φῶς μέσ' τὴν καρδιὰ
στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας
κι' ὁδήγα μας πιὸ θαρρετὰ
στὸ δρόμο τῆς ζωῆς μας!

(Παιδόπολη Ζηροῦ)
Κ. ΛΑΠΠΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Γυρίζοντας κανεὶς στὰ στενὰ τῆς Ἄρτας, θὰ δῆ σ' ἕνα φτωχόσπιτο κολλημένη μιὰ μαρμάρινη πλάκα. Ἡ ἀσπράδα τοῦ μαρμάρου γίνεται πιὸ χτυπητὴ ἀπὸ τὸ σκοῦρο χρῶμα τοῦ μουχλιασμένου τοίχου. Καὶ γράφει ἐπάνω ἡ πλάκα:

«Ἐδῶ πέθανε ὁ Κώστας Κρυστάλλης τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1894 σὲ ἡλικία 26 χρονῶν».

Εἶναι ὁ Ἠπειρώτης ποιητὴς ποὺ ἄνθισε καὶ μαράθηκε γρήγορα, σὰν τ' Ἀπριλιάτικα λουλούδια.

Γεννήθηκε στὸ σκλαβωμένο τότε Συρράκο, ψηλὰ στὴν Πίνδο. Κυνηγημένος ἀπ' τὴ φτώχεια καὶ τὴ σκλαβιά, πῆγε στὴν Ἀθήνα καὶ δούλευε σ' ἕνα τυπογραφεῖο. Μὰ ὁ Κρυστάλλης ἦταν γεννημένος ποιητὴς τῆς Ρούμελης· διατηροῦσε φλογερὴ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο του, λαχταροῦσε τὶς ἐλατόσκεπες κορφὲς τῆς Πίνδου καὶ τὶς δροσερὲς βρυσοῦλες της· ὀνειρευόταν τὴ ζωὴ τῆς στάνης· ἔβλεπε πάντα μπροστά του τὸ βοσκὸ μὲ τὴ φλογέρα του, τὴ βλαχοπούλα μὲ τὴ ρόκα της ἢ μὲ τὸν ἀργαλειό της, τὸ ζευγολάτι μὲ τὸ ζευγάρι. Περνοῦσαν ἀδιάκοπα ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τ' ἀμέτρητα γιδοπρόβατα τοῦ Συρράκου κατεβαίνοντας τὸ χειμῶνα στὰ χειμαδιὰ τοῦ κάμπου κι' ἀνεβαίνοντας τὸ καλοκαῖρι στὰ λειβάδια τοῦ βουνοῦ. Κι' ἔνιωθε ν' ἀντηχοῦν οἱ φαραγγὲς ἀπὸ τὴ χαρούμενη φωνὴ τῶν κουδουνιῶν. Μ' ἕνα λόγο, νοσταλγοῦσε τὸ χωριό του μ' ὅλες τὶς ὀμορφιές του. Καὶ τὶς ὀμορφιὲς αὐτὲς τὶς τραγουδοῦσε σὲ στίχους ζηλευτούς. Ἦταν κι' ἔμεινε ὁ «τραγουδιστὴς τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς στάνης». Ἀλλὰ ἡ σκληρὴ ζωὴ τῆς Ἀθήνας ἔπνιγε τὸν τραγουδιστή. Ὁ νοσογόνος ἀέρας τοῦ Τυπογραφείου δηλητηρίαζε τὴν τρυφερὴ νιότη του. Ἔπαθε ἀρρώστεια φοβερή. Καὶ σὰν τὸ πληγωμένο πουλί, μάζεψε τὶς σπασμένες φτεροῦγες του, τραβήχτηκε στὴν Ἄρτα καὶ σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιὰ ξεψύχησε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γέροντα πατέρα του καὶ τῶν ἀδερφιῶν του, φτασμένων ἐκεῖ ἀπὸ τὸ Συρράκο. λίγες ὧρες προτήτερα.

Οἱ εὐγενικοὶ Ἀρτινοὶ ἀνάστησαν μαρμαρένιο τὸν ποιητὴ στὴν εἴσοδο τῆς πόλης καὶ δίπλα στὸ ποτάμι. Ἀγναντεύει ἀπὸ ἐκεῖ τὸ Λευτερωμένο τώρα Συρράκο του.

Πολλὲς βραδυὲς σταθήκαμε συγκινημένοι μπροστὰ στὸ δοξασμένο βλαστάρι τῆς Πίνδου. Μαζὶ μὲ τὸ μουρμουρητὸ τοῦ ποταμιοῦ, θαρρούσαμε πὼς ἀκούγαμε τὸν τελευταῖο στίχο τοῦ ποιητῆς τῆς Ρούμελης ποὺ φανερώνει καὶ τὸν αἰώνιο καϋμὸ τῆς ψυχῆς του:

«Θέλω νὰ ζῶ μὲ τὰ βουνά, τί θὰ μὲ φάῃ ὁ κάμπος».

ΒΙΚΤΩΡ ΣΑΜΠΑΣ & Κ. ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
(Μαθηταὶ Γυμνασίου Ἀρρένων Ἄρτης)

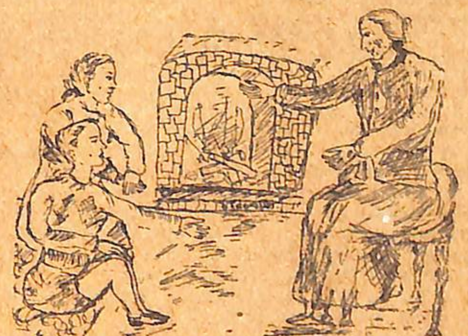

ΑΝΑΤΟΛΗ
(Σκίτσο Δ. Κ. Σφυρῆ)

ΤΟ ΚΡΙΝΑΚΙ

Τὸ ρημοκκλῆσι πιὰ παντέρημο
χλωμὴ σβυσμένη ἡ Παναγιά του.
Μονάχο ἕνα κρινάκι φούντωσε
τὰ κάτασπρα ἀνθοπέταλά του.
Στὸ εἰκόνισμα ἀπὸ κάτου.

Ν. ΣΑ·Ι·ΝΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
(Σκίτσο Ἐξάφαλμου)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΚΩΝ)ΤΙΝΕ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ γιὰ τὴν τόσο ὡραία ἐπιστολή σου καὶ τὰ καλὰ καὶ εὐγενικὰ λόγια σου. Ἡ συνδρομή σου ἐλήφθη.

⁂ Χάρηκα πολὺ ποὺ ἀποκτῶ μιὰ καλὴ φίλη σὰν καὶ σένα ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΝΤΑ. Σοῦ εὔχομαι νὰ πραγματοποιήσης τοὺς σκοπούς σου καὶ νὰ γίνης μιὰ καλὴ καὶ σπουδαία φαρμακοποιός.

⁂ Χάρηκα πολὺ ΑΡΓ. Λ. ΓΚΡΕΚΟ ποὺ ἀποκτῶ ἕνα καλὸ φίλο. Δυστυχῶς τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα σου δὲν ττὸ ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου. Ἐπειδὴ εἶσαι νέος φίλος ἐπαναλαμβάνω ἐδῶ ὅσα κατὰ καιροὺς ἔχω ἐπαναλάβει: κάθε θέμα πρέπει νὰ μοῦ τὸ γράφετε σὲ χωριστὸ χαρτί. Χωριστὰ τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» χωριστὰ τὶς σπαζοκεφαλιές, χωριστὰ τὸ γράμμα ποὺ δὲν ἔχει σχέση μὲ οἰκονομικά, χωριστὰ τὸ γράμμα ποὺ ἔχει σχέση μὲ οἰκονομικά.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ ΛΑΜΠΡΟ ΣΤ. ΝΤΟΤΣΙΑ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

⁂ Ὁ φίλος μου Α. Β. μοῦ ζήτησε τὸ ψευδώνυμο Ρομπὲν τῶν Δασῶν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ψευδώνυμο αὐτὸ τὸ ἔχει ἄλλος τοῦ δίνω ἐγὼ κάτι τὸ παρόμοιο. Ὁ «Ρομπὲν τοῦ Λόξλεϋ».

⁂ Καλὰ ἀγαπητὴ ΡΟΥΛΑ. Δὲν ὑπάρχει θέμα γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Ἀγγέλας κλπ. Πῶς περνᾶς; Εἶσαι τώρα καλά;

⁂ Δὲν καταλαβαίνω ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΕ γιατί ἀκριβῶς μὲ ρωτᾶς γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο Κουκούρα. Μήπως εἶναι οἰκονομικῆς φύσεως; Θὰ πάρης τότε ἀπάντηση ἀπὸ τὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως. Πάντως στὸν διαγωνισμὸ μόνο γιὰ τὸ χάρτη τοῦ τεύχους ποὺ προκηρύσσεται θὰ γράψετε.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Ἀλεξάνδρου Βρατσαλῆ, Ψὶν τοῦ τῆς Δρυός, Β. Π. Γ. (Αὐγερινοῦ), Παπαδοπούλου Θεοδώρου, Καίτης Δαμιανάκη.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, Σωτήρης Χρ. Καρλῆς, Θεόδωρος Παπαδόπουλος, Παναγιώτης Καψάλης, Δημήτριος Σιακαβάρας, Ἀπόστολος Παπουτσῆς, Ἀνέστης Μπαχατηρόγλου, Γεώργιος Κ. Σαουλίδης, Ἀλέξ. Βρατσαλῆς, Ἀντώνιος Χρ. Γαϊτάνης, Σωτήρης Χρ. Καρλῆς, Ἀναστάσιος καὶ Σωτ. Καρλῆς, Δημ. Σαμαρτζῆς καὶ Ἀναστάσιος καὶ Σωτ. Καρλῆς.

⁂ Πῆρα τὴν ἀθλητικὴ συνεργασία ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Θανάσης Μπέμπης, Ἐξαγριωμένος Γάτος, Θεόδ. Παπαδόπουλος, Λαμ. Ντότσιας, Γεώργιος Παπαδόπουλος, Η. Κ., Κ. Μίσσιος, Ἀπόστολος Ἀσλαιόγλου.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεώργιος Καραγιαννίδης (καλούτσικο. Δοκίμασε νὰ φτιάσης κάτι καλύτερο). Μαῦρος Πειρατὴς (ἔτσι κι' ἔτσι), Μιχ. Γεωργ. Μαραγγούλας (καλό). Π. Κανελλόπουλος (ἔτσι κι' ἔτσι). Ἐξαγριωμένος Γάτος (καλό). Ἀδὰμ Μυρσιλίδης (καλό). Θ. Μπέμπης καλό. Ἐκεῖνο τὸ σύντριμμα δὲν κατάλαβα μόνο ποῦ στηρίζεται καὶ πῶς εἶναι ἔτσι τοποθετημένες οἱ βάσεις του. Λὲς κι' εἶναι ἐλαστικό). Ἀγρινιώτικος Λαουτζῖκος (καλούτσικα καὶ καλά). Α. Β. (καλὰ ἀλλὰ μὲ μολῦβι). Δημ. Κ. Σφυρῆς (ὁ ἥλιος δὲν ἔχει τὴν προοπτικὴ ποὺ πρέπει. Λὲς καὶ βγαίνει ἀπὸ δυὸ βουνά. Ὁ τσέλιγκας πολὺ καλό).

⁂ ΓΕΡΑΣΙΜΕ ΣΑΝΟΥΤΣΟ. Πῆρα τὸ γράμμα του μὰ δὲν κατάφερες νὰ μὲ ξεγελάσης. Νὰ πῆς στὸν Τῖμο Δώρη ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γνώριζα, τὸ μυστικό του. Αὐτὸν τὸν συγχωρῶ καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω φίλο καλὸ ὅπως πρῶτα. Ὅσο γιὰ σένα... Τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάμης εἶναι νὰ μὴ μοῦ ξαναγράψης. Προτιμῶ νὰ μὴ ξανακούσω τίποτε γιὰ σένα. Νὰ σὲ ξεχάσω. Καὶ θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Τῖμο Δώρη νὰ διακόψη κάθε σχέση μαζί σου. Καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς αὐτὸς θὰ μ' ἀκούση καὶ θὰ σὲ ἀποκηρύξη μιὰ γιὰ πάντα! Δὲν πρόκειται νὰ τοῦ προσφέρης τὴν παραμικρὴ ὑπηρεσία μὲ τὴν παρέα σου. Θὰ τὸν βλάψης. Θὰ τὸν καταστρέψης μὲ τὶς ἀνεμυαλιές σου! Συνεννοηθήκαμε ἢ ὄχι;

⁂ Εὐχαριστῶ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΣΧΟ (Ἔδεσσα) γιὰ τὰ ποιήματά σου! Ὅπως πάντα καλά.

⁂ Ὁ ΑΓΡΙΝΙΩΤΙΚΟΣ ΛΑΟΥΤΖΙΚΟΣ μοῦ καταγγέλει ὅτι «ἡ ἀρχαία τριήρης» ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 1 - 10 - 52 εἶναι ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς 4ης Γυμνασίου. Μοῦ τὴν ἔστειλε ὁ Χαροκόπης. Περιμένω ἐξηγήσεις του.

⁂ Καλὸς εἶναι ὁ «Χειμώνας» ΚΕΡΑΥΝΕ. Καὶ τὰ ἄλλα δυὸ ἀρκετὰ καλά.

⁂ Καὶ τὰ δυό σου ποιήματα ΙΩΑΝΝΗ ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ καλά. Δέχομαι τὴν διαβεβαίωσή σου ὅτι εἶναι δικά σου, ἀλλὰ σοῦ λέω κι' ἐγὼ πὼς πάντως εἶναι ἐπηρεασμένα. Τὸ «χωρὶς ψωμί, χωρὶς φαΐ κι' αὐτὴ τὴ μέρα» δὲν σοῦ θυμίζει τίποτα;

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ «Ἡλιοβασίλεμα» ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΦΥΡΗ.

⁂ Γράφε στίχους ΣΩΤΗΡΗ ΧΡ. ΚΑΡΛΗ μὰ πρὸ παντὸς διάβαζε. Διάβαζε ποιήματα. Δὲν ὑστρεῖς στὴ στιχουργία. Ἀλλὰ στὰ ἄλλα...

⁂ Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ἀγαπητή μου ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ. Δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόσο κουράγιο μᾶς δίνουν στὸ τόσο δύσκολο καὶ ἐπίπονο ἔργο μας τὰ καλὰ λόγια τῶν καλῶν μας φίλων. Τὰ ποιήματά σου ἔχουν τὴν μουσικότητα τοῦ στίχου γιὰ τὴν ὁποίαν ἐσεῖς οἱ Κρητικοὶ εἴσαστε περίφημοι. Ὑστεροῦν λίγο στὴ ρίμα καὶ στὰ νοήματα. Εἶμαι ὅμως βέβαιος πὼς καλλιεργώντας τὸ ταλέντο σου θὰ γράψης κάτι καλό. Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον τὸ πεζό σου.

⁂ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς μὲ ἱκανοποίησε τὸ ποίημά σου ΚΩΝ)ΤΙΝΕ Π. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟ. Οἱ στίχοι σου θέλουν πολὺ διόρθωμα. Ἂν τὰ καταφέρω θὰ τὰ δημοσιεύσω μὲ τὴ σειρά τους!

⁂ Βρὲ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ ποίημά σου ποὺ μοῦ στέλνεις «Ἡ ζωὴ ποὺ γοργοδιαβαίνει» κάπου τὸ ἔχω διαβάσει. Γιὰ νὰ δῶ καὶ οἱ φίλοι μου δὲν τὸ ἔχουν διαβάσει!

Τοῦ Μαγιοῦ τ' ἀγριολούλουδα
μιὰ παιδούλα δροσάτη
πάει νὰ μάση ἀνάλαφρη
ὅλο χάρη γεμάτη.

Καὶ κρατᾶ στὰ ἀφρόπλαστα
στὰ μικρά της χεράκια
καλαθάκι ὡριόπλουμο
ποὺ κρατοῦν τὰ παιδάκια...

Ὑπάρχουν κι' ἄλλοι στίχοι μὰ περιορίζομαι μόνο σ' αὐτούς; Τί λὲς καὶ τί λένε οἱ φίλοι μου;

⁂ Τὰ βρίσκω πολὺ καλὰ τὰ ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλες ΜΗΤΡΟ ΦΑΛΑΝΘΙΩΤΗ.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σας λόγια. ΣΟΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ, ΘΕΟΦΙΛΕ ΗΛΙΑΔΗ καὶ ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (Ἄργος Ὀρεστικὸ) σᾶς ἔγραψα.

⁂ ΑΘΑΝΑΣΙΕ Χ. ΝΙΚΟΥΛΗ. Καλὴ ἡ «28 Ὀκτωβρίου», ἔφθασε ὅμως κατόπιν ἑορτῆς. Τὰ φυλάω γιὰ τοῦ χρόνου!

⁂ Σ' εὐχαριστῶ πρῶτα - πρῶτα γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα κι' ἔπειτα γιὰ τὸ ὡραῖο σου ποίημα ΚΩΝ)ΤΙΝΕ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ.

⁂ Καλὸ τὸ «Θυμᾶμαι» ΕΞΑΓΡΙΩΜΕΝΕ ΓΑΤΕ.

⁂ Διάβαζε ποιήματα καὶ γράφε ΝΙΚΟΛΑΕ Γ. ΒΟΤΣΗ. Εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ γράψης καλὰ ποιήματα. Μοῦ τὸ μαρτυρᾶνε αὐτὰ τὰ δυὸ ἄτεχνα ἀκόμα ποιηματάκια σου.

⁂ Καλὸ τὸ ποίημά σου «Ἡ Κύπρος μᾶς προσμένει» ἀγαπητέ μου ΙΩΑΝΝΗ ΑΠ. ΣΙΔΕΡΑΚΗ. Γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα εὐχαριστὸ θερμά.

⁂ Ὁ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Καρδίασα) μοῦ γράφει ὅτι ἡ πνευματικὴ ἄσκηση καὶ «ἀδελφὴ τοῦ θείου» ποὺ δημοσιεύτηκε μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Χρίστου Παντουρῆ εἶναι ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὴν «Παιδικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια» τόμος Β΄ σελὶς 32 - 33». Λυπᾶμαι πολύ!

⁂ Δὲν μοῦ ἄρεσε οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο σου ποίημα ΕΔΕΣΣΑΙΕ Μ. Κ. Τὸ πεζό σου καλό.

⁂ ΦΩΤΕΙΝΗ ΔΑΥΤΟΝ: Πολὺ καλὸ τὸ σατυρικό σου «Ἄλγεβρα». Δείχνει πὼς ἔχεις πνεῦμα. Νὰ τὸ καλλιεργήσης.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΒΑΣ. Π. ΓΚΑΣΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Πραγματικὰ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΑΒΙΔΑ δοκίμασα ἰδιαίτερη χαρὰ ποὺ πῆρα τὸ γράμμα σου. Εἶχα τόσο καιρὸ νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σου. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλό.

⁂ Πολὺ εὐχαριστήθηκα ποὺ πῆρα γράμμα σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗ καὶ σ' εὐχαριστῶ, γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Σήμερα, μάλιστα, ποὺ γράφω τὴν ἀπάντησή μου αὐτὴ εἶναι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Σοῦ εὔχομαι λοιπὸν χρόνια πολλὰ καὶ καλά.

⁂ Καλὰ τὰ τρία σου ποιήματα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ. Καλὴ καὶ ἡ «Χριστουγεννιάτικη φαντασία». Δὲν θέλω γιὰ κανένα λόγο νὰ ἀμελεῖτε τὰ μαθήματά σας. Πρῶτα - πρῶτα αὐτὰ πρέπει νὰ κοιτάζετε. Πῆρα τὴ συμμετοχή σου στὸ διαγωνισμό. Εἶναι ἡ πρώτη ποὺ παίρνω.

⁂ Διάβασα ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΜΝΙΟ τὸ γράμμα σου καὶ σὲ πολλά, πίστεψέ με, μοῦ θύμησε καὶ λιγάκι τὴ δική μου μαθητικὴ ζωὴ καὶ τὶς ἀπασχολήσεις μου στὶς θερινὲς διακοπές. Γιὰ τὰ ζητήμα τοῦ «Ἑλικώνα» συμφωνῶ περίπου σὲ ὅλα ὅσα μοῦ γράφεις. Ὅσο γιὰ τὴν διεύθυνση τοῦ Νίκου Τριανταφυλλοπούλου σὲ πληροφορῶ πὼς στὴ Χαλκίδα μένει στὴν ὁδὸν Βώκου 31. Ἐδῶ ὅμως μένει στὸ οἰκοτροφεῖο Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «Ζωὴ» στοὺς Ἀμπελοκήπους. Ἅμα τοῦ γράψης Οἰκοτροφεῖον Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «Ζωὴ» τὸ γράμμα σου θὰ φθάση ἀσφαλῶς στὰ χέρια του. Τὸ πεζογράφημά σου ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον!

⁂ Πρῶτα - πρῶτα ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ δὲν εἶμαι Μητροπολίτης γιὰ νὰ μὲ λὲς «Σεβασμιώτατε». Σεβασμιωτάτους λένε τοὺς Μητροπολίτες. Θὰ μποροῦσες νὰ μοῦ πῆς: Σεβαστέ μου κ. Ἀρχισυντάκτα. Ὄχι Σεβασμιώτατε. Μοῦ γράφεις πὼς μοῦ στέλνεις 2.000 δραχμὲς γιὰ νὰ δημοσιεύσω γρήγορα τὸν ἀθλητισμό. Δὲν πληρώνουμε οὔτε ἐγὼ οὔτε κανεὶς γιὰ νὰ ἐπισπεύδη τὴ δημοσίευση τῶν συνεργασιῶν σας. Οἱ ἀθλητικὲς πληροφορίες μπαίνουν συνήθως στὴ σειρά τους. Περνῶ, λοιπόν, τὶς 2000 δραχμὲς στὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

⁂ Καὶ τὰ δυό σου ποιήματα ΜΙΜΗ ΡΟΔΗ εἶναι πολὺ καλά.

⁂ Καὶ τὰ δικά σου ΛΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΣΚΛΗΡΗ γιὰ τὸ ὄμορφο καὶ τόσο εὐγενικὸ γράμμα σου.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΚΑΙΤΗ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ. Γιὰ τὸ νέο εὐγενικό σου γράμμα σ' εὐχαριστῶ.

⁂ Δὲν μπορῶ Λ. Α. Χ. νὰ σοῦ ἀπαντήσω τίποτε. Ἐπιμένω ἀκόμη ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς καὶ μόνου συλλόγου.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ μοῦ δίνεις ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΑΓΓΟΥΛΑ. Γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ τοῦ Γκῶρντον Ρὲξ δὲν εἶχα καμμιὰ ἀμφιβολία. Μὰ προηγήθηκαν ἄλλοι στὴν καταγγελία.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ ΒΑΣΙΛΗ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ.

⁂ Καὶ σένα σ' εὐχαριστῶ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΠΑΠΟΥΤΣΗ.

⁂ Μὰ ΝΙΚΕ ΑΝΙΚΗΤΕ ἡ προθεσμία τοῦ διαγωνισμοῦ μας εἶναι ἀκριβῶς μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

⁂ Πολὺ καλὰ καὶ τὰ δικά σου ποιήματα «Φθινόπωρο» καὶ «Κοντά σου» ΗΡΩΑ ΘΡΥΛΟ.

⁂ Ὁ «Ἔλατος» ποὺ κατηγορήθηκε γιὰ κάποια ἀντιγραφὴ μ' ἕνα γράμμα του μοῦ ἐκφράζει μὲ εἰλικρίνεια τὴν μεταμέλειά του. Φαίνεται τόσο μετανοιωμένος ποὺ τὸν συγχωρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά. Ὅσο γιὰ τὶς καταγγελίες ἔχω ἤδη ὑπ' ὄψη μου ὅλες τὶς περιπτώσεις.

⁂ Καλὰ καὶ τὰ νέα σου ποιήματα ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΤΣΙΑΚΑ.

⁂ Καλὸ ὁ «Τυφλὸς» ΕΛΕΝΗ ΒΟΓΙΑΡΟΥ.

⁂ Καὶ τὰ δικά σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Κατόπιν ἑορτῆς πῆρα τὸ ποίημά σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΤΗ. Τὸ φυλάω γιὰ τοῦ χρόνου. Τὴν καταγγελία γιὰ τὸ σκίτσο τοῦ ΣΤ. ΧΑΡΟΚΟΠΗ μοῦ τὴν ἔκαμε ἄλλος. Γιὰ τὰ περιοδικὰ ἔστειλα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΝΙΚΟΥ.

⁂ Ἡ συνεργασία σου γιὰ τὴν 28η Ὀκτωβρίου «ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ», ἔφθασε πολὺ ἀργά. Τοῦ χρόνου πλέον.

⁂ Εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλά τους λόγια τοὺς φίλους μου: Σοφοκλῆν Ἀναγνώστου, Ν. Καραγεώργας. (Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ στείλλετε τὶς πεννομαχίες σας λογαριάζοντάς τες πρὸς 100 δραχμὲς τὴ λέξη. Τὸ ψευδώνυμο πρὸς 2.000 δραχ.), Κων- Σουλελέν, Δημ. Π. Μαγκλαπῆν, Παρασκευᾶν Τρυφωνόπουλον, Κων. Καρακῶτσον.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΕΥΘΥΜΙΟΥ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια καὶ τὸ τόσο ἀγαπημένο γράμμα σου. Λυπᾶμαι πολὺ ποὺ ὁ περιωρισμένος χῶρος αὐτοῦ τοῦ φύλλου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ τὸ δημοσιεύσω ὁλόκληρο.

⁂ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΒΑΡΝΕ. Σὲ παρακαλῶ νὰ τὰ ἐπιστρέψης.

⁂ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Παῦλος Κωνσταντινίδης, Ἀλέξ. Μακρυλάκης, Λάκης Γκονόπουλος, Διαβάτης Κ. Κ., Γεώργιος Τρ. Πανουσόπουλος καὶ Γεώργιος Μπέλλος.

⁂ Πῆρα συνεργασίες σχετικὲς μὲ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου. Ὅλες αὐτὲς τὶς φυλάω σὲ φάκελλο καὶ τοῦ χρόνου νὰ εἴμαστε καλά. Οἱ συνεργασίες ποὺ ἔλαβα εἶναι τῶν φίλων μου: Ἰωάννη Η. Ἀμπιρίδη, Βάϊα Κίτσου, Γεωργίου Δ. Μπέλλου, Μενελάου Γιαννούλη.

⁂ Πῆρα τὸ γράμμα σου ἀπὸ 26)10)52 φίλε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Μὴ μὲ ρωτᾶς ὅμως γιὰ τὰ περασμένα. Σ' αὐτὰ σοῦ ἔχω ἀπαντήσει. Καὶ μετὰ τὴν ἀπάντηση φεύγουν ἀπὸ τὰ χέρια μου καὶ πᾶνε ἀλλοῦ.

⁂ Θεωρῶ τὸ ζήτημα λῆξαν ΜΙΚΗ ΖΕΖΑ εἰς ὅτι ἀφορᾶ τὸ περιοδικὸ ποὺ σταμάτησε πρὸ πολλοῦ τὴν ἔκδοσή του. Αὐτὸ εἶναι τὸ ψευδώνυμο ποὺ σοῦ ἔχω ἐγκρίνει. Τὸ ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΓΡΑΣ ἀνήκει σὲ ἄλλον. Τὸ πεζογράφημά σου πολὺ καλό.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλό.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΛΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ γιὰ τὸ τόσο καλὸ καὶ ἀγαπημένο γράμμα σου.

⁂ Ἔχεις δίκηο ΜΕΝΕΛΑΕ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ. Ἂς ἐλπίσουμε ὅμως πὼς κάποτε ὁ Θεὸς θὰ εὐδοκήση νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ δίκαιοι ἐθνικοί μας πόθοι.

⁂ Μοῦ ἔστειλαν σπαζοκεφαλιὲς οἱ φίλοι μου: Δημήτριος Παναγιωτίδης, Ἀσημάκης Ἀλεξάνδρου,

'Απόστολος Παπουτσής, Δημ. 'Αγγελίδης. 'Επίσης πήρα σπαζοκεφαλιὲς σταυρολέξου ποὺ ἀρχίζει 1) τὸ 1 ὁριζοντίως: Τὸ ἀντίθετο τοῦ «ὄχι. ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς κλπ.» 'Ο ἀποστολέας ἐξέχασε νὰ ὑπογράψη.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: 'Εξαγριωμένος Γάτος, Γεώργιος Μπέλλος, Γεώργιος Τρύφωνος Πανουσόπουλος, Θανάσης Μπέμπης, Λ. Μιχ. Γκ., 'Αλ. Μακρυλάκης, Χ. Θώμης, Τσαχιρίδης, Κώστας Ματθαῖος, Δημ. 'Αγγελίδης, Καλούδης, Γοργόφτερο Χελιδόνι, ΓΠ., Π. Τσαδδαρίδης.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: 'Εξάψαλμου, (πολὺ καλά), Πάνθηρος (καλά), Λεονάρδου Ντὰ Βίντσι (ἄριστα), 'Αγγέλου Φωτὸς (καλά), 'Αδαμ. Μυσιρλίδη (καλούτσικο), 'Εξαγριωμένου Γάτου (καλό), Δημ. Παπαναστασίου (καλό), Ν. Γιαννούλη (καλά, μερικὰ ἁπλῶς καλούτσικα), Πεννομάχου (δὲν λένε πολλὰ πράγματα), Νικ. Σαλονικιοῦ (καλά).

⁂ Διαβίβασα ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΕΛΛΟ στὸ Φιλοτελιστὴ τὸ ἐρώτημά σου.

⁂ ΧΡΙΣΤΟ ΚΟΡΕΝΤΗ. Μπορεῖς νὰ στείλης καὶ ἀπὸ τώρα ἂν θέλης τὴν συνδρομή σου γιὰ τὸ 1953.

⁂ Καὶ σένα ΔΗΜΗΤΡΗ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ ΑΓΓΕΛΕ ΦΩΤΟΣ. Θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα 'Ιερώνυμον νὰ σᾶς πῆ τὴ γνώμη του γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα.

⁂ ΖΩΓΡΑΦΕ ΡΕΝΟΥΑΡ. Θεωρῶ ξεχωριστὴ τὴν ὑποψηφιότητα τῶν ἀτομικῶν καὶ ξεχωριστὴ τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Συνδυασμοῦ. Δηλαδή: Μέσα στοὺς τρεῖς ποὺ ψηφίζεις μπορεῖς νὰ ψηφίσης τρεῖς ξεχωριστὲς ὑποψηφιότητες, ἢ τρεῖς συνδυασμοὺς ἢ ξεχωριστὰ τὸ συνδυασμὸ καὶ ξεχωριστὰ τὰ πρόσωπα ποὺ τὸν ἀπαρτίζουν. Δηλαδή: Συνδυασμὸς Ζωγράφος Ρενουὰρ — Ἄγγελος Φωτὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ Ἄγγελος Φωτὸς — Ζωγράφος Ρενουάρ.

⁂ Τί νὰ σοῦ πῶ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΖΑΚΗ; Ἂν γράφης ποιήματα μπορεῖς φυσικὰ νὰ τὰ βγάλης σὲ βιβλιαράκι ἂν πρόκειται νὰ καταβάλης τὰ σχετικὰ ἔξοδα. Ἕνα περιοδικὸ μπορεῖ νὰ τὰ δημοσιεύση ἢ νὰ τὰ ἀπορρίψη. Ἂν εἶχα ἔστω καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά σου θὰ σοῦ ἔλεγα τὴ γνώμη μου.

⁂ Πολὺ καλὰ τὰ ποιήματά σου Ι. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕ. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστῶ.

⁂ 'Ασφαλῶς ΖΩΓΡΑΦΕ ΡΕΝΟΥΑΡ θεωρῶ τὸ ζήτημα 'Ηλία τερματισθέν. Ὅσο γιὰ τὴν ἐπιστολή σου πρὸς τὸν Νῖκο Σαλονικιὸ τὴ δημοσιεύω ἐδῶ μέ... μικρὴ λογοκρισία:

«Φίλε Σαλονικιέ. Ὅλοι οἱ πεννομάχοι καὶ γενικῶς οἱ ἀναγνῶσται, ὅπως καὶ σὺ καὶ ὁ κ. Μεταξᾶς παρεξηγήσατε τὴν ἐπιστολή μου. Καὶ θέλω νὰ ξεκκαθαρίση πιὰ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις μιὰ γιὰ πάντα. Καὶ ἐξηγοῦμαι:

Τὸ γράμμα μου ὡς μοναδικὸ σκοπὸ εἶχε τὸ νὰ ἐκθέση στὸν ἀρχισυντάκτη τοῦ περιοδικοῦ μιὰ ἄποψη γιὰ τὴν ἀπόφαση ποὺ πάρθηκε ἀπὸ κεῖνον. Χαρακτήρισα τὴ πράξη τοῦ κ. Μεταξᾶ σκληρή. Ἕ λοιπὸν δὲν ἦταν; Πολὺ σκληρὴ μάλιστα. Καὶ ὁ 'Ηλίας ἐξευτελίστηκε φίλε μου, διότι ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν κουρελιάζεται κυριολεκτικῶς ὅταν βλέπη σ' ἕνα σχεδὸν ὁλόκληρο φύλλο, ἕνα πομπώδη τίτλο ποὺ τὸν ἀφορᾶ καὶ ἀπὸ κάτω τρεῖς στῆλες δριμεῖες κατηγορίες; Κανένας ἂν εἶναι ἄνθρωπος!... Τώρα ἂν ἄξιζε νὰ φερθοῦμε σκληρὰ στὸν 'Ηλία ἢ ὄχι εἶναι κάτι ποὺ ἀφορᾶ, τέλος πάντων, ἐκείνους ποὺ ξέρουν ἀπὸ παιδαγωγικὰ μέσα. 'Εγὼ πάντως ἕνα ὑπεστήριξα καὶ ὑποστηρίζω μέχρι τώρα. 'Ο κ. ἀρχισυντάκτης ἔπρεπε νὰ μαζέψη ὅλους τοὺς ἀντιγραφεῖς — ποὺ εἶναι πολλοὶ — καὶ νὰ τοὺς βάλη μὲ μαῦρα γράμματα καὶ κεφαλαῖα καὶ μὲ μαῦρο περιθώριο στὸ περιοδικό. ΟΛΟΥΣ ΟΜΩΣ μαζί. Νὰ μὴν τὴν «πληρώση» ἕνας γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ ἴσως νὰ εἶναι καὶ χειρότεροι. Αὐτὸ ἦταν ἡ βάσις. Τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ «κοπανᾶτε» εἶναι δυστυχῶς ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ».

⁂ ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ: Εἶπα: Τὸ ποίημά σου ἐγὼ θὰ τὸ ἀπέρριπτα διότι δὲν μοῦ ἀρέσουν τὰ ποιήματα αὐτῆς τῆς μορφῆς: 'Αλλὰ γιὰ νὰ μὴν τὸ ἀπορρίψω «ἐπαφέθην εἰς τὴν κρίσιν τοῦ γραμματέως τῆς Συντάξεως». Καὶ τὸ νέο σου ποίημα εἶναι ἀπ' αὐτὰ ποὺ δὲν μοῦ ἀρέσουν. 'Ωστόσο τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Φτερούγισε,
μὰ ποῦ φτερά!
κομμένα.
Μέσα στὸ στενοσόκκακο,
ἐσκόνταψε.
«Ἄχ!...» Βόγγηξε.
Ὕστερα, στ' ἄπειρο λούφαξε,
κι' ἐκεῖ ἀποκοιμήθηκε!...

Ὅσο γιὰ τὴν μετάφρασή σου τοῦ ἀνέκδοτου τοῦ Βολταίρου σὲ πληροφορῶ: Εἶναι πολὺ γνωστό. Γνωστότατο καὶ κακὰ μεταφρασμένο: Μοῦ λὲς Βολτέρ. Δὲν πάει: Βολταῖρος ἔχει καθιερωθῆ. Καὶ ἐκεῖ ποὺ μεταχειρίζεσαι λέξεις σὰν τὶς «παπούτσια, λάσπες, κλαδί, μπουφές», ἐκεῖ ἀραδιάζεις καὶ λέξεις σὰν «ἐξέρχεται τῆς οἰκίας του», «Μετὰ ἀπὸ ὀλίγα λεπτὰ» — δὲν μποροῦσες νὰ πῆς «Σὲ λίγο, ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτά», «Μόλις σχεδὸν εἶχε φθάσει» κλπ. κλπ.

⁂ Ἕνας φίλος μου — ἂς τὸν πῶ φίλο μου — ποὺ δὲν ἔχει τὴν γεναιότητα νὰ βάλη τὴν ὑπογραφή του ἀλλὰ βάνει μιὰ τζίφρα, ποὺ δὲν εἶναι πραγματικὴ ὑπογραφή, καὶ προσθέτει «ἄγνωστος» μοῦ ζητάει νὰ τοῦ ἀπαντήσω στὸ γράμμα του μὲ τὸ ψευδώνυμο «Εὐρυτανία»· ἀπειλεῖ ὅτι θὰ ἐγκαταλείψη τὸ περιοδικὸ καὶ γιὰ νὰ εἶμαι δίκαιος ἀπέναντί του μὲ ἀπειλεῖ «ἴσως νὰ τὸ ἐγγαταλίψωμε γρήγορα (τὸ ω τῆς συλλαβῆς «ψω» εἶναι διφορούμενο. Μοιάζει μὲ Π μᾶλλον ἀλλὰ εἶναι καὶ Ω καὶ Ο). Καὶ συνεχίζει: Σᾶς συνιστῶ ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑ ξ ε ῖ ς νὰ προστατεύετε (ἴσως καὶ προστατεύης) τὰ φτωχὰ παιδιὰ καὶ νὰ μὴν Ἴ σ θ ε ἀδιάκριτος. Σᾶς τὸ λέω, ὅτι ἀπὸ τώρα ἄρχισα κάπως νὰ «σιχένομε» τὸ περιοδικὸ ποὐἀγαποῦσα καὶ πιὸ πολὺ ἐσᾶς τοὺς ἀφιλότιμους ἱδρυτάς του διότι εἶσθε ἀπατεῶνες ἀπὸ φυσικῆς πλευρᾶς, φαγάδες, κτίνοι κλπ.». Πληροφορῶ λοιπὸν τὸν ἐπιστολογράφο μου πὼς νέους μὲ τὴν ἀνατροφὴ τὴ δική του δὲν τοὺς θέλουμε στὸν κύκλο μας. Μπορεῖ νὰ ἐγκαταλείψη τὸ περιοδικὸ ἀμέσως. Δὲν τὸν χρειαζόμεθα: Ὅσο γιὰ τοὺς φίλους μου, ἀπὸ τὶς ἀνορθογραφίες του, ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ γράφει θὰ ἀντελήφθησαν γιατί δὲν τοῦ δημοσιεύουμε τὶς συνεργασίες του! Τί ὡραῖο μπορεῖ νὰ γράψη ἕνας νέος, ποὺ γνωρίζει μόνο νὰ γράφη χυδαιότητες;

⁂ Πῆρα καὶ εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὲς οἱ συνεργασίες τῶν φίλων μου: Γεωργίου Λιανοῦ, Κυρ. Καλπακίδη, Ζηλιάρας (μπράβο), Πινόκιο (καλό) Κων. Παπαχρίστου, 'Αποστόλου, 'Ι. Τσελεπῆ, Δημητρίου Παναγιωτίδη, Γεωργίου Τσιάλιου.

⁂ Χαίρω ἰδιαιτέρως ποὺ ἔπειτα ἀπὸ μακρὰ σιωπὴ ξανάδαμε γράμμα σου παλιὲ καὶ πιστὲ φίλε ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ.

⁂ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟ. 'Η συνδρομὴ εἶναι 25.000 δραχμὲς τὸ χρόνο. Ἂν εἶσθαι ἄπορος μόνο 15.000. Μπορεῖς νὰ πάρης ψευδώνυμο (2.000 δραχμὲς ἡ ἔγκριση). Καὶ νὰ παίρνεις μέρος στὶς πεννομαχίες (100 δραχμὲς τὴ λέξη).

⁂ Διαβίβασα ΔΗΜ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ σοῦ γράψη γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα.

⁂ Τί νὰ σοῦ πῶ ΒΑΝΑ ΓΚΙΖΑ. Διεβίβασα τὸ γράμμα σου στὸ λογιστήριο καὶ ἂν χρωστᾶς θὰ σοῦ γράψουν.

⁂ Ἕνας φίλος μου ποὺ ξέχασε νὰ ὑπογράψη μοῦ γράφει ἀπὸ τὸ Ληξοῦρι:

«Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν σᾶς γράφω ἀπὸ τὸν Ἅγιο 'Ανδρέα ἀλλὰ ἀπὸ τὸ μυρωμένο νησὶ τοῦ 'Ιονίου τὴν Κεφαλλωνιά. Βρεθήκαμε ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ μαγιονήσι πολλὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸν Ἅγιο 'Ανδρέα γιὰ νὰ μάθουμε τέχνες διάφορες στὴ Βαλλιάνειο Σχολή. Ἔτσι ὅταν κάποτε γίνομε καλοὶ τεχνίτες θὰ βοηθήσουμε καὶ μεῖς νὰ κτισθῆ τὸ νέο χωριό. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ ὄνειρό μας. Καὶ πιστεύω πολὺ γρήγορα πὼς θὰ πραγματοποιηθῆ. Μὰ περισσότερο ὁ νοῦς δὲν ξεχνᾶ τὴ μεγάλη μάνα ποὺ τόσο φρόντισε καὶ φροντίζει ἀκόμη νὰ μᾶς βγάλη στὴν κοινωνία τῆς 'Ελλάδος ἄξια παιδιά της. Καὶ μεῖς νιώθουμε τὴ μεγάλη στοργή της, γι' αὐτὸ μέσα ἀπὸ τὰ στήθη μας βγαίνει ἡ τρανή μας εὐγνωμοσύνη. Εὐχαριστοῦμε τὴ μητέρα μας Βασίλισσα.

⁂ 'Εδεσσαῖε Μ. Κ. ἔλαβα ὑπὸ σημείωση τὶς ὑποδείξεις σου γιὰ τὴ συλλογή. Καλὸ τὸ ποίημά σου.

⁂ 'Ο ΛΟΥΚΑΣ ΝΤΕΡΕΚΑΣ μοῦ καταγγέλλει: «Στὸ 63ον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ δημοσιεύσατε τὸ πρόβλημα τοῦ 'Ανδρέα Θεοδωρίδη τὸ ὁποῖον ἔχει δημοσιοευθῆ στὰ 1951 στὸ περιοδικὸ «'Ελληνικὸς 'Ερυθρὸς Σταυρὸς» μὲ τὸ ψευδώνυμο Ι. Δολαψάκη. Στὸ διαγωνισμὸ ψευδωνύμων ὡς ὑποψήφιος δὲν μπορεῖς νὰ μετάσχης. 'Ως ψηφοφόρος μπορεῖς.

⁂ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΣΧΟ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὶς ὑποδείξεις σου γιὰ τὴν ἀνθολογία τὶς κράτησα ὑπὸ σημείωση καὶ σ' εὐχαριστῶ. Καλὰ τὰ ποιήματά σου.

⁂ Πῆρα τὴ συμμετοχή σου στὸ Διαγωνισμὸ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΚΩΤΙΤΣΑ.

⁂ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ ἡ ὑπόθεσή σου ΝΙΚ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ.

⁂ Μοῦ γράφεις ΓΕΩΡΓΙΕ ΤΣΙΑΛΙΕ (Θεσσαλονίκη).

«Μὲ πόση χαρὰ γιορτάστηκε στὴν πόλη μας ἡ μεγάλη 'Εθνικὴ ἑορτὴ τῆς 28ης 'Οκτωβρίου. Οἱ Θεσσαλονικεῖς ἔχουν τὸ ἔθιμο νὰ ἑορτάζουν τὴν 28η 'Οκτωβρίου μαζὺ μὲ τὴν ἑορτὴ τοῦ 'Αγίου Δημητρίου. 'Απὸ νωρὶς ἀκόμη ὁ μεγαλοπρεπέστατος ναὸς τοῦ ἁγίου εἶχε γεμίσει ἀπὸ κόσμο. Νόμιζε κανεὶς ὅτι βρισκόταν στὸ Βυζάντιο. 'Εκτελέστηκε καὶ μεγαλοπρεπὴς λιτανεία. Κατὰ τὶς 12 — 1 ἄρχισε ἡ παρέλασις. Τὰ πεζοδρόμια εἶχαν γεμίσει ἀπὸ κόσμο. Παρέλασαν τὰ Μακεδονικὰ νιάτα καμαρωτὰ μὲ στήθια γεμᾶτα ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Ὅλα τὰ κυανόπρωρα καράβια ἦταν ἀγκυροβολημένα στὰ γαλανὰ νερὰ τοῦ Θερμαϊκοῦ. Τὰ ἀεροπλάνα κατὰ τριάδες περνοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόλη διασχίζοντας τὸν ξάστερο οὐρανὸ σὰν μεγάλα πουλιά. 'Εκτελοῦσαν κι' αὐτὰ τὴν παρέλασή τους μὲ τὸν δικό τους τρόπο.

Στὴν μεγάλη αὐτὴ ἑορτὴ παρευρέθη κι' ὁ Βασιλιὰς ὁ ὁποῖος τῆς ἔδωσε ἐξαιρετικὴ μεγαλοπρέπεια. Τέλος τὴν ἡμέρα αὐτὴ γιόρταζε καὶ ἡ παιδόπολή μας. Κατὰ τὸ ἀπόγευμα παίξαμε διάφορα σκέτς, τραγουδήσαμε, γελάσαμε περνώντας ἔτσι εὐχάριστα τὴν ἡμέρα μας. Ὅλα αὐτὰ ποὺ σᾶς ἔγραψα πιὸ πάνω μοῦ ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση διότι πρώτη φορὰ τὰ εἶδα».

Γιὰ νὰ σοῦ ἀπαντῶ στὸ ψευδώνυμό σου πρέπει νὰ μὴ λησμονῆς καὶ νὰ μοῦ τὸ γράψης.

⁂ Καὶ ἄλλος ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΟ μοῦ κατάγγειλε γιὰ τὸ Μινώταυρο τοῦ Σ. Τζώτζη.

⁂ Ὄχι, Παιδὶ τῆς Μακεδονίας. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίσης τρεῖς φορὲς τὸ ἴδιο πρόσωπο. Δὲν μπορῶ δυστυχῶς νὰ ἀπαντήσω σὲ ὅλους στὴ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ». Φαντάσου ὅτι ἔγραψα ἤδη τὶς ἀπαντήσεις ποὺ δημοσιεύωνται στὰ φύλλα 70 - 73. Κι' αὐτὲς εἶναι σ' ἐρωτήσεις ποὺ ἔλαβα τὸν περασμένο Μάϊο.

⁂ ΕΥΓΕΝΙΕ ΧΑΤΖΗΕΥΓΕΝΙΔΗ. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ σὲ γνωρίσω ἀπὸ κοντά. Πέρασε νὰ μὲ δῆς καὶ νὰ τὰ ποῦμε.

— Πῆρα ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΕ καὶ τὴν ἐπιταγὴ καὶ τὸ γράμμα. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ἀγαπητέ μου Π. Θ. ΓΡΕΝΤΖΟ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

⁂ Πολὺ μὲ ἱκανοποίησε τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ. Σ' εὐχαριστῶ δι' ὅλα.

⁂ Καὶ σένα ΒΑΣΙΛΗ ΧΑΡ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΙΑΝΗ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Κάποιος φίλος μου μοῦ γράφει: «'Η ἀγγελία ἔχει 30 λέξεις καὶ τὸ ἀντίτιμό της 3.000 δραχμές. Ὅλα τὰ χρήματα ὅμως εἶναι 5.000 δραχ. ἐσώκλειστα στὸ παρὸν φάκελλο. Οἱ ἐπὶ πλέον 2.000 δραχμὲς εἶναι ἀπὸ κάποιο ὄ φ ε λ ο ς 5.000 δραχμῶν». Δυὸ λάθη, ἀσυγχώρητα γι' αὐτὸν ποὺ μοῦ γράφει: Τὸ «στὸ παρὸν φάκελλο δὲν στέκει' Ἢ παίρνει τὴ λέξη φάκελλος σὰν οὐδέτερο (τὸ φάκελλο τὰ φάκελλα ποὺ δὲν εἶναι σωστὸ) καὶ τότε δὲν θὰ πῆ τὴ λέξη «παρὸν» ἀλλὰ «σ' αὐτὸ τὸ φάκελλο» ἢ θὰ πῆ «στὸν παρόντα φάκελλο(ν)». Τὸ ν πρὸ τοῦ π δὲν φεύγει ὅπως δὲν φεύγει πρὸ τῆς λέξεως ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ Κ, Ξ, Τ. Δὲν θὰ πῆς στὸ Κώστα ἀλλὰ στὸν Κώστα. Στὴ ξηρασία ἀλλὰ στὴν ξηρασία, δὲν θὰ πῆς στὴ Τασία ἀλλὰ στὴν Τασία. Ἔπειτα μοῦ λέει τὸ «ὄφελος». Τί τὸ ὄφελος σημαίνει «ποιὸ τὸ κέρδος· ποιὰ ἡ ὠφέλεια;» 'Ενῶ ὁ νέος θέλει νὰ μοῦ πῆ γιὰ «χρέος». 'Αλλὰ τὸ χρέος δὲν λέγεται ὄφελος ἀλλὰ ὀ φ ε ι λ ή.

⁂ ΑΙΟΛΕ ξέρεις ὅτι δὲν εἶχες στὸ φάκελλο οὔτε μιὰ δεκάρα καὶ πῶς σὲ χρέωσα μὲ 9.500 δρχ.;

⁂ Δυστυχῶς ΒΙΚΤΩΡ ΣΑΜΠΑ. Δὲν μπόρεσα νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος καὶ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν αἴτησή σας.

⁂ Ὄχι ΣΚΑΚΙΣΤΗ. Δὲν πρόλαβα νὰ κάμω τὴ διόρθωση. Ξαναστείλε τα ἂν θέλης.

⁂ Ὄχι ΡΥΛΑΜΟΡ. Μόνο ἀπὸ μιὰ φορὰ καὶ ὄχι ἀπὸ τρεῖς φορὲς τὸ ἴδιο πρόσωπο!...

⁂ Πῆρα τὶς «σπαζοκεφαλιὲς» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κ. Παπαδόπουλος, Νικ. Γ. Παπανικολάου, Πᾶνος Μπασκούτας, Νῖκος Μυρσίνης, Νικ. Παναγιωτόπουλος, Σοφία Βενέτη, Λουκᾶς Πιλιτσίδης, Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, Νικ. Φανουράκης, Π. Δ. Παπαδόπουλος, Δημ. Παναγιωτίδης καὶ Δημ. Χειμαριώτης.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτα ποὺ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: 'Αγρ. Λαουτζῖκος (καλό), Γ. Ξανθόπουλος (ἔτσι κι' ἔτσι), Ὕμνος τῆς Νεότητος (καλούτσικο), Μαῦρος Πειρατὴς (ἔτσι κι' ἔτσι), Νῖκος Σαλονικιὸς (καλά), Πάνθηρ (καλά), Θεοφ. Εὐθυμιάδης (καλό), Γ. 'Ανυφαντῆς (;) (ἀκατάλληλα), μὴ ὑπογραφὲν (Μουζουκοκέφαλος καὶ 'Εξάψαλμος: Ποιὸς τὰ στέλνει;), Ο. Ρυμαλὸρ (πολὺ καλά).

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: 'Αχιλλεὺς Καδεμλιάδης, Λάκης Μιχαηλίδης, Κων. Β. 'Αγγελόπουλος, 'Ομὰς «Μακεδονικός», Γεώργιος Παπαδόπουλος, Κ. Καραμίχαλος, φίλος μὴ ὑπογράφων εὐαναγνώστως ἀπὸ τὴν παιδόπολη «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» Θεσσαλονίκης, Νῖκος Μυρσίνης, Χρ. Σαμανίδης, Δημ. Στυλ. Κουμαριᾶς, Χρῖστος 'Ανδρονικίδης καὶ Λουκᾶς Πιτσιλίδης, Λουκᾶς Κατσαρῆς, Α. 'Ομὰς Φάρος καὶ Π. Π.

* Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ Γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Λουκᾶς Πιτσιλίδης καὶ Χρῖστος 'Ανδρονικίδης, Τσιγκανοπούλα, Διαβάτης Κ. Κ., Νῖκος Μυρσίνης, 'Ανδρέας Εὐαγγελίδης, Καρμανιόλας, Νικ. Γ. Παπανικολάου καὶ Γεώργιος Π. Σταμάτης, Θεόφιλος Εὐθυμιάδης.

⁂ Διαβίβασα ΠΑΝ. ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ τὸ γράμμα σου στὸ «φιλοτελιστή».

⁂ ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΕΛΛΟ (Καλάμας) ὁ «φιλοτελιστὴς» σοῦ στέλνει τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση: «'Η ἐν κυκλοφορίᾳ ρωσικὴ σειρὰ Γκογκὸλ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 γραμματόσημα τῶν 40 καὶ 60 κόπεκ καὶ τοῦ ἑνὸς ρουβλίου καὶ στοιχίζει 20.000 δραχμὲς πλέον τῶν ταχυδρομικῶν. 'Αποτανθεῖτε ἂν θέλετε στὸν κ. Μιχ. Τζιβόγλου, Κάνιγγος 12 β 'Αθήνας.

⁂ Διάβασα τὶς ὑποδείξεις σου γιὰ τὴν ἀνθολογία ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά.

⁂ Ποῦ τὸ διάβασες ἢ ποῦ τὸ ἄκουσες αὐτὸ τὸ ποίημα ποὺ μοῦ στέλνεις ΓΙΩΡΓΟ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ;

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1686) (34—20)

Ἕνα μεγάλο γεγονός! Σταθῆτε προσοχή!
ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ καὶ ΝΤΟΛΟΡΕΣ, τὰ δυὸ μεγάλα (στόματα
μὲ κέφι συμμαχήσανε κι' ἔτσι μὲ μιὰ ψυχὴ
θὲ νὰ σᾶς κάνουν, βρὲ παιδιά, νὰ φᾶτε ὅλοι χώ-(ματα!

Τῆς πάρλας ἡ τρανὴ αὐτοκρατορία
μὲ ἴνδαλμα ἐμᾶς τούς... βασιληάδες,
σκορπίζει στοὺς ἐχθρούς της μιρμιρία
ὅταν ἡ γλῶσσα μας ἀρχίσει... μαντινάδες!

Ἀπὸ τῆς νειότης τὴν ὁρμὴ γινήκαμε καμίνι!
Ἐλᾶτε ὑπήκοοι σὲ μᾶς! Ἐμπρός, ρὲ πεννομάχοι!
Ἄντε, τί περιμένετε; Κανένας νὰ μὴ μείνη
γιατὶ μὲ τὶς γλωσσίτσες μας μετὰ θ' ἀνοίξη μάχη!

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ καὶ ΝΤΟΛΟΡΕΣ! Ἐλᾶτε ὅλοι (κοντά μας
γιὰ ν' ἀκουστοῦν στὰ πέρατα τὰ γέλια μου τ' ἀ-(νείπωτα!
Ζήτω σὲ μᾶς τοὺς τρομερούς! Νά καὶ τὸ σύνθημά (μας:
«Δίνουμε κέφι καὶ χαρά, χωρὶς νὰ θέλε τίποτα!!»

Ἐξάψαλμος

1687) (34—21) Πεννομάχοι μὲ τὴν ἔναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους μιὰ ἐγκάρδια εὐχή: Καλὴ πρόοδο. Δὲν θὰ τάξουμε λαγοὺς καὶ πετραχείλια. Συνεχιστὲς τῶν παραδόσεων τῶν ἀξέχαστων «ΔΑΔΩΝ» θὰ ἀκολουθήσουμε τὸν δρόμο ποὺ χαράξαμε. Ρεμῆς - Κατεπάνω

1688) Ἀρχίζουμε τὴν δράση μας ἀναλαμβάνοντας ἀγῶνα κατὰ τῶν γκακστερικῶν ἢ ἀστυνομικῶν ψευδωνύμων. Ἀρχηγὸς ΕΚΕΙΝΟΣ.

Πεννομαχικὸς Συναγερμὸς

1689) Μὴ ξεχνᾶτε ὅτι ἡ προσχώρησή σας μᾶς δίνει νέα φτερὰ γιὰ τοὺς ἀγῶνας μας. Ὁ συνδυασμὸς θὰ διατηρηθῆ καὶ μετὰ τὸ δημοψήφισμα. Φίλοι Γρεβενιῶτες, Στατιστεῖς, Χιῶτες, Καρδιτσαῖαι, Κρῆτες περιμένουμε τὴν βοήθειά σας μὲ τὴν ψῆφο σας. Αὐγερινέ, Ἀγριν. Λαουτζίκε ἕνα χριστιανιὸ χαιρετισμό. Πεννομαχικὸς Συναγερμὸς

1690) (34—22) Ὅλοι - ες οἱ πεννομάχοι σταυρὸ στὸ Πινόκιο.

1691) Ψηφίσατε «ΠΙΝΟΚΙΟ».
Ψηφίσατε «ΠΙΝΟΚΙΟ».
Ψηφίσατε «ΠΙΝΟΚΙΟ».

1692) Περιμένω ὑποστήριξη ἀπὸ ὅλα τὰ Ὁμαδόπουλο τῆς Ἑλλάδος. Κι' ἐγὼ Ὁμαδόπουλο εἶμαι. Πινόκιο

1693) Μὴ χάσετε ἄδικα τὴν ψῆφο σας. Δῶστε την στὸν καλλίτερο πεννομάχο τὸν

Πινόκιο

1694) Ὅλοι - ες λοιπὸν σταυρὸ στὸν

Πινόκιο

1695) (34—37) Κατόπιν ὀλιγομήνου ἀπουσίας ἐπανέρχομαι στὴν πεννομαχόστηλη. Χαιρετῶ ὅλους - ες. Ζητῶ ἀλληλογραφία. Π. Τσιγγάνα τί λὲς γιὰ δυὸ γραμμοῦλες; Χαιρετῶ ἰδιαιτέρως Ἀγρίμι τῆς Πάμπας. Μαῦρο Πειρατή. Βαρῶνε Χ ἀλληλογραφεῖς; Ἄγνωστη Ἑλληνίδα ἔγραψα.

Κόκκινο Φίδι

1696) (34—38) Ὤπα ἔφτασε στὴν κίνηση ὁ...
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1697) Προσοχή! Ἀρχίζουν οἱ ἀποκαλύψεις.
Ψὺν ὁ τῆς Δδυὸς

1698) Χ. Δρόσος = Κ. Μίσσιος, Κεραυνὸς = Σ. Ἀλεξέλλης, Γ. Λέσβου = Νικελλῆς, Θ. Μπέμπης = Ν. Χατζηγεώργης, Π. Τεμπέλης......
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1699) (34—39) Μεσίτες δὲν μοῦ χρειάζονται, Ντορεμῆ (1192). Ναί, μικρούλια μου Τρεῖς Καμπαλέρο! Ἐγώ!... Ἐγὼ ὁ παντοδύναμος!...Κάτι θἄλεγες, Μ. Ἀμίμητε (1297).

Θᾶνος Ἀθάνατος

1700) (34—40) Μὲ θέλατε; Ἦρθα πάλι. Ὅλοι προσκυνήσατε τὴν...

Χριστιανικὴ Φλόγα

1701) Γιὲ τῆς Λέσβου μὲ περίμενες;
Χριστιανικὴ Φλόγα

1701 α) Ἐξάψαλμε θὰ σὲ ψηφίσω ἐπειδὴ εἶσαι ἔξυπνος. Χριστιανικὴ Φλόγα

1702) (39—41) Ὑπερέλληνα μαζί σου. Πάνθηρα δὲν νομίζεις ὅτι μόνος δὲν γίνεται τίποτα, συμμάχησε. Κεραυνὸς

1703) Θανάση Μπέμπη, γιατὶ γελᾶς κάτω ἀπὸ τὰ γυαλιά σου; Κεραυνὸς

1704) Γίγαντες τοῦ Ἀέρος γράψτε (1579).

Κεραυνὸς

1705) (34—42) Βαρῶνε Χ δὲν τὸ φανταζόμουν νὰ φερθῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο πρὸς τὸ Γιὸ τῆς Πίνδου ἂν καὶ ἦτο ἀγνώριστος φίλος σου. Γι' αὐτὸ μὲ ἐξανάγκασες νὰ σὲ ἀποκαλύψω. Βαρῶνος Χ = Βίκτωρ Σάμπας.

Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1706) (34=43) Κόκκινο Τριαντάφυλλο ἔγραψα ἀπὸ καιρό. Ἀπάντησα δὲν ἔλαβα. Περιμένω.
Ἁγία Μαύρα

1707) Ἀρτινοπούλα ξέρεις καὶ παρομοιάζεις. Μὴ νομίζει πὼς δὲν σὲ γνωρίζω;

Ἁγία Μαύρα

1708) Θερμοαντιχαιρετῶ ὅλους τοὺς ἀγαπημένους μου πατριῶτες - ισσες. Νίκη, Τροβαδοῦρε ἔγραψα. Ἁγία Μαύρα

1709) Βαρῶνε Χ δὲν γνωρίζω... ἀλλὰ τρέφω συμπάθεια. Ἁγία Μαύρα

1710) (34—44) Γκούμα ψηλέα, Λαγγούρα φιγούρα, Μαστροδῆμε Β. σουγιᾶ Κολοκοτρωνέϊκε Παλιούρα βιολίστα, Κάρκο σοφέ, Ζάχο νάνε, χρωστᾶτε τὴ ζωή σας στὸν... Γενναῖο.

Γενναῖος

1711) (34—45) Ἐκ μέρους ὅλων τῶν Ὑπερανθρώπων ἀπαντῶ στὸν Καπετὰν Ἄγρα: Οἱ Ὑπεράνθρωποι δὲν φοβοῦνται κανένα, ἂν θέλης νὰ φύγης μιὰ ὥρα ἀρχήτερα ἀπὸ τὴν πεννομαχόστηλη δοκίμασε. Δὲν εἶναι ἔτσι Ὑπεράνθρωποι; Ἀπαντῆστε ὅλοι. Γεώργιος Λοβέρδος

1712) (34—46) Μπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη χαιρετῶ ὅλους - ες. Ὅποιος μ' ἀγγίξει ἀλλοίμονο στὴ γλῶσσα του. Χαιρετῶ Ἐξάψαλμο καὶ Ἀταλάντη. Μαῦρο Πιπέρι

1713) (39—47) Τεμπέλη προκομμένε κάηκες ἀπὸ τὸ ποῦρο (1519). Ἀντιχαιρετῶ θερμὰ φίλοι μου Πάνθηρ, Ἀόρατε Τρίπλεξ. Θέατρο: Ἐξάψαλμος = Τρίτος ἄνθρωπος. Βαρῶνος Χ = Καραγκιόζης Ντέτεκτιβ. Χαιρετῶ Ἄτυχη Χαβανέζα, Μοιραῖο Ἀκρογιάλι, Ρὸζ Μαργαριτάρι. Ἀλληλογραφῶ μ' ὅλους. Στὸ δημοψήφισμα ἂς μὴ ξεχασθῆ καὶ ὁ Τροβαδοῦρος

1714) (34—48) Θὰ ἤθελες ν' ἀλλάξωμε δυὸ λόγια Σαλονικιέ; Ἂν ναί, πρωτογράψε. Τὰ Χριστούγεννα πιστεύω νὰ σὲ δῶ στὸν τόπο σου.

Νῖκος Ἀνίκητος

1715) (Θ.Π.) Ντολορὲς ὅλο σαχλαμάρες. Ἄγουρο Μανταρίνι πότε θὰ ὡριμάσης... στὰ μυαλά; Ξενιτέας

1716) (34—49) Μ. Ποιήτρια, ἀφοῦ ἔχει γκριζοπράσινα μάτια τότε εἶσαι γάτα.

Λευκὸ Μπουμποῦκι

1717) Ἀηδονάκι = Καραγκιόζης.
Λευκὸ Μπουμποῦκι

1718) Κουτοεξάψαλμε, πολὺ μᾶς κούρασες μὲ τὶς σάχλες. Ἄντε, τώρα ἄδειασέ μας τὴ γωνιά.
Λευκὸ Μπουμποῦκι

1719) (34—52)
Ἐξάψαλμε μὴ κάνεις τὸ λόρδο

⁂ ΧΡΙΣΤΟ Δ. ΗΛΙΑ. Σὲ ἤθελα πιὸ ἀποφασιστικὸ στὶς ἐξομολογήσεις σου. Ἔχω κι' ἄλλες τώρα ἀποδείξεις. Γιατί ἐπιμένεις νὰ δικαιολογήσης ἕνα σου σφᾶλμα μὲ κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἀκριβές; Θέλω πλήρη ἐξομολόγηση. Ἔτσι μόνο θὰ ἀλαφρώσης!

⁂ Πολὺ καλὴ ἡ περιγραφή σου γιὰ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ. Ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι πὼς εἶναι πολὺ ἀργὰ πλέον γι' αὐτήν! Γιὰ νὰ δοῦμε τί θὰ κάμω!

⁂ Δὲν ἔχεις δίκηο ΣΠΥΡΟ ΚΟΥΒΕΛΑ νὰ παραπονεῖσαι γιὰ τὶς συνεργασίες σου. Ὅσο γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ λὲς ἔστειλα τὸ γράμμα σου στὴν διεκπεραίωση.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὑπόσχεσή σου νὰ ἐργασθῆς γιὰ τὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ ἀγαπητέ μου ΚΩΣΤΑΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΣΩΤΟ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ γιὰ τὶς ὑποδείξεις σου.

⁂ Νομίζω πὼς ἔχουν δημοσιευθῆ καὶ δικά σου σκίτσα ΓΕΩΡΓΙΕ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΕ. Πάντως εἶναι ὅλα μὲ τὰ κλισσέ τους καμωμένα καὶ μπαίνουν ἀπὸ τὸν ἀρχιεργάτη ἐκεῖνα ποὺ τὸν εὐκολύνουν στὴ σελιδοποίηση. Μικρὴ ὑπομονὴ λοιπόν!

⁂ Καλὸ εἶναι γιὰ σκίτσα τὸ χαρτὶ ποὺ μοῦ στέλνεις ὡς δεῖγμα ΝΙΚ. Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ γιὰ τὸ γραμματάκι σου.

⁂ Ὁ ΝΙΚΟΣ ΜΥΡΣΙΝΗΣ μοῦ καταγγέλλει ὅτι τὸ «Στοῦ δειλινοῦ τὴν ἀγκαλιὰ» ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ περιοδικό μας μὲ τὴν ὑπογραφὴ Στεφ. Δερβέναγα, εἶναι δημοσιευμένο στὸ 2ο τόμο τοῦ 1950 τοῦ «Ἑλληνόπουλου» τεῦχος 10ον μὲ τίτλο «Ὁ θάνατος τῆς πεταλούδας» καὶ μὲ τὴν ὑπογραφὴ «Λουλουδένια Ὕπαρξη». Λυπᾶμαι πάρα πολύ. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια θερμὰ εὐχαριστῶ.

⁂ ΤΑΚΗ ΚΟΛΛΙΑ. Διεβίβασα στὴν διεκπεραίωση τοῦ περιοδικοῦ τὴν ἐπιστολή σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο κι' ἀγαπημένο γράμμα σου. Τὸ λόγο τῆς καθυστερήσεως ὀρθὰ τὸν μάντεψες. Τὴν κ. Παρῆ θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ κάμη, τὸ καλοκαιράκι ὅμως, μιὰ βόλτα καὶ στὰ νησιά σας. Ἐκτὸς ἂν μπορέση γρηγορότερα νὰ πραγματοποιήση ἕνα ταξιδάκι.

⁂ Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου «Κρινάκι τῆς Αὐγῆς». Πολὺ καλὴ ἡ προσευχή σου.

⁂ Ὥστε ΜΑΡΙΕ ΕΣΠΕΡΕ εἶσαι ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς συλλόγου καὶ εἶσαι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸν Παπαδάκη. Αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ ἰδιαιτέρως. Σημείωσα καὶ τὰ ὅσα μοῦ γράφεις γιὰ τὸν Ἠλία.

⁂ Μπράβο σας ΓΙΩΡΓΟ ΤΖΙΚΟ. Εἴσαστε ὅλοι σας ἄξιοι τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» ποὺ σᾶς ἔφτιασε τὸ χωριό σας ἡ Βασίλισσα.

⁂ Πῆρα ΔΗΜ. ΣΤΑΜΕΛΟ τὴ συμμετοχή σου στὸ Διαγωνισμό.

⁂ Ἔλαβα ὑπὸ σημείωση ὅσα μοῦ γράφεις «Σκακιστή». Καλὸ τὸ σατυρικό σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ γιὰ τὸ ὡραῖο πραγματικὰ κι' εὐγενικὸ γράμμα σου.

⁂ Ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΚΑΡΥΔΗΣ μοῦ γράφει ὅτι τὸ ποίημα «Ἀξύπνητοι» τοῦ Δ. Ἠλία εἶναι ἀπὸ τὰ «Σπασμένα Μάρμαρα» τοῦ Πολέμη.

⁂ Μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΛΥΠΙΡΙΔΗ.

⁂ Πῶς δὲν μπορεῖτε ΠΑΥΛΟ ΛΕΠΟΥΡΗ; Καὶ ψευδώνυμα μπορεῖτε νὰ πάρετε. Καὶ σύλλογο μπορεῖτε νὰ δημιουργήσετε.

⁂ Ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΚΟΛΗΣ ὁμαδάρχης στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» Κορμίστης μοῦ γράφει:

«Πόση χαρὰ αἰσθανόμαστε τὴν ὥρα ποὺ εἴμαστε συγκεντρωμένοι εἰς τὸ «Σπίτι» μας. Πόσο τὸ ἀγαποῦμε γιατὶ σ' αὐτὸ ἔχουμε βρῆ ἐκεῖνο ποὺ ποθούσαμε. Τὴν χαρά, τὸ γέλιο, τὴν τέχνη καὶ τόσα ἄλλα ὄμορφα πράγματα. Μεγάλη χαρὰ μᾶς δίνουν οἱ κοινωφελεῖς μας δράσεις.

Πρὶν ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα κτίσαμε ἕνα σπίτι μὲ δυὸ δωμάτια. Τὸ χτίσαμε γιὰ κάποιον συγχωριανό μας ποὺ εἶναι πολὺ φτωχός, συγχρόνως καὶ ἀνάπηρος. Γιὰ νὰ γίνη ὅμως χρειάσθηκαν ξύλα, πέτρες, ἄμμος. Τὰ κουβαλήσαμε ὅλα μὲ τὰ ζῶα μας καὶ μὲ τὴν δυνατή μας θέληση.

Σὲ μιὰ ἑβδομάδα τὸ εἴχαμε ἕτοιμο. Καὶ τώρα στεγάζεται ἡ φτωχιὰ εἰκογένεια ποὺ εὐχαριστεῖ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτοῦ». Δὲν μοῦ μένει παρὰ νὰ σᾶς πῶ «ΜΠΡΑΒΟ».

⁂ Μοῦ ἔστειλαν ἐνδιαφέρουσες συνεργασίες οἱ φίλοι μου: Λάκης Γκονόπουλος - Μιχαηλίδης, Γ. Π. Σταματίου (σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου), Δημ. Σ. Καλτσούλας (ἀρκετὰ καλό), Ἠλίας Κοντρώτσιος (ἀρκετὰ καλό. Ἀλλὰ τοῦ χρόνου). Κωστῆς Ἀργυρόπουλος, Ἀθ. Πάσχος (ἀρκετὰ καλό), Βιτάλης (καλό. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου), Ζωὴ Χαβαλούδη (τοῦ χρόνου πιά. Γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου θερμὰ εὐχαριστῶ), Ἀθ. Φώκας, Μαρία Στέφου (σὲ συγχαίρω πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιὰ τὰ ὡραῖα σκίτσα σου), Παναγιώτης Μπασκούτας (ἀρκετὰ καλὰ καὶ ἐνδιαφέροντα), Καίτη Δαμιανάκη (πολὺ καλά), Διαβάτης Κ. Κ. (καλό). Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Γιὰ τὸν Ἑλικῶνα δὲν ἔχεις παρὰ νὰ τοὺς γράψης), Κώστας Δειλινὸς (ὅπως πάντα πολὺ καλά), Ἀνδρέας Εὐαγγελίδης (γιὰ τὰ καλά σου λόγια θερμὰ εὐχαριστῶ). Νῖκος Μυρσίνης, Χρῖστος Σαμανίδης, Χρυσούλα Πεντερίδου (καλὸ ἀλλὰ γιὰ τοῦ χρόνου). Ἰωάν. Παν. Γεωργιόπουλος (ὄχι ἄσχημα τὰ ποιήματά σου. Ἀλλὰ θὰ μποροῦσαν νὰ εἶναι καὶ καλλίτερα), Λουκᾶς Πολιτσίδης, Σπ. Τσιμμῆς, Βασίλειος Παπαχρῖστος, Σταμ. Ἐμ. Χαχλάκης, Παν. Δημ. Παπαδόπουλος, Χρυσούλα Βαλσαμίδου (ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά). Χάρηκα πολὺ ποὺ ἔνοιωσες τόση ἱκανοποίηση μὲ τὴ δημοσίευση τῶν ποιημάτων σου), Μαρῖνος Λόντος Τσιγγανοπούλα, Δημήτριος Παναγιωτίδης (καλό), Ἰωάννης Καρύδης (καλό), Δημήτριος Χειμαριώτης (καλό), Ι. Ἀπ. Σιδεράκης.

⁂ Δὲν πῆρα ποτὲ αὐτὲς τὶς ἀγγελίες ποὺ μοῦ λὲς Σκακιστή.

⁂ Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου ΡΥΛΑΜΟΡ, ὅσον γιὰ τὰ φύλλα διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση μὲ εἰδικὴ ἐντολή.

Ἀπάντησα σὲ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι τῆς 9 Νοεμβρίου.

γιατὶ στὸ σπίτι σου τρῶς ψωμὶ καὶ..σκόρδο.
'Αρχαιολόγος Ἴδανς

1720) Μ. Ποιήτρια = ταλέντο Σαπφοῦς. Χά, χά, χά! 'Αρχαιολόγος Ἴδανς

1721) 'Αηδονάκι = κουφιοκεφαλάκι.
'Αρχαιολόγος Ἴδανς

1722) (34—51) Χαμογελῶντας μπαίνω στὸ σαλονάκι τῶν πεννομάχων. Χαιρετῶ ὅλους - ες. 'Ιδιαιτέρως Σαλονικιό, Ἐξάψαλμο, Κωστῆ Δειλινό.
Κονιτσοτοπούλο

1723) Ρὸζ Μαργαριτάρι μᾶς φώτισες (1495). Ζ. Ρενουὰρ ἔκανα τὸ σταυρό μου (1483).
Κονιτσοτοπούλα

1724) 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες μέσω περιοδικοῦ. Κονιτσοτοπούλα

1725) Πεννομάχοι γειά, ψηφίστε Ἥρωα Θρῦλο.
Μύριαμ

1726) Χαιρετῶ Ἥρωα Θρῦλο καὶ Κωστῆ Δειλινό. Μύριαμ

1727) Θερμὰ ἀντιχαιρετῶ Πάνθηρα καὶ Κωστῆ Δειλινό. Μαῦρος Πειρατὴς

1728) Συμμαχοῦμε καὶ ἀλληλογραφοῦμε Φάντασμα; Μαῦρος Πειρατὴς

1729) Δέχομαι τὴν ἀλληλογραφία σας Δυὸ Διαβολάκια, γράψτε. Μαῦρος Πειρατὴς

1730) (35—9) Κουτοί: (Ντολορές, Ἐξάψαλμο κ.λ.π.) νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς ψηφίσουν. Λάθος μεγάλο. Πάνθηρ

1731) Τροβαδοῦρε τραγούδησε τίποτε στὴν γρηούλα Ντολορές!!... Πάνθηρ

1732) (35—10) Ἐξάψαλμε σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ «Ἡ ἁμαρτία μου».
Λ. ντὰ Βίντσι «Ἑλικὼν»

1733) Δροσοπηγὴ δὲν εἶμαι ἄξιος γιὰ νὰ μὲ ἀντιχαιρετίσῃς; Λ. ντὰ Βίντσι

1734) Ντολορὲς περιμένω δυό, τρία λόγια.
Λ. ντὰ Βίντσι

1735) 'Αρτινοπούλα βλέπω πολλοὺς ἐναντίον σου. Θέλεις καὶ ἕναν ὑπέρ σου. Πινόκιο σοῦ στέλνω σκίτσο καὶ περιμένω ἀπάντησή σου.
Λ. ντὰ Βίντσι «Ἑλικὼν»

1736) Πινόκιο πρέπει νὰ εἶναι ἀπαραίτητα μὲ σινικήν; Λ. ντὰ Βίντσι

1737) (35—12)

'Απ' τὴν ταβέρνα ἔφυγα
τράβηξα παραπάνω
δυὸ πρόβατα συνάντησα
Ρεμῆ καὶ Κατεπάνω.

Γάμος μεγάλος γίνεται
σὲ πράσινο λειβάδι
καὶ ἐστολίζανε γαμβρὸ
τὸν φίλο μας 'Αρκάδι.

Ἡ νύφη ἦταν ὄμορφη
λεγότανε Τσιγγάνα,
κουμπάρα ἡ Τρισεύγενη
κι' ἡ μελαψὴ 'Αφρικάνα.

Ἡ νύφη ἦταν στολισμένη
ἀπὸ χόρτα καὶ τσουκνίδες
κι' ὁ γαμβρὸς μὲ δέρμα χοίρου
ποὺ τοῦ ἔμοιαζε στὶς βίδες.

Ξέρετε καὶ ποιὸς ἦτανε
ὦ φίλοι μου κουμπάρος;
Ὁ Θᾶνος ὁ 'Αθάνατος
πούφθασε μ' ἕνα κάρρο.

Ἤτανε μέσα συγγενεῖς
τῆς νύμφης καὶ γαμβροῦ
θέλετε νὰ τοὺς μάθετε
στὸ πῖ καὶ εἰς τὸ φροῦ;

Ἦταν ὁ 'Αρχιπεννομάχος
πούμοιαζε σὰν ἕνας βλάχος,
ἤτανε κι' ὁ Σκερβελὲς
Ἐξάψαλμε ἐσὺ τί λές;

Ἦταν κι' ἡ Ἁγία Μαύρα
κι' ὁ Ρενουὰρ κι' ἔφτιαχνε κάδρα.
Ἤτανε πάρα πολλοὶ
μὰ ἐλᾶτε νὰ τοὺς δῆτε
τὸ ἔρημο τὸ στόμα μου
ὅλοι θὰ βαρεθῆτε.
Ντολορὲς σὲ χαιρετῶ
ἄντε σύντομα νὰ δοῦμε
στοὺς πεννομάχους τί θὰ ποῦμε.

Προκομμένος Τεμπέλης
(ὁ... βολτατσαδόρος)

1738) (35—13) Νᾶμαι καὶ γὼ στὴν κίνηση. Σᾶς χαιρετῶ. Τρισεύγενη, Τυχερὸ 13, Δάφνη (ὁλάνθιστη), Ἄστρο 'Ανατολῆς, Ἄγνωστε, Αὐγερινέ, Σαλονικιὲ καὶ 'Αρτινοὶ δέχεστε ἕνα ἄγνωστὸ χαιρετισμό; Μυστηριώδης Ἄγνωστη

1739) Εἶμαι ρωμαντικιὰ καὶ ἀγαπῶ τὰ λουλούδια γι' αὐτὸ τὰ θερμοχαιρετῶ. Γιασεμί, Λευκὸ Μπουμποῦκι κ.λ.π. Μυστηριώδης Ἄγνωστη
(...ἡ ρωμαντικιὰ)

1740) (35—14) Ν. Κρίνη, Ζουμπουλάκι, Ν. Μυρσίνη, Ν. Μάρτη, Γκουντουσούδη καὶ ὅλοι οἱ Σερραῖοι ψῆφον στὸν Λάκη Μιχαηλίδη (Μιλύλον)

1741) Κ. Τούμπα Θεσσαλονίκης ὅλοι τὸν
Λάκη Μιχαηλίδη

1742) Χαῖρε τρανὲ Ἐξάψαλμε, θὰ πρωτεύσῃς, μὲ 2ον τὸν Τάκη Μιχαηλίδη.

1743) Μαθηματικὰ ὅλοι 20.
Λάκης Μιχαηλίδης (Πυθαγόρας)

1744) (35—15) Εὐχαρίστως καὶ δέχομαι Λ. Βίντσι καὶ στὴν ἀνταποδίδω. Καὶ βέβαια Κ. Τριαντάφυλλο καὶ θερμαντοποδοσμένο. Ἔλατε, Αἰώνιε Μαθητή, Βαλεντῖνο καὶ οἱ λοιποί... παρόμοιοι τὸ πνεῦμα σας τὸ ἄφθαστο, δυὸ - τρεῖς κονσέρβες κάντε το καὶ σὲ ψυγεῖο βάλτε το, μπὰς καὶ τυχὸν βρωμήσει. Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν (1634) ἀγγελία σου Π. Τεμπέλη. Τὴν (1633) θὰ τὴν σκεφθῶ. Ὕπερε, οἱ ἀσχολίες μου εἶναι τόσες ποὺ δὲν ἔχω διόλου καιρὸ γιὰ ἐξακολούθηση τῆς ἀλληλογραφίας μας. (Γι' αὐτὸ καὶ δὲν σ' ἀπάντησα. Γειὰ χαρὰ καὶ καλὴ πρόοδο. Ντολορὲς

1745) Συγκινήθηκα μὲ τὴν (1581) Ἐξάψαλμε! Δὲν πειράζει ποὺ χωριστήκαμε κάπως ἀπότομα ἀπ' τὴν Κέρκυρα μὰ καὶ ξανασμίξαμε ἐδῶ. Ὅσο γιὰ τὴν «Αὐτοκρατορία τῆς Πάρλας» καὶ βέβαια θὰ χαλάσῃ κόσμο...

Ντολορὲς

1746) 'Εγὼ κι' ὁ Ἐξάψαλμος τὰ πιὸ καλὰ παιδιὰ τῆς στήλης, μὲ λάβαρο τὴν... πάρλα μας, στέριο θρόνο στήσαμε κι' ἀφοῦ στρογγυλοκάτσαμε μ' ἕνα «ἔτσι θέλω» ὑπήκοους σᾶς κάναμε καὶ βασιλιάδες γίναμε. Τί ἔχετε νὰ πῆτε;

Ντολορὲς

1747) Ἡ αὐτοκρατορία μας πολλὰ θέλει νὰ κάνη. Ὅλοι μαζὶ βοηθῆστε μας καί... φόβος μὴ σᾶς πιάνει. Κάτω ἀπ' τὴ σημαία μας ἐλᾶτε βρὲ παιδιά, ἐλᾶτε νὰ χορέψουμε ὅλοι... καρσιλαμά! 'Ελᾶτε γιὰ νὰ διώξουμε τὴν κάθε μιὰ σκοτούρα καὶ φῶς χαρᾶς νὰ ρίξουμε σὲ κάθε σκοτεινιά. 'Ελᾶτε θὰ γλεντήσετε,— μ' ἂν ὄχι,— τὴ μύτη μας... τρυπήσετε.

Ντολορὲς - Ἐξάψαλμος

1748) Διορθώματα: Στὴν 1681 ἀγγελία μου σωστὸ εἶναι: «Μὰ σᾶς λέω — γιὰ καλὸ — πὼς σεῖς γκαρί καὶ 'γὼ γελῶ». Στὴν (1645) ἀντὶ «χαλὶ» πρέπει «χαψί». Στὴν 1646 ἀντὶ «κατεβοῦν», «κατεβῶ». Ντολορὲς

1749) (35—16) Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοεξόρμησις Εὐβοϊκοε-
ξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις, Εὐβοϊκοεξόρμησις,
Εὐβοϊκοεξόρμησις. Θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τοὺς φιλότεχνους καὶ τοὺς φίλους τῶν Δάδων.

(«Εὐβοϊκὴ 'Εξόρμησις»)

1750) (35—17) ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΝΤΟΡΕΜΗ

Μιὰ κι' ἀνοῖξαν τὰ σχολεῖα ὅλοι σας ἐπιθυμεῖτε
τώρα μὲ ζῆλο νὰ ριχτῆτε στῆς τάξεώς σας τὰ βιβλία.
Γι' αὐτὸ πολλὰ βιβλία εἶμαι πρόθυμος νὰ δώσω
κι' ἔτσι πιὰ νὰ καμαρώσω τοῦ μυαλοῦ σας τὴν ἀργία.
Κι' εἶναι ὥρα νὰ ἀρχίζω τὸ σαλόνι νὰ γεμίζω
μὲ πολλὰ καλὰ βιβλία στὰ ἀνόητα στοιχεῖα.
Εἰς τὸν Ἐξάψαλμον χαρίζω βιβλία νηπιαγωγείου
γιὰ νὰ διαβάζῃ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.
Εἰς τ' 'Αηδονάκι θὲ νὰ δώσω βιβλίο γεμᾶτο μουσικὰ
λίγο καὶ γὼ νὰ καμαρώσω τὴν φωνή του τὴν στριγγιά.
Στὴν Ντολορὲς τὴν γραῖα χαρίζω ὅλα τ' ἀρχαῖα
γιὰ νὰ διαβάζῃ μία - μία τῶν 'Αρχαίων κάθε ἀνοησία.
Στὸν Ζωγράφο Ρενουὰρ βιβλίο Τεχνικῶν
γιὰ νὰ διαβάζῃ ἐκεῖ μέσα τὰ περὶ Καλῶν Τεχνῶν.
Στὸ Θᾶν' 'Αθάνατο χαρίζω Λατινικῆς 'Αναγνωστικὸ
γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ κι' ἐκεῖνος λίγο ἀθάνατο νερό.
Στὴν μικρή (;) τὴν Ποιητριούλα δίνω μιὰ Γεωλογία
γιὰ νὰ μάθῃ πιὰ τῆς γῆς μας τὴν μεγάλη Ἱστορία.
Στὸν Μπάρμπα Μέντωρα: Στὸν Μέντωρ τὸν Φωνακλᾶ
χαρίζω τὴν μεγάλη μου Χημεία γιὰ νὰ γκαρίζῃ δυνατὰ κάθε μιὰ ἀνοησία.
Στὸν Νῖκο 'Αγρειλίδη Σοφοκλῆ καὶ Θουκυδίδη
καὶ στὸν Μεγάλο Μαχητὴ Παπαγιάννη Φυσική.
Στὸ μικρὸ τὸ Σκαλιστῆρι καὶ στὴν τρανὴ Γλωσσοκοπάνα
χαρίζω τὴν Ἄλγεβρά μου γιὰ νᾶχουν τὸ κεφάλι τους καμπάνα.
Στὸν ἀνυπρόκοπο Τεμπέλη δίνω τρανὴ Κοσμογραφία
καὶ τοὺς Δυὸ Μαθηματικοὺς Μπαρμπαστάθ' Γεωμετρία.
Στὸν Τροβαδοῦρο τὸν Μικρὸ Ξενοφῶντα κι' 'Αριανὸ
καὶ στὸν Μαῦρο Πειρατὴ Λατινικὴ Γραμματική.
Στὸ μικρὸ Λευκὸ Μπουμποῦκι πῶχει τὸ μυαλὸ κουρκοῦτι
μιὰ μεγάλη Λογικὴ καὶ στὸν 'Ανίκητο τὸν 'Αετὸ
τὸν ἀσθενῆ - καχεκτικὸ τοῦ Στεφάνου Ὑγιεινή.
Στὸν 'Ιούλιο τὸν Καίσαρα ποὺ δὲν ξέρ' ποῦ πᾶν τὰ τέσσερα
Ἱστορία ἀπ' τ' 'Αρχαῖα χρόνια καὶ στ' 'Αρτινὰ τὰ δύο ψώνια
τῆς Ἄρτης μας τοὺς δύο Μάγκες τυφλοσοῦρτες καὶ μαρμάγκες.
Δωρίζω καὶ στὸν ἑαυτό μου γιὰ ὅλα ὅσα ἔχει κάνει
ἀλφαβητάριο τῶν στίχων τὴν τέχνη νὰ μανθάνῃ.
Τὸ σκοινὶ καὶ τὸ σαποῦνι θὰ στὰ δώσουμε εὐθὺς
Προκομμένε μου Τεμπέλη ἂν ποτὲ τὰ χρειαστῆς.

1751) Στὸν Πεννομάχο:
Ὁ Σαίξπηρ τᾶχει πλέον γράψει τὰ ὄνειρά σου ὅλα αὐτὰ
καὶ τᾶχει μάλιστα ὀνομάσει «ὄνειρα σὲ θερινὴ νυχτιά».
Χαμένε Γκῶρντον Ρὲξ ἀποκάλυψέ με ἂν μπορῆς
καὶ κατηγόρα ὅσο θὲς ἀφοῦ τοὺς στίχους μου φθονεῖς.
Βεβαίως γρηά μου Ντολορές, ἐσένα πήρανε γιὰ Καρχαρία,
γιατὶ στὸν Ὄλυμπο ἐπάνω δὲν ὑπάρχει παραλία.
Κουτὲ 'Αρχιεπννομάχε γιατὶ παιδί μου τόσο
σὲ πιάνουν οἱ διαβόλοι καὶ μὲ κάνεις νὰ θυμώσω;
Καϋμένε Ροδολῖνε ποὺ δὲν ἔχεις κἂν μυαλὸ
πάψε πλέον νὰ τσαμπουνᾶς καὶ νὰ λές: «τί εἶμαι 'γώ...». Ντορεμῆς

1752) Καὶ σὺ τί τύπου Πεννομάχε; (1311) 'Απ' τὴν πόλη τῶν τρελλῶν δηλαδή. Πονεμένη Τσιγγάνα καὶ Ἄστρο τῆς 'Ανατολῆς (1323). Ἂν μπορεῖς βεβαίως Χαζοπεννομάχε ('Αρχιπεννομάχε). Ντολορὲς σκάσε. Ἕνας Ζουρλομανδύας εἶσαι σὺ Ἑβραῖε Σκερβελέ. Παρομοιώσεις: Νῖκος Σαλονικιός: Τὸ Μπαίγνιο τῆς Ρούμελης. Τυχερὸ 13: Τὸ ἀντράκι τῆς τσέπης. Μαῦρος Πειρατής: Τὸ παλληκάρι τῆς Χελώνης. Σπίθα: Τὸ Θηρίο τῆς γειτονιᾶς. Μαχητής: Ὁ Τρελλὸς 'Αεροπόρος.
Νῖκος Γερολάνδος (Χ.Μ.Ο. Σιατίστης)

1753) (35—18) Τιμωρὲ Βαρῶνε ἂς γελάσω μὲ τάμ - τάμ. Σκερβελὲ καὶ Χαρωπὲς Μέλισσες γειά σας. Στὸ δημοψήφισμα ἂς μὴ ξεχαστῆ καὶ ὁ....
Τροβαδοῦρος

1754) ΣΤΟΝ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ ΤΕΜΠΕΛΗ:

Ποιητὴς μᾶς ἔγινες τώρα τελευταῖα
μὰ μάθε τεμπελάκο μου
πὼς εἶσαι... μὲ περικεφαλαί!

Τροβαδοῦρος (Ὑποψήφιος)

1755) (35—19) Πάνθηρα δέχομαι συνεργασία (1239). Μ. Πάνθηρας

1756) ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ ΠΑΝΘΗΡΑ:

Στὴν Ντολορὲς ἀφήνω
ἕνα σκύλο κι' ἕνα ψύλλο
καὶ στὸ φίλο Σκαλιστῆρι
τὸ μεγάλο ποτιστῆρι.

Μαῦρος Πάνθηρας

1757) Καὶ στὸν φίλο τὸν τρελλάκια
τὸν Ἐξάψαλμο τὸν πάπα
τοῦ εὔχομαι ἀλιά του
ἕνα κοφίνι ἄχυρα
γιὰ κάθε ποίημά του.

(Συνεχίζονται) Μαῦρος Πάνθηρας

1758) (35—20) Ντολορὲς ἀνέβηκα, ὄχι στοὺς πρόποδες τῶν... Καμβουνίων, ἀλλὰ στὶς κορφὲς τοῦ 'Ολύμπου. Μάλιστα ἔμεινα καὶ στὸν θρόνον τοῦ Δία! 'Αταλάντη καλῶς ἦλθες στὸ σαλονάκι μας. 'Αντιχαιρετῶ. Δεσποινίς.... Μπάρμπα Μέντωρ, τὸ πεπρωμένο φυγεῖν ἀδύνατον. Τὴν ἔπαθες.
Γεράκι τοῦ 'Ολύμπου

1759) Ἄγουρο Μανταρίνι ὅλο ἀνοησίες εἶναι ἡ (1465). Πεννομάχοι ὁ πλάτανος τῆς 'Αρκαδίας ξεράθηκε! Γεράκι τοῦ 'Ολύμπου

1760) Καπετὰν Ἄγρα συμφωνῶ μὲ τὴν (1553). Φάντασμα ἐξαφανίσου πρὶν γίνω Φαντομᾶς!...
Γεράκι τοῦ 'Ολύμπου

1761) (35—21) Βουλγαροκτόνος — Ὁ Ξακουστός— Ὑπέρμαχος — Λίγο - πολὺ τρομερὸς — Γι' αὐτὸ — ἀκοῦτε τί θὰ πῶ — Ρίχτε ψῆφο — Ὅλοι — Καὶ ὅλες — στὸν Ἐξάψαλμο — ὅπου θὰ εἶναι — Νικητὴς — Ὄχι σὲ ἄλλους.
Βουλγαροκτόνος

1762) Ὅποιος πεννομάχος θέλει νὰ τὸν ψηφίσῃ ἂς μοῦ γράψῃ στὴ διεύθυνση τῆς πεννομαχίας (1035). Βουλγαροκτόνος

1763) Κεραυνὲ πρωτόγραψε ἐσὺ στὴν παραπάνω σύσταση. Βουλγαροκτόνος

1764) Δικηγόρε Νεολαίας τί νὰ σοῦ κάνω. Βουλγαροκτόνος

1765) Θερμοαντιχαιρετῶ "Αστρο τῆς 'Ανατολῆς, Προκομμένε Τεμπέλη. 'Αργὰ ἢ γρήγορα θὰ δῶ τὴν προκοπή σου. Βουλγαροκτόνος

1766) (35—22) Ψηφίστε ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι τὸ Παιδὶ τῆς Μακεδονίας. Παιδὶ τῆς Μακεδονίας

1767) (35—23) 'Αξίζει ἀγαπητοὶ πεννομάχοι νὰ ψηφίσωμε ὅλοι στὸ προσεχὲς δημοψήφισμα Ντολορὲς - 'Εξάψαλμο. Συμφωνεῖτε; Τρισεύγενη

1768) Στοὺς δυὸ σοφούς. Φυσικὰ νικῶ ὅλους τοὺς μουσικοὺς καὶ μάγια σκορπῶ μὲ τὴ γλυκειὰ μουσική μου μαζεύοντας τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Τρισεύγενη

1769) Τρεῖς Καμπαλέρο πότε καὶ ποῦ δίδετε μαθήματα κιθάρας; 'Αγαπῶ τὴν μουσικὴ καὶ γι' αὐτὸ ἐνδιαφέρουμαι. Τρισεύγενη

1770) Πρόσεχε Ρομπὲν (1641). 'Εγὼ εἶμαι ὁ 'Αεκτζῆς καὶ θὰ σὲ βγάλω νὸκ ἄουτ στὸν πρῶτο γῦρο. Κασὶμ ὁ Κίτρινος

1771) Ἔτσι σὲ θέλω νὰ εἶσαι Μπούλη 'Αεκτζῆς καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι κοντά σου. Κασὶμ ὁ Κίτρινος

1772) (35—39) Πεννομάχοι ὅλοι ψῆφον στὸν ΛΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ. ΣΕΡΡΑΙΟΙ ψηφίστε με. Εἶμαι συμπατριώτης. ΤΟΥΜΠΑΙΟΙ ψηφίστε θ' ἀποκτήσετε γυμνάσιο ἔχω μέσα (Καθηγητὴς Μαθηματικῶν, Πανεπιστημίου ΟΞΦΟΡΔΗΣ, Ὑπουργὸς 'Εξωτερικῶν). ΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (πρώην ΜΙΛΥΛΟΣ)

1773) Οἱ ψηφίσαντες δωρεάν, ἄνευ ἐξετάσεων στὴν ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΝ ΣΧΟΛΗ. ΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (πρώην ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ)

1774) (35—41) Πεννομάχοι, πεννομάχοι ἔ; ἔ; ἔ; κι' ἔφθασα, πάλι γελαστὸς καὶ γιὰ τὶς ἀποκαλύψεις μόνο γίνομε σὰν τρελλός. Μπάρμπα Μέντωρ (ὁ 'Αθηναῖος)

1775) 'Αποκαλύψεις σταθερές. Μοιραῖο 'Ακρογιάλι = Σταυρούλη Φρειδερίκη, Δημούλη 'Αντωνία. 'Εξάψαλμε πολὺ μᾶς κολακεύεις. Μπάρμπα Μέντωρ (ὁ 'Αναποκάλυπτος)

1776) Τρεῖς Καμπαλέρο = μάγκηδες. Ὅποιος - α θέλουν ν' ἀλληλογραφήσουμε ἂς πρωτογράψουν: Καφενεῖον Πατσοπούλου Μπουρνάζι Περιστέρι, 'Ενταῦθα. Μπάρμπα Μέντωρ ὁ καυτηριάζων ὅλους

1777) "Αστρο τῆς 'Ανατολῆς κάθησε στ' αὐγά σου... Μπάρμπα Μέντωρ ὁ Ἔξυπνος

1778) (35—42) Ρουμελιωτόπουλα, ἡνωμένοι ἂς κυριαρχήσουμε στὴ στήλη. Μὴν ξεχνᾶτε: «Ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχύς». Νῖκος Μελωδὸς

1779) (35—43) Στὸν 'Εξάψαλμο:
Κούτελο θεῖο
λίγο πλατὺ
τρανὸ σημεῖο
τοῦ ποιητῆ.
'Αγριν. Λαουτζῖκος

1780) Στὴν Ντολορές:
Μούρη ἀγρία
καὶ ζαρωμένη
χλωμὴ καὶ κρύα
σὰν πεθαμένη.
'Αγριν. Λαουτζῖκος

1781) Στὴ μικρὴ ποιήτρια:
Πηγάδι στόμα
μαλλιὰ χυτὰ
γεμίζεις στρῶμα.
μόνο μ' αὐτά.
'Αγριν. Λαουτζῖκος

1782) (35—44) 'Επανερχόμενος στὶς ἀγαπητὲς πεννομαχίες ὕστερα ἀπὸ ἄθελη διακοπή, ἀλληλογραφῶ μ' ὅλους - ες ποὺ ἀγαποῦν φιλολογία, μουσικὴ ἀθλητισμό. Στέλνω σαλονικιώτικους χαιρετισμοὺς στοὺς - ἂς. Η. Θρύλο, Φ. 'Αρετῆς, Τροβαδοῦρο, Τρισεύγενη, Ζελίνα, Κ. Πόθον, Α. Εὐρώτα, Κ. Βράχο. Ὕμνος 'Ελευθερίας

1783) ΘΕΑΜΑΤΑ: Ντολορές: τὸ Παραλήρημα!! Π. Τεμπέλης: Παραχαράκτης (...'Εξάψαλμου). Ζηλιάρα: Τὸ πρῶτο γλύστρημα. Ζ. Μπουκλίτσα + Α. 'Ανατολῆς: Δυὸ ὀρφαναί. Β. Ροδαλίνος: Δραπέτης... Δρομοκαΐτειου! Α. Μανταρίνι - Φρίξος: Γιάννηδες πεννομαχιῶν. Ὕμνος 'Ελευθερίας (Παναθηναϊκὸς)

1784) (35—45) Καὶ νὰ δῆς τί χαριτωμένο ποῦναι, Ντολορὲς (1357)! Παραλίγο νὰ σοῦ κάνω... δῶρο ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμό μου, σὰν ἔμαθα τὸ μέγα γεγονός, δηλ. ὅτι εἶσαι ἡ Κλεοπάτρα ἡ Β'... Ἥρως Θρῦλος

1885) (35—46) Μιὰ γρηοῦλα μὲ καμπούρα καὶ μὲ μοῦτρα ζαρωμένα (Ντολορὲς) δὲν σ' ἀρέσει τὸ κορμί μου ἄσχημον βρίσκεις ἔμενα ὅπου μὲ ζηλεύουν τόσο καὶ δὲν ξέρουν ποιὸς ἀπ' ὅλους νὰ μὲ πρωτοκαμαρώση. Μαῦρος Πειρατὴς

1786) Θερμὰ ἀντιχαιρετῶ Κ. Τριαντάφυλλο, Ψάλτη τῆς 'Αγροτιᾶς γράψε διεύθυνσή σου. Μαῦρος Πειρατὴς

1787) (35—47) Εὐχαρίστως (1621), Κ. Τριαντάφυλλο, γράψε πρώτη: Νίκο Σαμαρᾶ, Κασσάνδρου 130, Θεσσαλονίκη. Νῖκος Σαλονικιὸς (ὁ πασίγνωστος)

1788) ΘΕΑΜΑΤΑ: Τὸ ἀγρίμι τῆς Πάμπας = Κίμ, Βαρῶνος Χ = Μυγχάουζεν, — Γουλιέλμος Τέλλος = Κολοκύθια στό... Πάτερο,— Πονεμένη Τσιγγάνα = Βούτα στή... θάλασσα, Τάκης 'Αχαιὸς - Κ. Λαμπρὸς = Τὰ δυὸ κωθώνια στὸ Ναυτικό. Σαλονικιὸς - Εὐζωνοπούλα

1789) (Χ. Χ.). Πτωτομπαίνω στὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν μὲ ἕναν ὁλόθερμο χαιρετισμὸ πρὸς πάντας τοὺς παλαιμάχους τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς στήλης. 'Ιδιαιτέρως χαιρετῶ: Καρμανιόλαν, 'Εξάψαλμον, Ζελίνα, Μυρσίνη, Προκομμένον Τεμπέλην καὶ πάντα ΑΕΚτζῆν. Αἴολος

1790) Πρὸς τὴ Ζελίνα:
Ζελίνα κοσμοξάκουστη
τῆς στήλης μας σειρῆνα
θὰ ἤθελες νὰ ἔκανες
μιὰ βόλτα στὴν 'Αθήνα;
'Εγὼ θὰ εἶμαι πρόθυμος
νὰ σὲ φιλοξενήσω
καὶ νὰ σοῦ γίνω ξεναγὸς
ὅταν σὲ συναντήσω.
Ζελίνα καὶ Μυρσίνη τί θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμοῦλες; 'Εγὼ πάντα πρόθυμος. Αἴολος

1791) (35—49) ΣΤΟΝ ΠΡΟΚΟΜ. ΤΕΜΠΕΛΗ
Στὴν μνήμη τοῦ τεμπέλαρου
βλακεία μεγαλώνει
τὰ δὲ γραφόμενα αὐτοῦ
ἡ τρέλλα στεφανώνει.
Καραμανιόλας

1792) Κανάκης εἶναι ὁ σουτὲρ
Σεραφείδης ἡ βολίδα
ρωτᾶνε τὸν Χατζόπουλο
—Τὸ εἶδες;
Δὲν τὸ εἶδα ρὲ παιδιὰ
γιατ 'τανε ὀβίδα.
Καρμανιόλας

1793) (35—50) Στέλλω ἄπειρα χαιρετίσματα σὲ ὅλους ποὺ μοῦ ἀπάντησαν. 'Ιδιαιτέρως στὴν φίλη Ντολορὲς ποὺ πρωτοψήφισα. Τεμπέλη, Ζηλιάρα, Λακᾶ ἀγουροξυπνημένοι, ταλέντο χωρὶς ἔννοια ἀμάν!... Ἡ πάντα φίλη σας Ξ. Μπουκλίτσα

1794) (35—51) 'Αρκάδι (1539) εὐχαρίστως. Γράψε στὴν (822). 'Αγαπητὲ Τροβαδοῦρο (1542: περιμένω μὲ τὴν σκαφίδα τοῦ Μαύρου Πειρατῆ. Καρδιόβγαλτα χαιρετίσματα στὴν Δάφνη (ὀλάνθιστη), Κόκκινο Βράχο, Μέλισσες, Ζηλιάρα — Χαϊδεμένη καὶ 'Αρκάδι. 'Αλληλογραφεῖτε; Κόκκινο Τριαντάφυλλο

1795) (Ο.Π.) Ρὸζ Μαργαριτάρι τί λὲς γιὰ λίγες γραμμές; Γράψε μέσω περιοδικοῦ καθὼς καὶ 'Αρχοντόπουλο 'Αρτης, Λουΐζίκο, Φρίξο, Σταυρετὲ Πίνδου καὶ 'Αηδονάκι. Μυστηριώδης Ἄγνωστη» (Κορίτσι... Ναΰλον)

1796) (35—52) Μπούλη καλὲ ἄντες... μεγάλε! (1628). Ντολοράκι μου λίγα τὰ λόγια γιά..... Ε, Γάτε γράψε σχετικὰ (1647). Π. Τεμπέλη ἐσὺ εἶσαι ἰδιοφυΐα μωρό μου!! Χαιρετῶ Βαλεντῖνο, Λακᾶτ. Φίλοι δῶστε τὴν ψῆφο σας στὸν.... Τροβαδοῦρο

1797) (35—53) Πεννομάχοι! Γειά, χαρά, νταν. Ἔφθασε στὴν πολυθόρυβη κίνηση ἡ δούκισσα τῆς πεννομαχοστήλης ἡ μαυρομάτα Ζαΐρα. 'Απευθύνω εἰς ὅλους - ες ἕναν ἐγκάρδιο χαιρετισμό. 'Ιδιαιτέρως 'Αρκάδι, Ντολορές. Ζαΐρα (Μαυροκαστανογαλανομάτα)

1798) Τὰ μάθατε καλὲ παιδιὰ
τὰ νέα ἀπ' τὴν 'Αθήνα
ἐβγῆκε ἡ Ζελίνα μας
ἡ μὶς μπακαλιαρίνα.
Ζαΐρα

1799) Παιδιὰ ὅλοι σταυρὸ στὸν 'Εξάψαλμο. Ζαΐρα

1800) (35—36) Π. Τεμπέλη σὰν πολλὰ τὰ λὲς παιδί μου. Παιδὶ τοῦ 'Αμβρακικοῦ πρόσεχε τὰ λόγια σου γιατί... Πάνθηρ

1801) Γειά χαρά, φίλοι μου Ὑπερέλληνα, Ζ. Ρενουὰρ καὶ Φάντασμα. Πάνθηρ

1802) (35—54) 'Αποκάλυψη. Δυὸ 'Αλητάκια = Σωτηρία Γιαννακάρα. Σοφία Βενέζη. Τρεῖς Καμπαλέρο

1803) (35—55) Ὅλους σᾶς χαιρετῶ καὶ σᾶς προτείνω νὰ μ' ἀκούσετε σ' αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς πῶ. Θὰ σᾶς ἀποκαλύψω ὅλους κι' ἀρχίζω παρευθύς. 'Αποκαλύψεις σταθερές: 'Αταλάντη = Εἰρήνη Κωνσταντινίδου. 'Αρχοντόπουλο τῆς 'Αρτας = Κική Στραλικαρίτου. Θλιμμένη Παναγία

1804) (35—57) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες, ἰδιαιτέρως Α. Λαουτζῖκον. Ὅλοι, ἰδίως οἱ 'Αγρινιῶτες, πρέπει νὰ ψηφίσουν 'Αγρινιώτικο Λαουτζῖκο. Ράκης

1805) (33—58) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση δὲν χαιρετῶ κανένα. 'Αποκαλύψεις: Ρὸζ Μαργαριτάρι = Γεώργιος Τσάλιος. Ξανθειὰ Σπανιόλα

1806) (35—59) Ἕνα γλυκὸ γειὰ στὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως Ζηροῦ καὶ σὲ ὅλα τὰ γυμνασιόπαιδα τῆς Κοινότητος. Κρινάκι τῆς αὐγῆς

1807) Χαιρετῶ Φαιδρόν, Ὅμορφη 'Ηπειρωτοπούλα καὶ ὅλα τὰ 'Ηπειρωτόπουλα. Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

1808) (35—60) Κ. Τριαντάφυλλο (1620) σὲ τί; Ψηφίστε ὅλοι Ντολορὲς = Κέφι, χιοῦμορ, χαρές. 'Ανθισμένο Γιασεμὶ

1809) (35—61)
Ἡ πεντάμορφη Ζελίνα
ἐκουδέντιαζε μὲ χήνα
καὶ τῆς ἔλεγε ποὺ λὲς
ξεφυσῶντας ἀπὸ πεῖνα!
Πεννομάχοι! Πεννομάχοι!
Σᾶς ὁμολογῶ ἀκλαύστως,
πὼς ὁ γόης Σκερδελὲς
κυνηγάει ἀκαταπαύστως
τὴ μικρούλα Ντολορές.
Φάντασμα

1810) Παιδὶ τοῦ 'Αμβρακικοῦ, πρόσεχε! 'Αντιχαιρετῶ Ντολορές. Φάντασμα (ὁ... παντογνώστης)

1811) (35—63) Λαμβάνεις διὰ φροντίδος μου 18 ψήφους ἐκ Ζακύνθου. Ρυλαμὸρ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

(Μονόλογος)

('Ο 'Αλέκος μόλις γυρίζει ἀπὸ τὸ σχολεῖο, πετᾶ τὰ βιβλία στὸ τραπέζι καὶ χωρὶς νὰ βγάλη τὸ καπέλλο του, μονολογεῖ σχεδὸν ἀφηρημένος): Κινηματογράφος! Τὸν σκέφτουμαι καὶ φεύγει τὸ μυαλό μου. Δὲν ξέρετε πόσο τὸν ἀγαπῶ! Εἶναι ἡ μόνη μου ἀδυναμία. Βραδυὲς ὁλόκληρες μένω νηστικός, ἀρκεῖ νὰ βλέπω κινηματογράφο. Καὶ γιατί ὄχι; Δὲν πάει στὸ καλὸ καὶ τὸ φαΐ καὶ ὅλα τους... (Μὲ πίκρα). Ἔλα ὅμως, ποὺ δὲν μ' ἀφίνουν νὰ πάω. 'Ο πατέρας μοῦ τόπε: Ὅταν εἶναι κατάλληλο τὸ ἔργο θὰ σὲ πάρω νὰ πᾶμε. Τί θὰ πῆ ὅταν εἶναι κατάλληλο τὸ ἔργο; Ὅλα εἶναι. Λέγε καϋμένε πατέρα, ὅτι δὲν θέλεις νὰ δῶ κινηματογράφο. Αὐτὸ φαίνεται. (Μένει σκεφτικὸς) καὶ ἔπειτα σοῦ λέει βρισκόμαστε στὸν 20ον αἰῶνα. Ἔχουμε ἀνάπτυξη, πρόοδο, πολιτισμό... ποῦ βλέπετε, βρὲ ἄνθρωποί μου, τὸν πολιτισμό, ὅταν ὁ πατέρας ἐμποδίζει τὸ γιό του νὰ δῆ κινηματογράφο; Πολιτισμὸς θεωρεῖται αὐτὸς ἢ βάσανο; Καὶ μήπως εἶναι αὐτὸ μονάχα; Εἶμαι καὶ μικρούλης, λέει ὁ πατέρας. (Θυμώνει χειρονομῶντας). Μικρὸς ἐγώ!... 'Εγὼ μικρός!... Σᾶς λέω μ' ὅλη μου τὴ καρδιά, πὼς εἶμαι δέκα χρονῶνε. Σωστὸς λεβέντης. Ὄχι ψέμματα. Καὶ ἔπειτα, πότε θὰ πάω; Ὅταν γεράσω; Δὲν πιστεύω νὰ συμβῆ τέτοιο πρᾶγμα. (Κάθεται σὲ μιὰ καρέκλα). Νὰ καταλάβετε, μὲ τὸν Νώντα τοῦ κὺρ - Μίμη ἔχουμε τὰ ἴδια χρόνια. Καὶ ὅμως ὁ Νώντας πηγαίνει στὸν κινηματογράφο. Δὲ λέω κάθε βράδυ, μὰ πάντως πηγαίνει. (Δυνατὰ καὶ θυμωμένα). Νὰ ξέρετε... πὼς μ' αὐτὸ ποὺ προσπαθεῖ νὰ κάμη ὁ πατέρας μου παραβιάζει τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. ('Ακούγονται γέλια). Μπά! Γιατί γελᾶτε παρακαλῶ; 'Επειδὴς φωνάζω; Μὲ τὸ δίκηο μου. (Σιγά). Τί τὰ θέλεις; 'Ο κόσμος γιόμισε παραξενιές. (Ξάφνου γελάει μόνος του). Χμ! Εἴδατε τί ἔπαθα; Πῆρα σβάρνα τὸν κατήφορο καὶ ξέχασα νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στὴν ἐφημερίδα. Νὰ ἰδῶ ποιὸ ἔργο παίζει ἀπόψε. Σεῖς ξέρετε; Ἄμ ποῦ νὰ ξέρετε. Δὲν ἀσχολεῖστε μὲ τὸν κινηματογράφο, ὅπως ἐγώ. (Παίρνει τὴν ἐφημερίδα, τὴν ἀνοίγει καὶ ἀρχίζει νὰ διαβάζη): ΕΣΠΕΡΟΣ: Ξωτικὲς νύχτες: Μιὰ ρωμαντικὴ ἱστορία βουτηγμένη στὸ βοῦρκο καὶ στὴν ἁμαρτία. Μιὰ ἀθάνατη καὶ ἀριστουργηματικὴ ταινία, ποὺ θ' ἀφήση στὸ κοινὸν τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις. (Σταματάει τὸ διάβασμα). Τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις! Ἄχ νὰ μ' ἔπαιρνε καὶ μένα ὁ πατέρας μου! Θὰ τὸν παρακαλέσω. Μπορεῖ. 'Αλλά... Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα. (Σκέφτεται). Δὲ γίνεται ἀλλοιῶς. Πρέπει νὰ τὸ ἰδῶ τὸ ἔργο. Θὰ πάω κρυφά. (Σηκώνεται παίρνει τὸ καπέλλο του καὶ διευθύνεται στὴν πόρτα. Κοντοστέκεται, ἀλλάζει ἀπόφαση, γυρίζει πίσω). Ὄχι. Δὲν θὰ πάω. Ζήτησα τὴν ἄδεια τοῦ μπαμπᾶ; Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι «ἀκατάλληλο δι' ἀνηλίκους». Κάθε πατέρας θέλει τὸ καλὸ τοῦ παιδιοῦ του καὶ ὄχι τὸ κακὸ καὶ τὴ καταστροφή. Γιαυτὸ ὁ πατέρας μου δὲν μ' ἀφίνει νὰ πηγαίνω. (Μὲ θαυμασμό). Ἄχ! Πόσο τὸν ἀγαπῶ τὸν πατερούλη μου. Θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ, νὰ τὸν φιλήσω. ('Ακούγεται ἔξω ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα). Ἄ! ἦρθε. (Ἐξέρχεται).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΝΕΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

'Εγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Γενναῖος, Κονιτσοπούλα, Μαῦρο Πιπέρι, Ρομπὲν τοῦ Λόξλεϋ, Ψὺν ὁ τῆς Δρυός, Μυστηριώδης Ἄγνωστη, Μαῦρος Πάνθηρ, Θλιμμένη Παναγία, Μάντης Τειρεσίας, Ξανθειὰ Σπανιόλα, Πρωτοψάλτης, Ράκης, Φλύαρος καὶ Αἴολος.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΑΚΙΑ

Ἂν βάλετε τὰ παρακάτω τετραγωνάκια στὴ κανονικὴ τους σειρά, θὰ διαβάσετε ἕνα λαϊκὸ ρητό:

ΤΟ ΠΑ ΜΑ

ΛΙΟ ΤΙ

ΜΑ ΝΟ ΚΑΛ

ΤΟ ΡΑ

Ξανθὴ Μπουκλίτσα

2) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

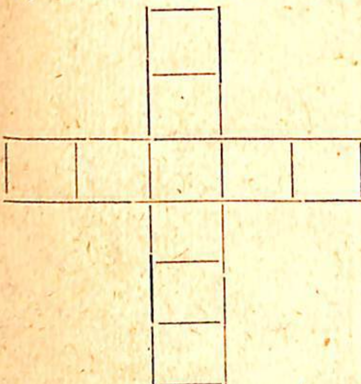
Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ τελείες μὲ φωνήεντα καὶ οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύσις εἶναι σωστή, μὲ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βρῆτε, σχηματίζεται ὁ τίτλος ποδοσφαιρικῆς ὁμάδος τῆς Θεσσαλονίκης.

1) . — .
2) — . — .
3) . — — — . —
4) . — — — . —
5) — . — .
6) . — . . —
7) — — . — . — . —

1) Ἀρχαία θεά.
2) Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους.
3) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
4) Πόλις τῆς Κ. Μακεδονίας.
5) Μουσικὸ ὄργανο.
6) Προφήτης.
7) Πρωτομάρτυς.

Θ. Παπαδόπουλος

3) ΜΑΓΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ οἱ ἀριθμοὶ 10, 20, 30, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 100.

4)ΤΡΙΑΙΝΑ

Ὁριζόντια: Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. Κάθετα: 1) Βιβλικὸ πρόσωπο. 2) Ὀροσειρὰ τῆς Ἑλλάδος. 3) Ὁμοία σὲ μέγεθος.

Χαρ. Πανουσάκης, Κέρκυρα

5) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁριζόντια: Μεγάλος ἕλληνας ποιητής. Κάθετα: Δὲν εἶναι διόλου σκληρός. Διαγώνια: Αὐτὸ τὸ καπέλλο δὲν φοριέται τὸν χειμῶνα.— Τὸ καμάρι τοῦ Ἔθνους μας.

Ἀλ. Μακρυλάκης, Φυλακτὸ Σουφλίου

6) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ψυχὲς στὸ σκότος ὁδηγῶ
μοῦ ἄλλαξες τὸ κεφάλι
γιὰ ἰδές, ὁ ἴδιος τώρα ἐγὼ
φωτίζω τ' ἀκρογιάλι.

Β. Ἀγγελόπουλος, Ζαχάρω

7) ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης
κατοικία εἶμαι ἱερή.
Ἂν τὸν τόνο μου κινήσης
θὰ μ' ἀφήσης μοναχή.

Β. Σιωμόπουλος, Πρέβεζα

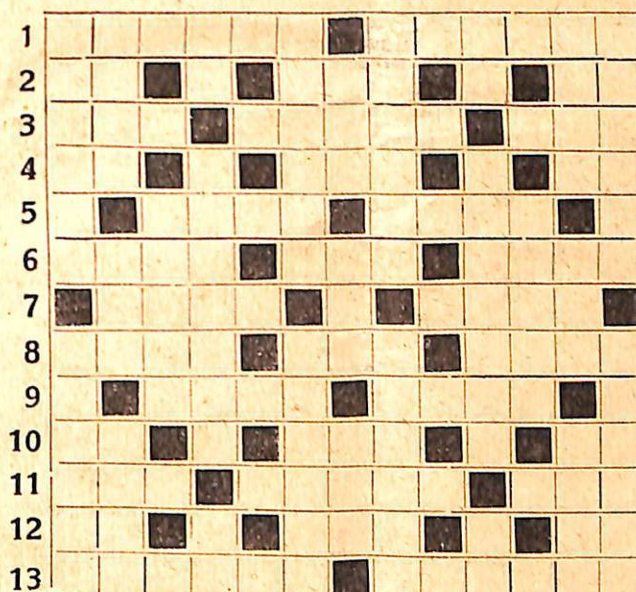
8) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Ποιὰ λέξη διαβάζεται ἀνάποδα κι' εἶναι πάλι ἡ ἴδια;

Νικ. Ἀλεξίου

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 70

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἀρχαῖος θεὸς καὶ πλανήτης.— Μιὰ γνωστὴ μάρκα στυλογράφων. 2) Νότα.—Ἦταν ἡ Ἀθηνᾶ.— Ξενικὴ ἀπαγόρευσις. 3) Ἡ μητρυιὰ τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Ἕλλης.— Εὔοσμο φυτόν.— Βιβλικὸ πρόσωπο. 4) Σύνδεσμος.— Μάρκα αὐτοκινήτου.— Δύο σύμφωνα. 5) Πρωτεύουσα Σκανδιναυϊκοῦ Κράτους.— Τὸ λέει ἡ ψυχή του. 6) Ἔτσι λέγονται τὰ ψώνια στὴν καθαρεύουσα.— Κτητικὴ ἀντωνυμία.— Νησὶ τῶν Κυκλάδων (δημ.). 7) Συνηθισμένο γυναικεῖο ὄνομα.— Θρηνεῖ τὸν μακαρίτη. 8) Δοτικὴ πληθυντικοῦ ἄρθρου (ἀνάπ.).— Ἔτσι λέγεται ἀγγλικὰ ἡ δεσποινίς.— Εἶναι δεκτικὰ αὐξήσεως καὶ ἐλαττώσεως. 9) Σκεπάζει τοὺς ὤμους.— Θὰ τοὺς βρῆτε στὸν κορμὸ τοῦ ἀνθρώπου. 10) Πρόθεσις.— Αἰτιατικὴ προσ. ἀντωνυμίας.—Ἀπαγορεύει. 11) Χρονικὸν ἐπίρρημα.— Χώρα τῆς Πελοποννήσου.—Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος. 12) Μυθολογικὴ φίλη τοῦ Διὸς (ἀνάπ.).— Παραπέμπει.— Ξένος διπλωμάτης γνωστότατος στοὺς κύκλους τοῦ Ο.Η.Ε. 13) Ἐργάζεται στὴ θάλασσα.— Μεταφορικῶς: ἐξέγερσις, ἀνταρσία.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Γυναικεῖον ὄνομα.— Αὐτὸς εἶπε τό: «νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου δέσποτα». 2) Γυναικεῖον χαϊδευτικὸν ὄνομα.— Μάλιστα.— Μερικά. 3) Δημιουργεῖ κέφι. 4) Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου.— Σπάνια θὰ δῆτε γυναῖκα στὸν δρόμο χωρὶς αὐτήν.—Ὁ ἀριθμὸς 6. 6) Θάρρος, εὐψυχία.— Δὲν λείπει ἀπ' τὸ φυτό. 7) Δὲν εἶναι πολλά.— Σύνδεσμος.—Ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας. 8) Ἕνας παληὸς Δήμαρχος τῆς Ἀθήνας.—Ἔχει καταπληκτικὴ ὁμοιότητα. 10) Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου.—Ἰουδαῖος ἱστορικὸς ποὺ ἔγραψε στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα.— Νότα. 11) Οἱ κάτοικοι χώρας τῆς Ἀσίας. 12) Ἀπόλυτον ἀριθμητικὸν (δημ.).—Ἐξουσιάζει μαύρους.— Εἶναι γλυκύτατον. 13) Μουσικὸ ὄργανον.— Σκληρός, ἄγριος.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 69ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

1	2	3	4	5	6	7	8	=	36
2	3	4	5	6	7	8	1	=	36
3	4	5	6	7	8	1	2	=	36
4	5	6	7	8	1	2	3	=	36
5	6	7	8	1	2	3	4	=	36
6	7	8	1	2	3	4	5	=	36
7	8	1	2	3	4	5	6	=	36
8	1	2	3	4	5	6	7	=	36

2) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

Μ υ ῖ Α
Ἅ π Α ς
Γ Α λ α
Α μ ή ν

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Μ
Σ Ο Λ
Κ Α Σ Ο Σ
Α Ρ Α Χ Θ Ο Σ
Α Θ Α Ν Α Σ Ι Ο Σ

4) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Μ-άρτιος, 2) Π-αρνασσός, 3) Ὁ-ράτιος, 4) Τ-ίγρις, 5) Σ-ωκράτης, 6) Ἀ-λεποῦ, 7) Ρ-ώμη, 8) Ἥ-ρα, 9) Σ-άμος = ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

5) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

Ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Σόμπα (ΒάΣΟ ΜΠΑμπη κλπ.).

6) ΓΡΙΦΟΣ

Πεντέλη (5 ΛΙ).

7) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΣΚΑΚΙ — ΣΑΚΑΚΙ.

8) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Μέλος — Μῦλος.

9) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

Ὁ Σολωμός.

10) ΣΤΑΥΡΟΣ

16
10
1 6 9 21 4
2
4

11) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΥΡΑΜΙΔΑ

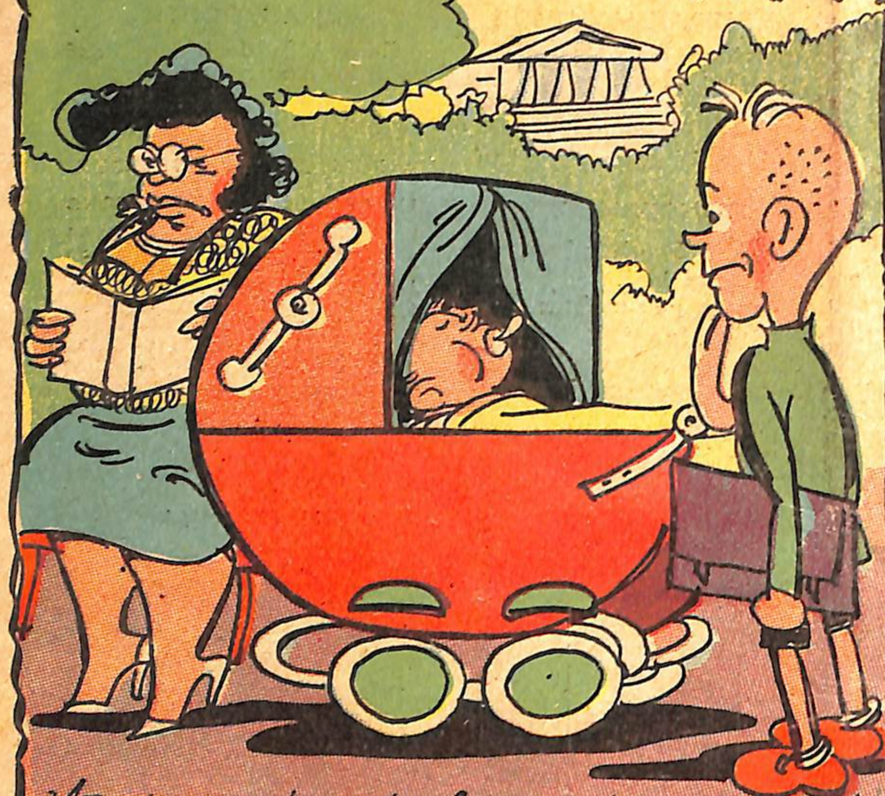
1) Ν, 2) ΑΝ 3) ΙΝΑ, 4) ΩΝΙΑ, 5) ΓΩΝΙΑ, 6) ΑΓΩΝΙΑ, 7) ΠΑΓΩΝΙΑ, 8) ΠΑΡΑΓΩΝΙ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 69

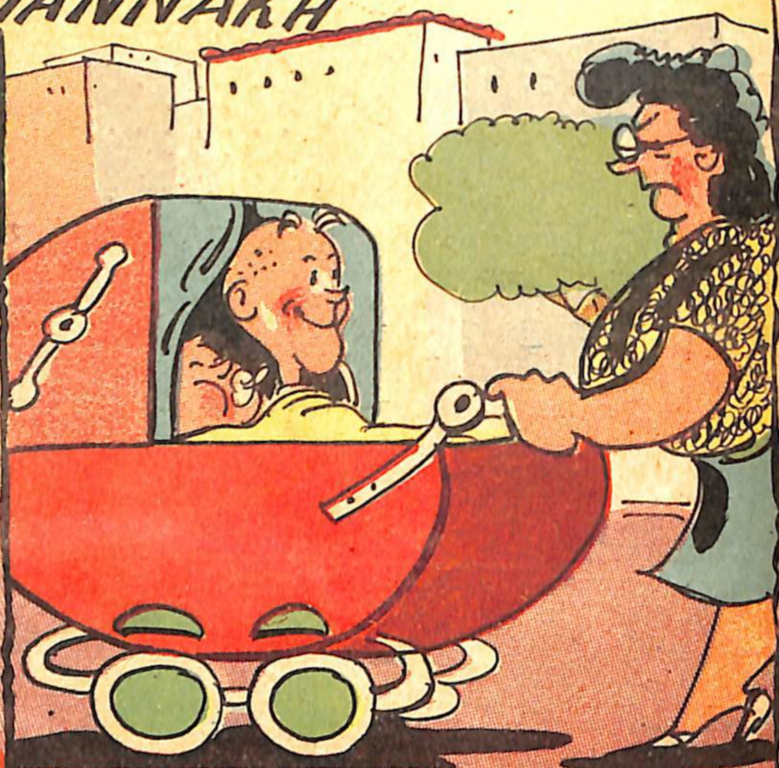
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΦΑΡΟΣ — ΟΣΙΟΣ, 2) ΑΣΙΑΤΗΣ, 3) ΔΑΣΗ — ΣΩΜΑ, 4) ΕΠΟ — ΤΑΣ—ΣΟΛ. 5) ΣΑ — ΠΟΣΟΝ — ΝΑ, 6) ΙΡΑΚ — ΛΥΡΑ 7) ΟΣ — ΣΟΠΕΝ — ΧΑ, 8) ΡΙΣ — ΣΟΣ — ΠΟΤ, 9) ΚΑΤΙ — ΟΝΟΣ, 10) ΟΜΗΡΟΣ, 11) ΣΤΑΣΑ— ΑΝΑΣΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΦΙΔΕΣ — ΟΡΚΟΣ, 2) ΑΠΑΙΣΙΑ, 3) ΡΑΣΟ — ΣΤΟΑ, 4) ΟΣΗ — ΠΑΣ — ΙΟΣ, 5) ΣΙ — ΤΟΚΟΣ — ΜΑ, 6) ΑΛΑΣ — ΠΟΠΗ, 7) ΤΟ — ΣΟΛΕΣ — ΡΑ, 8) ΣΗΣ — ΝΥΝ — ΣΟΝ, 9) ΙΣΩΣ — ΠΟΣΑ, 10) ΜΟΝΑΧΟΝ, 11) ΣΤΑΛΑ — ΑΤΟΝΑ.

Το... λεωφορείο
ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ

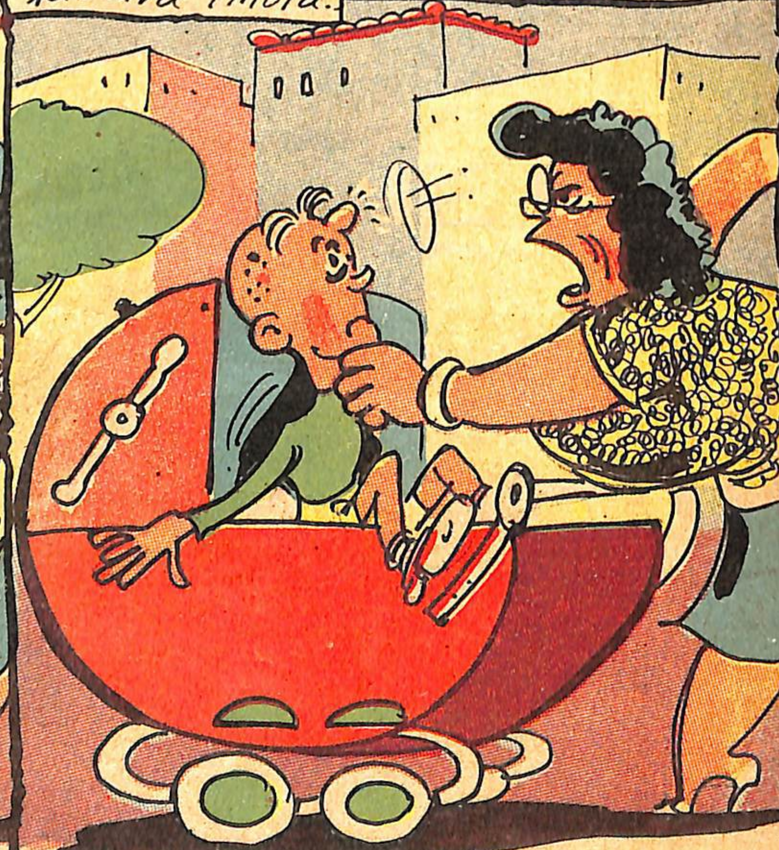
Ἀτυχία μεγάλη τὸν βρῆκε σήμερα τὸν φίλο μας. Τὰ αὐτοκίνητα εἶχαν ἀπεργία! Ὅμως ὁ Γιαννάκης ἔπρεπε νὰ πάῃ σπίτι του καὶ τεμπέλης καθὼς ἦταν οὔτε νὰ σκεφθῇ κἂν μποροῦσε ὅτι θὰ πάῃ στὸ σπίτι του

μὲ τὰ πόδια! Μὰ νὰ μιὰ νταντὰ μὲ τὸ καρροτσάκι της μπροστά του. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ βρίσκεται δίπλα στὸ μωρὸ καὶ ἀμέριμνος ξεκινᾶ, ἐνῶ ἡ νταντὰ μύωψ καθὼς εἶναι δὲν καταλαβαίνει τίποτα.

Μὰ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀφηρημένος ὁ Γιαννάκης νομίζοντας πὼς βρίσκεται σέ...

Ὁμόνοια παρακαλῶ! Τί ἦταν νὰ τὸ πῇ! Δυὸ γερὰ χαστούκια ἀκολούθησαν καὶ... ποδαρόδρομο γιὰ τὸ σπίτι...